

DUHOVNO ŽIVLJENJE

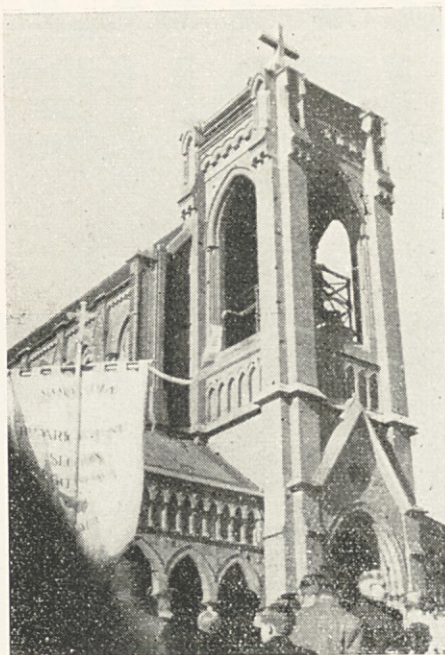
la vida espiritual

OKTOBER 1958

59964

Naslovna stran: Kip lurške Matere božje neso ob priliki romanja Slovencev iz Vel. Buenos Airesa v Lurdes (obrobno naselje Bs. Airesa).

I e v o : Zvonik mogočne bazilike lurške Matere božje v Lurdesu (Argentina)

Spodaj : Del naših mož in fantov z duhovščino in bogoslovci v procesiji, ki se je razvila med pesmijo in molitvijo rožnega venca v gornjo cerkev (Vsi posnetki: Lojze Erjavce, Ramos Mejía)

„Nočemo Kristusa...”

(Jan 19, 15)

Ali ni na videz nesmisel v našem času vztrajati v prepričanju, ki ga tako vzneseno oznanja Cerkev v prefaciji Kristusa Kralja; prepričanje o Kristusovem „kraljestvu resnice in življenja, kraljestvu svetosti in milosti, kraljestvu pravice in ljubezni in miru“?

Saj svet vsega tega ne razume in od prve do zadnje ugotovitve vse odklanja: Kralj? Kdo je kralj? To je pojem preživele buržujske dobe kot osebna žalitev za naprednega človeka in njegovo suvereno neodvisnost. In Kristus? Eden od tolikih verskih ustanoviteljev, ki je od drugih toliko slabši, da se je v svoji verski zanesenosti delal sina božjega. Sicer pa je vera sploh iz časov zaostalosti, ko si je človek svet, ki ga znanstveno ni poznal, razlagal z verskimi bajkami; za moderno in znanstveno 20. stoletje pa je vera sramota, žalostni spomenik k sreči preživele zaostalosti. Križ mora zato izginiti iz javnosti. Kateri ga branijo, zaslužijo pomilovanje;

so duhovni reveži, ki jim je treba pomagati, da se osvobodijo sramotnih verskih predsodkov iz dobe zaostalosti.

„Nimamo kralja razen cesarja!“ je kričala nahujskana množica proti Kristusu. Kristusa je odklanjala, rimskega cesarja pa v resnici tudi ni marala, ampak ga je sovražila, in se sklicuje nanj le na videz, zaradi rimskih oblasti, da bi bil obsojen Kristus.

Kristus pa na vse dostojanstveno odgovarja: „Kralj sem! A moje kraljestvo ni, kot so svetna kraljestva... Jaz sem za to rojen in sem zato prišel na svet, da spričam resnico; vsak, kdor je iz resnice, poslušaj moj glas.“

„Nočemo Kristusa! Hočemo svobodo, neodvisnost, napredek, znanost, kulturo...“ kriče brezglave nahujskane mase, kot da je Kristus nasproten napredku, znanosti, kulturi, kot da nam ne daje teh dobrin prav On. Kot da svoboda in znanost izključujeta Kristusa. Pa se z odpovedjo Kristusu ljudje prav tem dobrinam odpovedujejo.

Pravijo: „Hočemo graditi višjo, srečnejšo družbo brez Kristusa.“ A to ni

grajenje in ne družba in ne sreča, ampak propad in kaos in nesreča, v laži, grehu, sovraštvu, smrti.

Kristus pa še stoji pred nami in nas objema z ljubečim pogledom in se nam ponuja: „Kralj sem...“ Kot slepeča luč, ki je razklala temo, sije v brezдно človeškega obupa in nemoči oznanjanje Cerkve, ki ni prazna vznesena poezija „reakcionarne“ Cerkve, ki „ne živi v sedanjosti“, ampak najbolj živa resničnost: Kristus je Kralj, Kralj „resnice in življenja, Kralj svetosti in milosti, Kralj pravice in ljubezni in miru.“

In samo On je to. Ko ga sprejemamo, nam vse to prinaša; ko ga zavržemo, posameznik ali družba, je vse to izgubljeno.

*

To je trajno preroško oznanjanje krščanstva, ki v zgodovini nikdar ne utihne in je tudi danes tako aktualno. To je upanje vseh, ki „so iz resnice in poslušajo Njegov glas“.

Letos se je vršil v Florenci v Italiji 5. kongres „krščanskega miru in civilizacije“, ki je obravnaval vprašanje o „zgodovini in preroštvu“. V aktualnih resolucijah kongresa beremo lepa mesta, ki veljajo tudi za nauk Kristusovega kraljevanja v svetu:

„Preroštvo nikdar ni vezano na posvetno moč in politične idole, ki jih v zgodovini ruši skrivnostna in vedno zmagovita božja sila. — Zgodovina je pričakovanje Boga, ki ima priti; je zgradba človeka, ki se zruši, kadar stoji na temelju zmote, in kljubuje ter trdno stoji, kadar stoji na resnici, in se razvija po skrivnostnih in vzvišenih božjih načrtih.

Tudi v najbolj temnih in tragičnih trenutkih zgodovine vedno sveti luč preroštva: zvezda upanje nad temo sveta. Iz teme Babilona je vedno še moč videti v svetlih obrisih stolpe Jeruzalema. Vizija vesoljnega miru, ki bo sad pravičnosti, je stalno oznanjanje vseh prerokb, ki ljudem obljublajo, da bo z zemeljskega površja zginila vojska.

Krščansko civilizacijo je vedno navdihovala ta vodilna misel: doseči vesoljni mir. Še nadalje bo netila to hrepenenje in povečala svojo delavnost v modernem svetu in bo ostala še bolj kot kdaj prej zvesta svojemu preroštvu in temu svojemu zgodovinskemu poslanstvu.

Mislimo, da se prav v tem našem času zgodovina ponovno odpira luč preroštva, medtem ko se miti in nazori, ki nimajo duhovne osnove, kažejo slabotne ob uveljavljanju neminljivih načel človeškega dostojanstva in verske svobode.

Potrebno je združenje vseh narodov, ki priznajo Boga za skupnega Očeta. Od edinosti je danes bolj kot kdaj prej odvisno življenje ali smrt ne le civilizacije ampak vse človeške družine. Edinost vseh narodov, ob upoštevanju njihovega posebnega poslanstva, je tisto, kar napovedujejo vse prerokbe in mora biti cilj vse zgodovine.“

*

Kristus, s trnjem kronani zaničevani Kralj, z ljubečim pogledom objema zaslepljeno trpeče človeštvo, ki kliče nase njegovo kri, pa mu On ponuja svoj blagoslov: resnico in življenje, svetost in milost, pravico in ljubezen in mir.

DR. FRANC GNIDOVEC, Argentini

Sv. oče preganjanim vernikom

Komunistična jugoslovanska tiskovna agencija „Tanjug“ je objavila, da je Titova vlada prepovedala branje in razširjanje pisma papeža Pija XII. preganjanim kristjanom, češ da vsebuje „števila žaljiva namigavanja na sedanje stanje v Jugoslaviji“.

Ker vemo, da bo bralce naše revije zanimalo, v čem naj bi bila „številna žaljiva namigavanja“, in ker je pismo papeža Pija XII. zares lep izraz njegove očetovske ljubezni do zatiranih vernikov, pismo v celoti objavljamo. Poslužili smo se prevoda, ki ga je 19. julija t. l. prinesel goriški „Katoliški glas“.

Ko z žalostnim srcem zremo na sila hude razmere v mnogih deželah sveta, kjer Cerkev ječi pod vladajočim brezbožnim materializmom, Nam prihaja pred oči žalostno stanje, ki so mu podlegli pred 500 leti narodi Srednje Evrope in ki je našega prednika nepozabnega spomina Kalista III. tako ganilo, da je 29. junija 1456 izdal encikliko „Cum his superioribus annis“. (Tu misli sv. oče na hude turške napade v drugi polovici 15. stol., ko je krščanski Evropi in zlasti narodom Srednje Evrope grozila nevarnost, da jih Turki zasušijo in jim vsilijo svojo vero.)

Narodom v rodovitni deželi ob Donavi in v sosednjih deželah je takrat pretela huda nevarnost, ki je ogrožala človeško življenje in imetje ter krščansko vero samo. Ta in ona dežela ji je bila že podlegla. Nevarnosti je zapadla predvsem Madžarska, pa tudi dežele današnje Albanije, Bolgarije, Češke, Slovaške, Jugoslavije in Romunije. Strahote pa so imele svoj odmev tudi v bolj oddaljenih krajih, zlasti v Nemčiji in na Poljskem.

Neumorni papež Kalist III. se je živo zavedal resne nevarnosti, zato si je štel v dolžnost, da nanjo očetovsko opozori dušne pastirje in vernike katoliškega sveta. Vzpodbujal jih je k pokorini in k zadoščevanju za grehe: ljudje

naj bi prenovili svoje življenje po krščanskkih načelih, zatekali naj bi se k Bogu in z gorečo molitvijo prosili Njegove svete pomoči. Odločno je napel vse sile, da bi svoje ovčice obvaroval pred nevarnostjo. Božji pomoči je naposled pripisal zmago junakov, ki so na pobudo sv. Janeza Kapistrana in pod poveljstvom hrabrega Janoša Hunyadija pogumno branili utrjeno postojanko v Beogradu. Zmago je hotel ovekovečiti tudi v cerkveni liturgiji, zato je ustanovil praznik Spremenjenja Našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki naj bi se obhajal vsako leto dne 6. avgusta. Ta dan naj bi ves krščanski svet izkazoval Bogu svojo hvaležnost za pomoč v stiski.

Pod brezbožnim materializmom

Žal, tudi danes ječite v sila žalostnih razmerah vi, ki prebivate v omejenih deželah, in z vami tripijo tudi premnogi drugi katoličani — ne samo latinskega obreda, temveč tudi vzhodnega —, ki živijo v deželah vzhodno od vas ali na severu ob obali Baltiškega morja. Že več kakor deset let je Cerkev, kakor sami dobro veste, oropana svojih pravic, četudi ne povsod enako: verska udruženja in cerkvene organizacije so nasilno razpuščene in dušnim pastirjem se stavijo ovire pri izvrševanju božje službe, ako niso celo de-

portirani, pregnani ali v zaporu. Z drzno samovoljnostjo so celo hoteli ukiniti škofije vzhodnega obreda in brezobzirno prisiliti duhovščino in vernike k razkolu. Znano Nam je tudi, da ni majhno število onih, ki so preganjani, ker so svojo vero odkrito in neustrašeno izpovedovali in jo odločno branili. Najbolj pa nas žalosti vest, da se otrokom in mladini vsiljujejo zmotni in kvarni nauki z namenom, da bi se odtrgali od Boga in Njegovih zapovedi in bi tako trpeli nepopisno škodo v sedanjem življenju in tvegali prihodnje življenje.

Nam, ki po božji uredbi sedimo na Petrovem stolu, je neprestano pred očmi ta žalostna podoba. O njej smo že govorili v Naših prejšnjih pismih, a je tudi danes ne smemo zamolčati, ako se nočemo izneveriti Naši dolžnosti. Naša neizogibna naloga je namreč ta, da izpolnjujemo težko in vendar sladko zapoved, ki jo je naš Gospod dal prvaku apostolov in njegovim naslednikom, ko je dejal: „Ti pa potrdi svoje brate!“ (Lk 22, 32). Zato hočemo venomer pospeševati in med vami utrjevati svete namene ter vam tako izražati vso Našo ljubezen do vas, ki v zvesti vdanosti do Jezusa Kristusa prenašate toliko trpljenje, tolike bridkosti in preizkušnje.

Papež čuti s svojimi otroki

Predvsem se obračamo do vas, preljubi Naši sinovi in kardinali Josip Mindszenty, Alojzij Stepinac in Štefan Wyszyński, ki smo vam Mi osebno naklonili kardinalsko čast zaradi vaših odličnih zaslug pri izvrševanju svojih dušnopastirskih dolžnosti in pri obrambi cerkvenih svoboščin. Naše užaloščeno srce čuti sleherni čas to, kar ste vi pretrpeli in še venomer za Jezusa Kristusa, odkar so vas krivično pregnali z vaših sedežev in vam onemogočili izvrševanje dušnopastirske službe. Z vami nosimo v Našem srcu vse častite brate škofo, živi zgled vdanosti sv. sedežu, vso duhovščino, svetno in redovniško, in trume Bogu posvečenih mož

in žena, kakor tudi ostale preljuje sinove in hčere, ki se sredi nepopisnih nevarnosti žrtvujejo za obrambo in širjenje miroljubnega in miru donašajočega kraljestva Kristusovega. Vsem hočemo izraziti Našo očetovsko ljubezen. Ker Nam je nadvse pri srcu usoda vseh, ki ste v stiskah zaradi Kristusa in trpite pomanjkanje ali preganjanje, dvigamo dan na dan Naše prošnje k Vsemogočnemu, da vas dobrotno podpre in utrdi v sveti veri, vam olajša gorje in okrepeča z nebeškimi darovi. On naj ozdravi trpeče ali boleče ude mističnega telesa Kristusovega, pomiri naj divja joči vihar ter naj da, da nad vami in nad vsem svetom jasno zasije sonce pravega miru, ki ga poživljajo resnica, pravica, ljubezen.

Kristus je s preganjanimi

Kot veste, Odrešenik nikoli ne pozabi svoje Cerkve, nikoli je ne zapusti; nasprotno, čim silneje butajo razburkani valovi ob Petrovo barko, tem večja je budnost nebeškega Krmarja, čeprav se včasih zdi, da dremlje (Mt 8, 23). Dan za dnem se zlasti v trenutkih preizkušnje zamislite ob Kristusovi obljubi, ki zamore vlti krščanski duši upanja in tolažbe: „Jaz sem z vami vse dni do konca sveta“ (Mt 28, 20). Toda „če je Bog z nami, kdo bo zoper nas?“ (Rim 8, 31). Z vami je Jezus, ki ne bo nikdar odrekel pomoči vam, ki ga prosite. Od vsakogar pa zahteva, da se z vedno večjo vnemo podreja cerkvenim predpisom in da srčno brani svojo vero.

Borite se za veliko stvar

Za kaj se borite, vam je znano: borite se za večno zveličanje vaše, vaših otrok in vašega bližnjega, ki je danes v veliki nevarnosti zaradi silnih napadov brezbožnikov. Vendar če bo v tem duhovnem boju slednji človek pogumno in stanovitno vztrajal — kar trdno pričakujemo —, bo Cerkev štela same slavne žrtve, nikakor ne premagancev. Krivično preganjanje in mučeništvo bo dalo Cerkvi novega zmagooslavja, ki bo zapisano z zlatimi črkami v njeni zgo-

dovini. Nočemo podleči misli, da bi Kristusovi učenci klonili in nečastno zapustili bojne vrste, se sramovali odkrito izpovedati svojo vero ali se dali uspavati brezbriznosti in nemarnosti, medtem ko si pokrovitelji brezboštva prizadevajo, da bi opustošili kraljestvo božje.

Velika tolažba Nas navdaja, ko slišimo, da je med vami mnogo takih, ki so pripravljeni velikodušno žrtvovati prav vse, celo osebno svobodo in lastno življenje, le da ne izpostavijo nevarnosti čistosti katoliške vere. Vemo, da so v tem številni škofje dali zgled napogljive krščanske stanovitnosti. Med njimi zlasti vi, preljubi sinovi in kardinali sv. rimske Cerkve, ki ste postali čudovit zgled svetu, angelom in ljudem (1 Kor 4, 9). Ali, žal, se tudi zavedamo, da se človeška odločnost in stanovitnost dasta omajati, zlasti če stiske in nadloge nočejo ponehati. Tedaj se dogodi, da se nekateri predajo obupu in izgubijo prvotno gorečnost, ali, kar je toliko slabše, pridejo do zaključka, da je treba nauk našega Gospoda Jezusa Kristusa omiliti in ga prilagoditi novi stvarnosti, kakor se sami izražajo, načela katoliške vere pa tako povodeniti in prikrojiti, da nastane iz tega neka protinaravna zveza med vero na eni strani in nauki zmotnega napredka na drugi.

Onim, ki so malodušni

Vse one, ki sejejo malodušnost in zmedo v svoji duši ali v duši bližnjega, naj škofje opozorijo na večno trajne besede Kristusove: „Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle“ (Mt 24, 25), vzpodbujajo naj jih k popolnemu zaupanju v Njega, „čigar previdnost se v svojih uredbah ne moti in ki ne neha voditi teh, ki jih utrdi v stanovitnosti svoje ljubezni“ (Gl. Rimski molitv., prošnja VII. in II. pob. ned.). Nikoli ne bo namreč vsemogočni in modri Bog dopustil, da bi Njegovim zvestim otrokom, ki so dobre volje, božja milost in moč izostali ter da bi, lo-

Jesen

Oj šumi, šumi, les, šumljaj, šumljaj,
potoček moj, oj sapica, pihljaj!
Trpi mi duša zapuščena, vzdise,
jaz mislim, mislim, v gozd grem tiho,
tiše...

„Pozdravljen! Si li ti, moj ljubček, kaj?“
Strmeč in plašen se ozrem nazaj,
ne vidim nič!... V obraz mi vetrc piše
in vznáša listje više, vedno više.

Kam greš, jesen? Nekoliko postoj!
„Na jasni jug jaz grem, v toplejše kraje,
na dvor zeleni, beli gradič svoj.

Krog oken, vrat visi sadje najslaje,
tam krasne so noči.“ Jaz grem s teboj,
o starka ljubka, tam bi bil najraje!

Dragotin Kette

čeni od Kristusa, žalostno podlegli v boju za zveličanje ali brez moči prisostvovali duhovnemu propadu svojega ljudstva.

In vi, ljubi otroci, duhovniki in laiki, ostanite vselej trdno združeni z njimi, ki jih je Sv. Duh postavil za škofe, da vodijo Cerkev božjo. Najsi je marsikdo izmed njih trenutno onemogočen in vas ne more podpirati s svojo živo besedo, vendar hranite sveto in zvesto v svojih srcih nauke, ki ste jih od njih prejeli prejšnji čas. Hrepenite po apostolatu in vkljub hudim oviram vršite pogumno svojo dolžnost! Ostanite trdni v veri in prispevajte z vsemi silami k širjenju Kristusove luči zlasti z zglednim krščanskim življenjem brez omahovanja, kakor nekoč čudovite trume kristjanov sredi besnečega preganjanja.

Potrebnost je molitev

Za srečno izpolnitev teh želja dvigajte svoje prošnje k nebeskemu Odr-

ženiku po posredovanju Njegove presvete in naše preljube Matere Marije. Njeno uspešno pomoč so že vaši očetje okusili v nevarnih časih. Če smemo kdaj koli prositi presveto Devico nebeških darov, jo s posebnim zaupanjem prosimo takrat, ko gre za zveličanje duš, za obrambo krščanske vere tako v krogu družine kakor v človeški družbi.

Preden zaključimo to pismo, vas hočemo spomniti, kako je spet naš prednik Kalist III. v omenjeni encikliki „Cum his superioribus annis“ naročil, naj se po vseh cerkvah vsak dan ob isti uri oglasijo zvonovi. Tedaj naj verniki vsega sveta dvigajo svoje molitve k vsemogočnemu in dobrotnemu Bogu, da bi obvaroval krščansko ljudstvo preteče nevarnosti. Tudi vašim dušam in katoliški Cerkvi v vaših deželah, preti danes prav tako huda nevarnost. Kadar slišite glas zvonov, vabečih k molitvi, tedaj spoznajte opomin in s istim zaupanjem v božjo pomoč kakor nekoč vaši predniki dvigajte k Bogu svoje prošnje!

Dalje hočemo, ne le da Naša prisrčna in vroča molitev prehitve vaše prošnje, a da se z njimi združijo tudi molitve, ki jih kristjani katerega koli stanu po širnem svetu enodušno dvigajo k nebu, ker iskreno sočustvujejo z vami. Bodite prepričani, da ves krščanski svet zre s svetim spoštovanjem na trpljenje, preizkušnje in stiske, ki jih že dalj časa molče prenašate; pri tem prosi dobrotnega Boga, naj vas podpre, da pod neusmiljenimi udarci brezboštva in lažnivih naukov ne omagate, pač pa da z odločnostjo mučencev daste javno pričevanje svoji veri. Tako bodo celo vaši preganjanci — tudi nanje sije zapoved krščanske ljubezni — dosegli oduševanje pri Njem, ki z odprtimi rokami čaka, da se slednji izgubljeni sin povrne v Njegov objem.

Papež Pij XII.

Izdano v Rimu pri sv. Petru dne 29. junija na praznik sv. apostolov Petra in Pavla leta 1956 v osemnajstem letu Našega vladanja.

Deberes de los Católicos

Hay en la Iglesia verdades que están definidas como de fe, otras que tienen más o menos probabilidades de serlo y otras que están libradas al criterio de cada uno.

Asimismo con respecto a la disciplina, hay casos en que la autoridad, el Papa y los Obispos han hablado; otras en las que se deja a los fieles la libertad de opinar y de sentir.

Nadie más que los que representan la autoridad disciplinaria o doctrinal de la Iglesia, pueden acusar a alguien de hereje o de intentar contra la Iglesia. San Agustín que vivió en tiempos en que la unidad de la Iglesia era tenazmente combatida en su plan de doctrina y de disciplina, solía repetir: En cosas dudosas, libertad; en cosas necesarias, unidad; en todas las cosas, caridad. Es esta una regla de oro que no ha perdido su actualidad.

Son pues deberes de los católicos:

1º de mantener bajo la autoridad del Papa y de los Obispos, únicos jefes responsables, la fidelidad en la doctrina y la unidad en la disciplina.

2º de respetar la libertad de opinión en todas las cuestiones sobre las que la Iglesia no se ha pronunciado.

3º de recordar, que, frente a los esfuerzos generosos desplegados, por cristianos leales y de buena voluntad, se impone la ley de la caridad.

4º de responder al llamado que los Obispos formulen para que la Iglesia esté presente en el mundo de hoy, con la filial prontitud con que sus hijos le prestan obediencia y con la caridad con que se aman entre sí.

JOE JUCK

ROŽNI VENEC

O prelepa preprostost vere, veliko si nam podelila s tem starim družinskim molkom, ki visi na porjavelem žeblju na steni omare. Nanj so navezani najlepši spomini mojega življenja.

Črne kroglice so nanizane na močni pleteni vrivici. Tudi križ na vozlišču je lesen, le obroček, ki je nanj pritrjen, je iz kosti. O, ta križ! Ves je že obrabljen od prijemov in poljubov; komaj še razločim Kristusovo telo na njem. Pri križu se začenja in konča naša molitev. To je svetinja brez zlate skrinjice, skrita le v žlahtno pátino stoletnih molitev. Mož ali žena, ki ga je prvi posvetil s svojo molitvijo, že zdavnaj počiva v Bogu, toda rožni venec nas še druži z njim. Kakor plezalci smo, ki so v gorski steni navezani na rešilno vrv, in to vrv drži sama Mati božja v rokah. Vemo, da ne bomo padli, dokler se je bomo oklepali. Dragocenejša je od materinega poročnega prstana in uhanov, dragocenejša od sladkodišečega albuma v omari...

Ne, brez molka bi ne bilo našega doma, kakor bi ne bilo družine brez očeta in matere.

To je prav tisti rožni venec, ki si ga otroci iz roda v rod obešajo okoli vratu in poljubljajo križec. Ko sem bil še tako majhen, da sem komaj segel na mizo, sem se z njim igral. Prerezal sem vrvco, raztresel kroglice po tleh ter jih kotatil po izbi. Potem sva jih s staro teto iskala pod mizo, pod omaro, pod posteljo, vsepovsod — in vsako sem moral poljubiti... To je tisti rožni

venec, ki nam je polzel med prsti ob posteljah umirajočih ter spremljal njih duše pred božjo sodbo...

O, ve lepe, obrabljene jagode! Očenašve so velike kakor orehi, zdravamarije kakor češnje. Kadar zdrkne druga na drugo, je slišati kot bi z velike višine kanila kapljica vode na skalo. Tako okorno so izrezljane iz lesa, niti po vsem okrogle niso; podobne so molitvam izmučenih ljudi. Nihče razen Boga ne ve, koliko zdravamarij je že zdrselo po teh jagodah v nebeški ribnik. Čez sto let so že stare, dve sto let morda, in vsakokrat, ko udari pri molitvi druga ob drugo, potrka na rajske duri: „Tik — poslušaj, dobri Bog, usmili se nas... Saj si se za nas učlovečil, za nas trpel, nam v pričevanje od mrtvih vstal...“

Vsaka jagoda je zaznamenovana v nebeških urbarjih kot zrno, vrženo v zorano njivo, ki obrodi stoteren sad.

Spomin božičnih večerov:

Duh kadila in kaplje blagoslovljene vode, svetloba svečk pred jaslicami in napev božične pesmi. Tako lepo je moliti: „ki si Ga Devica rodila!“ Med vsemi rožnovenskimi skrivnostmi mi je ta najljubša! Ob njej vedno zagledam Devico Marijo, ki kleči ob jasliah, kjer leži sveto Dete, in angele, ki pojo gloriojo nad pastirskimi poljanami. Vselej mi je žal, kadar je je konec. — Sveti večer je nekaj tako lepega — in brez rožnega venca vendar ni svetega večera! Očetov glas je tedaj pritajen, lahko se tresoč, in vsak sveti večer ima oče solze v

Dobrič, fotografiran jeseni 1955, ko ajda cveti

očeh, da se lesketajo lučke v njih. Morda bom jaz nekoč prav tako jokal, če mi bo Bog podaril to milost! Kadar si hočem zamisliti očeta najlepšega, ga vidim, kako kleče in s solzami v očeh moli rožni venec pred jasicami.

In večeri v postu:

Sonce zaide že navsezgodaj. Med dež se meša še sneg, kajti pomlad prihaja počasi. Čas Kristusovega trpljenja! Tedaj se blešči na sleherni jagodi rožnega venca kapljica Gospodove krvi, ki jo je na Oljski gori potil, ki jo je pod udarci bičev prelil, ki mu jo je trnova krona iztisnila, ki mu je na bridki križevi poti tekla iz ranjenih nog in ki se mu je iz rane v ljubečem srcu ulila po poslednjem kriku...

Bog je za nas umrl!

Toda takoj nato:

Glas velikonočnih zvonov; vesela procesija skozi prvo pomlad — in preden sedemo k žegnu, zazveni iz očetovih ust kakor zmagošlavna hvalnica: „Ki je od mrtvih vstal...“

Vsi smo združeni na kolenih pred

Bogom: oče in mati in bratje in Bog je sredi med nami — v zaupanju govorim, ne v predznosti! — Včasih najmanjši zajoka in mati ga vzame v naročje ter ga nalahno zaziblje.

Vem, če bomo s to ogrlico milosti okrašeni stopili na dan plačila pred groznega Boga — nam bo sodba lahka in radostna kakor velikonočna hvalnica.

+

Postelja je pregrnjena z rožnatim pregrinjalom. Zavesa ob oknu se napihuje v vetru. Večer prihaja.

Koliko ljudi bo zdaj zdaj pokleknilo ob priviti svetilki okoli domače mize in koliko ust bo polglasno odgovarjalo molitvi očetov...! In vse vesolje bo zvenelo z njimi, kajti Bog ima na svojem rožnem vencu nanizane same nebeške zvezde in planeti so namesto očenašev in gibljejo, gibljejo se, pokorni volji ustvarjalnih prstov. Premikanje ozvezdij se mi zdi kakor vesoljna molitev...

O, rožni venec, čudež božje tehnike, nebeški telefon! Po njem se pogovar-

EVANGELIJ po *Sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

USMILJENI SAMARIJAN

Ko je Jezus potoval iz Galileje v Jeruzalem, je hotel iti po najkrajši poti skozi Samarijo, pa mu Samarijani niso pustili. Zato je naredil ovinek in šel čez Jordan v Perejo, kjer je razposlal svoje učence na samostojno misijonsko akcijo. Po njihovi vrnitvi je nadaljeval pot proti jugu in znova prekoračil Jordan, najbrže v višini Jerihe. Tam nekje je Jezus povedal krasno priliko o usmiljenem Samarijanu, ki nam jo je edini Luka zapisal v svojem evangeliju:

In glej, neki učitelj postave je vstal in ga je takole skušal: „Učenik, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?“ On pa mu je rekel: „Kaj je pisano v postavi? Kako bereš?“ Ta je odgovoril: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vso svojo močjo in vsem mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe.“ „Prav si odgovoril,“ mu je rekel; „to izvršuj in boš živel.“ Ta se je pa hotel opra-

java z Bogom — in veliko si imava povedati.

Brez besed spuščam jagodo za jagodo. Edina molitev, ki jo zdaj znam, je: „Hvala ti za vse!“

Iz knjige Emilijan Ceve:
„Preproste stvari“

vičevati in je rekel Jezusu: „In kdo je moj bližnji?“ Jezus je povzel besedo in rekel: „Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike; ti so ga opleni in mu zadali ran, ter so odšli in ga pustili na pol mrtvega. Primerilo se je pa, da je šel po isti poti neki duhovnik; in ga je videl in šel mimo. Prav tako je tudi levit, ki je prišel na to mesto in ga videl, šel mimo. Ko je pa neki popoten Samarijan prišel do njega in ga videl, se mu je v srce zasmilil. In pristopil je in vлил v njegove rane olja in vina ter jih obvezal; in posadil ga je na svoje živinče, peljal do gostilnice in zanj poskrbel. Drugi dan je vzel dva denarja in dal gostilničarju ter rekel: ‘Poskrbi zanj, in kar boš več potrošil, ti jaz nazaj grede povrnem.’ Kateri izmed teh treh, se ti zdi, je bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike?“ On je dejal: „Tisti, ki mu je skazal usmiljenje.“ Jezus mu je rekel: „Pojdi in tudi ti tako delaj!“

Pismouki in farizeji Jezusu niso bili naklonjeni. Luka nam je že večkrat omenil, kako radi bi na njem kaj našli, česar bi ga lahko tožili (Lk 6, 7). Sedaj pa nam podaja spet nov tak primer. Nek domišljav učitelj postave je Jezusa takole skušal: „Učenik, kaj naj

storim, da dosežem večno življenje?“ Pismouk se je nalašč delal nevednega, ker bi rad dobil od Gospoda kako izjavo, ki bi ne bila v skladu z judovskim naukom. S tem bi namreč dobil v roke najboljše orožje za borbo proti Jezusu.

Vendar pismouk ni imel sreče. Gospod mu je namesto odgovora stavil novo vprašanje: „Kaj je pisano v postavi? Kako bereš?“ Ker je Jezus pogovor spretno zasukal na postavo, se učitelj postave ni mogel izmikati. Rad ali nerad, moral mu je odgovoriti: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vso močjo in vsem mišljenjem (5 Moz 6, 5) in svojega bližnjega kakor samega sebe“ (3 Moz 19, 18).

Pismoukov odgovor je bil naravnost sijajen! Veliko bolj, kot se morda zdi na prvi pogled. Saj je tako zelo presegal takratno judovsko pojmovanje, da si ga brez odvisnosti od Jezusovega nauka sploh ne moremo razložiti. Res je bila ljubezen do Boga velika zapoved, ko so jo vsi verni Judje dobro poznali; vsak dan so jo pri jutranji in večerni molitvi ponavljali dobesedno tako, kot je bila zapisana v 5 Mozesovi knjigi (6, 5). Prav tako so dobro poznali zapoved ljubezni do bližnjega, katero jim je Mozes ukazoval v svoji 3 knjigi (19, 18). Vendar pa v sv. pismu SZ ti dve zapovedi nikjer nista skupaj navedeni in tudi pismouki ju v svojem poku ni nikoli niso združevali. Pa ne le teoretično, tudi praktično sta bili ločeni med seboj, kakor je razvidno iz judovskih običajev. Združitev teh dveh zapovedi je izključno Jezusova iznajdba (prim. Mt 22, 34-40; Mk 12, 28-34). Šele Jezus je Judom jasno povedal, da je ljubezen do bližnjega „enaka“ prvi in največji zapovedi, ki je ljubezen do

Boga, in da „na teh dveh zapovedih stoji vsa postava in preroki“ (Mt 22, 40). Če je torej sedaj tudi pismouk ti dve zapovedi združil in ju predstavil kot povzetek celotne postave, je to brez dvoma storil. Že pod vplivom Jezusovega nauka. Ta vpliv bi bil tudi neposredno izpričan, če bi bil naš pismouk istoveten z onim, o katerem nam poroča Marko, da je samo ponovil za Jezusom njegov nauk o ljubezni (Mk 12, 28-34). Pa tudi če v obeh primerih ne gre za isti dogodek, je naš pismouk prav lahko drugače zvedel za Jezusov nauk in, ker mu je bil všeč, ga je sedaj ponovil.

Naj bo že kakorkoli, res je, da je pismouk odgovoril popolnoma v smislu Jezusovega nauka, čeprav se verjetno niti sam ni zavedal dalekosežnosti svojih besed. Saj ni le vzporedil ljubezni do bližnjega z ljubeznijo do Boga, temveč ju je tako tesno spojil, da niti ne govori o dveh zapovedih, temveč o eni sami veliki ljubezni, ki istočasno obsega Boga in bližnjega (Isto besedo „ljubi“ enkrat samkrat uporablja za oba slučaja). Zato mu je Jezus z veseljem v celoti pritrdil: „Prav si odgovoril.“ mu je rekel, „to izvršuj in boš živel.“

*

S tem, da je Jezus pismouku dal prav, ga je na popolnoma razorožil. Ne le da učitelj postave ni dobil tega, kar je iskal, temveč se je povrh še znašel v prav mučnem položaju. Zgledalo je namreč, da je bilo njegovo vprašanje čisto brez potrebe, ko pa je sam s takšno lahkoto nanj odgovoril. Tako se je sam vjel v zanjko, ki jo je bil nastavljal Jezusu. Da bi se iz nje izmotal, se je pismouk hitel opravičevati ter je vprašal: „In kdo je moj bližnji?“

To vprašanje pač ni bilo lahko za

takratne Jude, ki so za bližnje smatrali samo svoje sorodnike in prijatelje in kvečjemu še vse Jude, na noben način pa niso med nje prištevati poganov in Samarijanov in sploh svojih sovražnikov. Tega kočljivega problema se je torej dotaknil pismouk, da bi s tem popravil neprijeten vtis in pokazal, da njegovo prvo vprašanje le ni bilo tako odveč. Jezus pa je izrabil to priložnost in pismouku razložil, da se mora ljubezen do bližnjega raztegniti prav na vse ljudi, celo na tujce in sovražnike, ki jih je treba ljubiti ne le z besedo temveč tudi v dejanju. V ta namen mu je povedal krasno priliko o usmiljenem Samarijanu:

„Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike; ti so ga opleni in mu zadali ran, ter so odšli in ga pustili na pol mrtvega...“

Ker je imel Jezus navado, da je v svoj nauk vpletal dejanske zunanje okoliščine, z veliko verjetnostjo lahko sklepamo, da je to priliko povedal nekje v bližini Jerihe. Pot iz Jeruzalema v Jeriho je bila dolga kakih 27 km in je zelo naglo padala, ker Jeriha leži več kot tisoč metrov nižje od Jeruzalema. Pokrajina med obema mestoma je bila samotna in hribovita in kot nalašč priprava za skrivališča roparjem in razbojnikom, ki jih tudi dejansko nikoli ni manjkalo. V vseh časih prav do današnjih dni so bili tamkaj zločini skoraj na dnevnem redu. Zato so to pot že nekdanje imenovali „dommim“, t. j. kraj krvi, kot poroča že sv. Hieronim. Kljub temu je po njej šlo vedno dosti potnikov, ker je nudila edino možno zvezo med Jeruzalemom in rodovitno jerihonsko dolino.

Če imamo to pred očmi, bolj razumemo, kako zelo realna je bila Jezusova prilika. Gospod je dejal, da je

neki človek šel iz Jeruzalema „navzdol“ v Jeriho, kot natančno pove grško besedilo. Temu nesrečnežu se je potem zgodilo isto kot že tolikim drugim, da so ga popolnoma izropali in ga v zahvalo še napol mrtvega samega pustili ob cesti. Bil je, zapisan gotovemu poginu, če se ga kak dober človek ne bi usmilil in ga rešil.

Pa se je primerilo, da je prišel po isti poti najprej neki duhovnik, za njim pa še neki levit. Tako so se imenovali moški potomci Levijevega rodu, ki so vsi morali v templju opravljati nižja dela in pomagati duhovnikom. Kot vse kaže, sta se obadva, duhovnik in levit, vračala domov po končani službi v templju, kjer sta izvrševala zapoved ljubezni do Boga „z vsem srcem in vso dušo in vso močjo in vsem mišljenjem“. Sedaj pa sta drug za drugim srečala napol mrtvega človeka, ki je tudi bil Jud, kot se vidi iz besedne zveze. Imela sta torej sijajno priložnost, da bi zadočila še ljubezni do bližnjega. To bi tudi po tedanji razlagi bila njuna dolžnost, ker je šlo za sorojaka, toliko bolj, ker bi kot služabnika templja morala še vestneje spolnjevati vse božje zapovedi. In vendar sta oba, duhovnik in levit, šla brezbrizno mimo nesrečneža, ne da bi mu pomagala.

Prav gotovo ni slučaj, da je Jezus ravno duhovnika in levita izbral za zgled. Njuno zadržanje je nadvse značilno za dejstvo, kako zelo sta bili v stari zavezi med seboj ločeni obe največji zapovedi, namreč ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega. Celo ta dva uradna predstavnika judovske vere sta bila povsem prepričana, da sta v najboljših odnošajih s svojim Bogom kljub temu, da svojemu bližnjemu nista izkazala ljubezni. In to je prva velika zmota, ki jo je Jezus v svoji priliki

hotel popraviti, in zato prvi udarec, ki ga je zadal takratnemu judovskemu pojmovanju. Temu pa je sledil drugi, še hujši udarec, ko je Jezus na zgledu Samarijana pokazal, kakšna je prava ljubezen.

Za duhovnikom in levitom je namreč prišel po isti poti tudi neki Samarijan. Ko je videl ubogega ranjenca, se mu je v srce zasmilil, čeprav je bil zanj tujec; kajti Judje in Samarijani so si bili sovražni in niso občevali med seboj (Jan 4, 9). Takoj mu je nudil vso zdravniško pomoč v sili. Da bi mu ublažil bolečino, mu je po tedanji navadi vlił olja v rane, ki jih je potem še z vinom razkužil. Nato ga je na svojem živinčetu peljal do gostilnice, ki je služila za postajališče karavanam. Tam je izročil gostilničarju in mu plačal dva denarja, kar je bilo dovolj za večdnevno oskrbo. Če pa to vendarle še ne bi zadostovalo, je obljubil na povratku poravnati razliko. Z eno besedo, poskrbel je zanj, kot bi za lastnega očeta in mater ne mogel bolje.

Judje so se Samarijanov dosledno izogibali in niso priznavali, da bi jih nasproti njim vezala zapoved ljubezni. Poleg tega so bili prepričani, da Samarijani sploh prav ne spolnjujejo ljubezni do Boga. Sedaj pa je Jezus judovskemu nismouku kar naenkrat Samarijana postavil za zgled, kako je treba spoľnjevati ljubezen do bližnjega. Še več! Spomnimo se, da je pismouk sam prej v svojem odgovoru obe zapovedi ljubezni spojil v eno samo. Dosledno temu je sedaj tako zgledalo, kot da je Samarijan v celoti spolnil to eno veliko zapoved ljubezni. Nasprotno pa je pri duhovniku in levitu zelo nujna ljubezen do Boga postala zelo dvomljive vrednosti, ker sta v ljubezni do bliž-

njega pri glavni preizkušnji tako žalostno odpovedala. Zato je bilo z Jezusovo priliko vse judovsko pojmovanje postavljeno čisto na glavo. Nič čudnega torej, če je pismouka tako zelo prizadelo, kot se vidi iz njegovega odgovora.

Gospod je namreč pismouka že v drugič prisilil, da si je sam odgovoril na svoje vprašanje. Zato mu je po končani priliki dejal: „Kateri izmed teh treh, se ti zdi, je bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike?“ In pismouk mu je odgovoril: „Tisti, ki mu je skazal usmiljenje.“ Kako težko mu je bilo priznati, da je ravno Samarijan prav ravnal, ko niti ni mogel izgovoriti njegovega gnusnega imena!

Potem pa je Jezus svoj razgovor s pismoukom končal z naročilom: „Pojdi in trdi ti tako delaj!“ Ne kakor duhovnik in levit, temveč kakor Samarijan, in bodi usmiljen do vsakega, ki potrebuje tvoje pomoči, pa naj bo Jud ali pogan, prijatelj ali sovražnik.

*

Čeprav je Gospodova prilika zelo jasna, je vendarle v njej neka težava. Zdi se namreč, da se Jezusov odgovor ne prilega čisto prav pismoukovemu vprašanju. Ta je namreč hotel vedeti, kdo je bližnji, ki ga je treba ljubiti. Šlo mu je torej za objekt ljubezni. Jezus pa mu je govoril o bližnjem, ki ljubezen ukazuje, torej o subjektu ljubezni. Racionalisti vidijo v tem dokaz, da je prilika od drugod semkaj vnešena. Bolj pravilno razlagajo katoliški in drugi nekatališki pisci, da Jezus pač ni hotel dati pismouku direktnega odgovora. Raje mu je predložil praktičen zgled, ki naj bi s svojo jasnostjo pismouka prisilil k priznanju, da njegov bližnji ni le prijatelj in sorojak, temveč prav vsak človek, in da mu mora skazovati res dejavno ljubezen.

Pismouk se je sukal na polju idej, Jezus pa je prešel na polje dejanj; kajti najlepše ideje se izgube v praznih besedah, če se ne spreobrnejo v dejanja. Pismouku torej, ki je hotel zvedeti, kdo je njegov bližnji, je Jezus pokazal, kdo ravna kot bližnji, in ga pozval, naj tudi on tako dela.

V priliki sta bila uradno duhovnik in levit, bolj kot kdo drugi, bližnja ranjencu: to je bila sijajna ideja, ki pa je dala zelo slab rezultat. Samarijan ni bil uradni bližnji ranjencu: to je bila slaba ideja, ki pa je dala sijajen rezultat. Oba služabnika judovske nacionalne vere nista pokazala najmanjšega usmiljenja do umirajočega sorojaka; tuj in gnusen Samarijan pa je za nesrečnika storil vse, kar je mogel. Od vseh treh je samo Samarijan ravnal kot bližnji.

*

Že v tej neposredni besedni razlagi je Jezusova prilika silno lepa in poudelna. In vendar se zdi, da ima še drug, veliko globlji pomen. Že cerkveni očetje so ji dajali tudi mistično razlago. Evangelist Janez namreč poroča, da so Judje nedolgo prej hoteli Jezusa očrniti z najbolj sramotno in poniževalno psovko in so ga zato imenovali Samarijana (Jan 8, 48). Ali je sedaj Jezus hotel namigniti na to psovko? Ni prav nič neverjetno. In če je tako, potem njegova prilika ni več samo lep nauk, kako naj človek ljubi svojega bližnjega, temveč je tudi krasna podoba neizmernega usmiljenja, ki ga je božji Samarijan, Jezus, izkazal človeštvu.

Če priliko pod tem vidikom premislimo, se nam v njej poteza za potezo odkriva zgodovina našega odrešenja. Ranjenec ob poti, ki je padel med razbojnike, nam predstavlja padlo člove-

štvo, ki je po satanovi krivdi bilo oropano prvotne pravičnosti in nadnaravne lepote in bilo povrh še ranjeno v svoji naravi. Po grehu je človeštvo dobesedno napol mrtvo obležalo na poti, popolnoma nesposobno, da bi si samo pomagalo. Duhovnik in levit, to se pravi vsa stara zaveza je šla mirno mimo njega, ne da bi mu dejansko kaj pomagala. Prišel pa je Jezus, božji tujec, ki so ga Judje zaničljivo imenovali Samarijana, in šele on je človeštvo odrešil. Vino in olje sta ostala velika simbola njegovih zakramentov, s katerimi ranjeno človeštvo neprestano zdravi in ozdravlja. Gostilnica ob poti (gr. pandoheion — dobesedno pomeni hiša, ki vsakega sprejme) je posrečena podoba vidne Cerkve, ki jo je Jezus ustanovil prav za vse ljudi. Gostilničar pa je lep simbol duhovnikov, božjih služabnikov, in sploh vseh, ki po Gospodovem naročilu in z njegovo pomočjo skrbijo za človeštvo in tako nadaljujejo Jezusovo odrešilno delo. Denar, ki ga je gostilničar prejel, nas spominja božje pomoči in začasne nagrade, ki jo že na tem svetu prejmejo vsi, ki se iz ljubezni do Boga žrtvujejo za bližnjega. Celotno plačilo pa bodo prejeli šele tedaj, ko se bo Gospod spet znova vrnil na svet k vesoljni sodbi. Tedaj se bo tudi končno razodelo, kako vsa ljubezen do ljudi ni bila nič drugega kot ljubezen božjega Samarijana, ki jo je v priliki opisal, jo s svojim zgledom vžgal v tisočih in tisočih, in ki bo nazadnje še po božje poplačal vse, kar je kdo po njegovem naročilu in z njegovo pomočjo še iz svojega dodal. Tedaj bo božja ljubezen čez vse razlita in Bog bo postal vse v vseh.

Prilika nam torej silno lepo prikazuje, kako neizmerno Bog ljubi ljudi.

Poleg tega se nam v njej razodeva, da smo sedaj tudi ljudje pritegnjeni k tej božji ljubezni kot njeni sodelavci in pomočniki. Prav s tem pa se je izvršila neizrazna in neskončno skrivnostna spojitev obeh največjih zapovedi, ljubezni do Boga in ljubezni do bližnjega, med seboj in z božjo ljubeznijo. V ljubezni namreč, ki jo človek skazuje svojemu bližnjemu, naj bi se samo nadaljevala velika ljubezen božjega Samarijana. Odslej naprej imamo torej samo eno ljubezen, namreč božjo, ki se tudi v dejanjih ljudi še naprej razrašča in pomnožuje. Prav zato pa tudi človek od svoje dejavne ljubezni nikogar ne sme izključevati, temveč mora z njo objeti prav vse ljudi, celo sovražnike; kajti Bog „je dober tudi do nehvaležnih in hudobnih“ (Lk 6, 35). Vse vprašanje o zapovedi ljubezni se torej dejansko poenostavi na eno samo: kako človek ravnata kot bližnji? V tem ravnanju pa je hkrati vključena ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega. Ko

namreč človek svojemu bližnjemu izkazuje ljubezen po naročilu in zgledu nebeškega Samarijana, istočasno izpolni obojno zapoved in sicer na najpopolnejši način. Tak ljubi Boga v dejanju in resnici, saj vendar posnema njegovo dejavno ljubezen. Ljubi pa tudi svojega bližnjega, saj ga ljubi naravnost z božjo ljubeznijo (prim. Dillersberger IV, 71—79).

V novi zavezi torej ni več mogoče ločiti ljubezni do Boga od ljubezni do bližnjega. Kdor zares ljubi Boga, nujno ljubi tudi svojega bližnjega, ne le „z besedo, tudi z jezikom, ampak v dejanju in resnici“ (1 Jan 3, 18). Če pa kdo svojega bližnjega ne ljubi, tudi Boga ne ljubi, čeprav si morda domišlja, da ga. „Ako kdo pravi: ‘Ljubim Boga,’ pa sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, ki ga je videl, kako more ljubiti Boga, ki ga ni videl? In to zapoved imamo od njega, da naj, kdor ljubi Boga, ljubi tudi svojega brata“ (1 Jan 4, 20-21).

Kako so vzgajali stari in še kaj

16. UŽALJENA LEPOTA

Moja sestra Lenka, ki je imela poleg poliskega dela v oskrbi tudi prašiče, je veliko dala na svojo lepoto, ki je nikjer ni bilo. Je bilo pač vedno tako: najrajši razkazujejo lepoto tiste ženske, ki je nimajo. Z Lojzetom si nista bila dobra. Vedno sta se kaj spraskala za prazen nič.

Takrat je bila ženska moda na deželi taka, da so nosila dekleta za nedeljo lep črn predpasnik, zadaj na pas pa so si zatakile veliko svilen pentljo, ki se je v dveh širokih trakovih spuščala po krilu prav do gležnjev. Takrat ženske še niso nosile kratkih kril.

Ob nedeljah in praznikih si je Lenka vedno dala veliko opraviti v deklški sobi, preden je odšla v cerkev. Včasih je mimogrede še stopila v hišo (družinsko sobo), kjer je viselo na steni precej veliko ogledalo, da se je še enkrat od vseh strani ogledala.

Očetu, ki je sedel pri mizi tudi že pripravljen za odhod v cerkev, pa se je to ogledovanje zdelo od sile neumno, čeprav je imel Lenko zelo rad: bila je pridna in podjetna delavka.

„Lenka, žuljave roke so veliko lepše kot okrogel obraz.“ Lenka se je zasukala ter odšla iz sobe.

Pa jo je nekoč zopet zaneslo pred zrcalo, da jo je oče videl.

„Lenka, pameten ženin bo najpreje pogledal pri kravah in prešičih, kako stoji z dekletovo lepoto. Potem šele si bo ogledal njen nos in židane trakove.“

Lenki se je tako zavihal nos, da ni nikdar več prišla v hišo pred zrcalo stat, če je čutila očeta blizu.

Preden je odšla ob nedeljah primerno načičkana po klancu navzgor, si je pred hišo vedno izbrala najlepši nagelj, ki so se razkošno usipali z okna in razširjali omamen vonj, da si ga je zataknila za nedrije. Zraven okna je bila poleti klop, na kateri smo radi posedali, dokler je bila v senci.

Neko nedeljo je sedel na klopi Lojze, pripravljen, da gre v cerkev. Zopet je prišla Lenka, ki sta ji bingljala zadaj dva svileni trakova. Lojze je imel zloben načrt. Pod suknjičem je skrival ne premajhen trd papir, na katerega je lepo natiskal besede: Najlepša v fari.

Medtem ko je Lenka izbirala nagelj ter se na Lojzeta še ozrla ni, je ta tiho in hitro potegnil papir izpod suknjiča ter ga ji z buciko pripel sredi svilenega traku, ne da bi Lenka najmanj čutila.

Nato se je Lenka odpravila na pot. Tudi Lojze je vstal, stopil za njo ter ji nenavadno ponižno povedal, da gre kar z njo v cerkev. Lenka ga je čudno pogledala, zakaj še nikdar ni šel z njo v cerkev, rekla pa ni nič.

Tako sta šla skupaj po klancu navzgor. Lojze je govoril o vremenu, o prešičih ter povpraševal po delu na polju. Lenka je bila z odgovori zelo skopa. Ko je Lojze vendar zvedel od nje, da bodo v torek začeli pšenico žeti, se ji je takoj ponudil, da ji bo srp sklepal.

„O čeprav ne. Ga bo že šporn.“ Lojzetova prijaznost se ji je zdela hudo sumljiva.

Medtem sta prišla že v vas. Po stranski poti je prihajala gruča fantov in deklet v glasnem pogovoru in smehu. Stopili so tik za Lenko in Lojzetom na glavno cesto in jih je seveda takoj zbo-

del v oči na Lenkinem traku napis, ki so ga kar od daleč lahko prebrali.

Dekleta so se zahihitala, fantje zakrohotali, Lenka pa se še ozrla ni, ker ni mogla dognati, velja li to njej ali je povod smejanju kaj drugega. Jurjeva Micka, ki bi tudi bila rada najlepša v fari, dasi ji je še precej več manjkalo do tega odličnega mesta kot Lenki, pa je zavpila za njo:

„Joj Lenka, od kdaj pa si ti najlepša v fari?“

Tedaj se je Lenka hitro okrenila, da bi vrnila hudo s hudim, pa se ji je zablistalo nekaj belega zadaj na traku. Hitro je segla z roko za krilo ter ji je ostal med prsti papir s prijaznim napisom. Postala je rdeča kot kuhan rak, solze so se ji vtile po licih, zmečkala je papir ter ga vrgla Lojzetu v glavo, ki se je pristrčno veselil nad posrečeno šalo.

„To si mi pa ti naredil. Sram te bodi! Bom že očetu povedala,“ ter skočila vsa v solzah v bližnjo vežo, kjer se je na vse strani otipala, če se je morda ne drži še kaj nevarnega.

Po maši je ostala dalje časa v cerkvi, da so se ljudje razšli ter je šla sama domov. Očetu ni povedala ničesar, pa tudi drugim domačim ne, ker je je bilo sram. Lojzeta pa ni pogledala cel mesec, zlasti ker so fantje in dekleta, največ pa Jurjeva Micka, razbobnali zgodbo po celi vasi.

Tako se je tudi pri nas še isti teden zgodba obravnavala pri opoldanski mizi. Lenka je bila rdeča kot njen naglavni robec, Lojze se je hudobno muzal, drugi pa niso vedeli, ali bi Lenki privoščili ali bi se jezili nad Lojzetom.

Oče je ves čas molčal. Samo končno je razsodil proti Lenki bolj v šali kot zares:

„Lenka, tako vsak greh nazadnje samega sebe ujé.“

Lojzetu pa je oponesel, pa prav nič v šali:

„Lojze, zapomni si: kdor se iz svojih lastnih ljudi norca dela, je sam norec.“

^v PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN ZA LETO 1956

Člani Apostolstva molitve vršijo vsak dan posebno nabožno vajo, ki je zanj zelo značilna: dnevno darujejo svoja vsakdanja opravila po namenih sv. očeta, to se pravi, po tistih namenih, ki jih je priporočil vsem svojim vernikom kakor po tistih, ki jih vsako leto potrdi za posamezne mesece.

Te molitve po namenih sv. očeta so posebno uspešne za reševanje duš, kajti pospešujejo potom sv. očeta, ki je Kristusov namestnik, zvezo z božjim Srcem, saj kdor moli združen s papežem, je že tudi združen s Kristusom samim. Poleg tega se verniki potom teh molitev navadijo biti pozorni na besedo skupnega Očeta in se vadijo v krščanski pokorščini.

Mesečni nameni, tako splošni kot misijonski so vedno izraz trenutnih stisk in potreb Cerkve. Zato vsak kristjan, ki zanje moli, nehotе začne čutiti s Cerkvijo in še bolj začuti v sebi odgovornost za obstoj in razširjenje božjega kraljestva na zemlji.

Poleg tega molitveni nameni vedno tudi krepijo duha krščanske ljubezni, saj pogled na brate iste vere v stiski in preganjanju vedno pogloblja vezi bratstva in medsebojne povezanosti med člani iste krščanske družine.

Zato Cerkev tudi zelo želi, da duhovniki bodisi v pridigah ali potom tiskane besede vernikom vsak mesec razložijo posamezne namene, kajti vedno je lažje moliti za zadevo, ki nam je dobro znana kot za zadevo, ki nam je tuja in oddaljena. To je tudi vzrok, zakaj letos naša revija vsak mesec v jedrnatih besedah prinaša papeške mesečne namene.

Seveda bodo ti sestavki dosegli svoj cilj le takrat, če se bomo zanje ne le zanimali, temveč tudi po njih molili.

Molitveni namen za oktober:

DA BI BILE SPOŠTOVANE VSE PRAVICE STARŠEV V VZGOJI OTROK

Že po naravni postavi imajo roditelji pravico do vzgoje bitij, ki so jim posredovali življenje. Ta pravica pa je obenem velika dolžnost. Tridentinski katekizem jo razčlenja ob razpravljanju

o 4. božji zapovedi v dolžnost vzgajanja v veri, v poštenju in v svetih navodilih za življenje; kánon 1113 cerkvenega zakonika pa določa: „Starši imajo strogo dolžnost, da z vso prizadevnostjo skrbе za vzgojo otrok, in sicer za versko in nravno, za telesno in državliansko, in da jim pripravijo tudi časno blaginjo.“

Dom mora torej v sodelovanju s Cerkvijo in državo otrokom dati celotno

vzgojo, primerno izobrazbo in pogoje za duhovni, družbeni in tvarni napredek. Krščanska družina je najboljši vzgojitelj; obdarovana je z zmožnostmi in okoliščinami, ki jih nihče drug nima. Ako družina noče ali ne more spolnjevati te naloge, doraščajo vedno slabši ljudje in so razmere v družbi vedno hujše. Odločno sodi veliki antropolog W. Schmidt: „Za družino ni nobenega nadomestka, zato ker ni nobenega... nadomestka za ljubezen.“

Kaj je torej bolj naravnega in pametnega, kot da vsi, zlasti pa država, pomagajo družini pri tem za vse, zlasti pa za državo tako važnem delu! Vendar se je prav država dala zavesti različnim nazorom in gibanjem, ki staršem omejujejo ali celo jemljejo pravico do vzgoje. Že reformacija je družinske postave izročala državi, tako tudi liberalizem, medtem ko težita socializem in komunizem prav po uničenju družine. Uspešno vzgojno delo je v komunistič-

nem delu sveta nemogoče. Pa tudi v državah „svobodnega sveta“ so staršem brezobzirno ukradli velik del svobode v vzgoji. Poglejte samo državno, večidel prisilno šolstvo! Koliko tu starši odločajo o najvažnejših predmetih in o duhu celotne vzgoje? Kako to, da si „prosvetni“ minister, pa bodi brezbožnik, laicist in framason more drzniti, da predpisuje, kakšne nazore naj otroci katoliških staršev imajo za pravilne?

Veliko krivde za to imajo katoliški starši sami. Premalo poznajo svoje svete dolžnosti in ob majhni grožnji si že puste oropati svoje svete pravice. Pija XI. okrožnico o krščanski vzgoji mladine bi morala preučiti vsak oče in vsaka mati. Starši bi se morali trdno med seboj in s Cerkvijo povezati in od države in od šole zahtevati, kar bo Bog od njih za njihove otroke terjal. Predvsem pa naj molijo za razsvetljenje, za pogum in za uspeh vseh pravilno usmerjenih prizadevanj. Molimo z njimi!

MOJE IZKUŠNJE V MEŠANEM ZAKONU

Jack, najin mladi katoliški prijatelj, naju je zadnjič obiskal in nama predstavil svojo zaročenko. Dekle je bilo lepo in zelo simpatično. Ker je protestantka, je fant mislil, da je najbolje, če naju vpraša za svet pri načrtih za poroko, ker sva tudi midva sklenila mešani zakon.

„Vsi nasprotujejo najini poroki,“ je dejal Jack, „zato sva prišla k vama.“

Z ženo sva se spogledala in se suho nasmehnila. Presenetil sem mladi par z izjavo, kakršne nista pričakovala: „Jack, nikar se ne poročita. Saj je res, da sva bila še kar srečna v teh 18 letih, kar sva poročena, čeprav je Dorothy protestantka in jaz katoličan. Toda eno je gotovo: če bi imela priliko še enkrat se poročiti, če bi bila na primer na vajinem mestu, bi gotovo ne poročila drug drugega.“

Seveda ju nisva mogla prepričati, Saj tudi naju ni mogel nihče prepričati pred poroko. Ko je človek mlad in do ušes zaljubljen, se mu razlika v veri ne zdi važna. Čeprav ti povedo, da je to vzrok tisočim ločitvam in nesrečnim domov, še vedno si prepričan, da bo tvoj zakon drugačen. Pa ni nikoli drugače.

Borba v mešanem zakonu traja do smrti

Čeprav se moja žena in jaz ne bi hotela sedaj ločiti, pa se vendar zaveda dolge borbe v najinem zakonu, ki bo verjetno trajala do smrti prav zato, ker sva različne vere.

Gotovo bo kdo izmed brašcev ugovarjal, da je mnogo mešanih zakonov, v katerih se zakonca dobro razumeta. Saj ne rečem, da ni res, vendar pa skoraaj v vsakem takem slučaju eden izmed zakoncev popusti na škodo svoji veri.

Ne bom govoril o takih parih, hočem pisati samo o tistih, kateri se imajo res radi in pri katerih sta oba, mož in žena globoko veraa in vsak v svoji veri vztrajata.

Zakon je vedno tvegana zadeva. V Ameriki se od štirih zakonov vedno eden konča z ločitvijo. In med temi je mnogo mešanih zakonov, ki zadnje čase po številu naraščajo. Približno pet katoličanov od desetih se poroči s protestanti s cerkveno odobritvijo ali brez nje. In to kljub temu, da skoraj vsi duhovniki, katoliški, protestantski in judovski branijo mešane zakone.

Pa boste vprašali, kako da z ženo obhajava že 18. obletnico poroke kljub vsem mojim dokazom proti mešanim zakonom.

Moja žena tje namreč izjema, resnična izjema, čeprav je ob poroki vsak prepričan, da je poročil izjemo. V vseh mešanih zakonih nosi težje breme protestantska stran. Njegovo ali njeno zadržanje odloča, ali bo zakon uspešen ali pa se bo razbil.

Da niso vsi taki, kot je moja žena, nam dokazujejo statistike iz leta 1949, ko je bilo 4108 ločitev. Od teh je bilo 5% nemešanih zakonov, to se pravi, oba zakonca sta bila iste vere. 15% je bilo mešanih zakonov. Slučajev, kot je najin, da je mož katoličan in žena protestantka, je bilo 21%. Ostalih 59% pa ni pripadalo nobeni veri.

Težave so se pričele takoj po zaroki

Za naju so se začele težave takoj po zaroki. Kot katoličan sem moral dobiti dovoljenje za zakon, ker katoliška Cerkev prepoveduje mešane zakone in naredi izjemo samo, če je zadosten vzrok. Prav ta spregled je začel trenje med nama. Moja žena je čutila v tem omalovaževanje svoje vere.

Pred poroko je morala Dorothy dobiti celo vrsto naukov in navodil, kako biti žena katoličanu. Morala je obljubiti, da ne bo uporabljala sredstev za preprečevanje spočetja, da bo vzgajala otroke v katoliški veri in da se bo poroka izvršila samo v katoliški cerkvi. Rekla mi je, da se počuti kot zločinka, kateri je kazen pogojno oduščena zaradi dobrega vedenja. Gotovo je bilo temu vzrok dejstvo, da so jo ob priliki

pouka vedno imenovali ne-katoličanko. „Ne vem, zakaj ne morejo biti bolj direktni v izražanju; saj tudi jaz tebe nikoli ne imenujem ne-luteranec, ker vem, da ti ne bi ugajalo. Ti si katoličan, jaz pa sem protestantka!“

Poroka in druge neprijetnosti

Ko je prišlo do poroke, so ženinini starši hoteli, da bi tudi katoliška Cerkev nekoliko popustila, ker so oni morali v marsičem popustiti. Bili so zelo užaljeni, ker nisva šla k poroki še v luteransko cerkev, kjer je bila Dorothy krščena. Tako se je odprla nova rana.

Najtežje je bilo moji ženi, ker se je poroka izvršila tako neslovesno. Seveda ji nisem mogel dopovedati, da je glavni vzrok takemu ravnanju katoliške Cerkve skrb za moje duhovno stanje.

Sledilo je še mnogo manjših neprijetnosti. Ko sva bila z ženo pri kosilu pri moji tačči, je prišlo na mizo meso, čeprav je tačča vedela, da je petek in da je za mene kot katoličana postni dan. Ko sem vljudno odklonil njeno izvrstno pečenko, sem tako postal tujec.

Neko nedeljo smo bili v našem letoviškem domu. Z vsemi sorodniki in prijatelji smo šli zjutraj k maši in moja žena je ostala sama doma. „V takih slučajih,“ je rekla moja žena, „začnem premišljevat, ali nisva storila velikanske napake.“

Katoličan ne sme v mešanem zakonu nikdar popuščati

Seveda mi bo kdo ugovarjal, da nisem prav storil, ker nisem popustil v takih malenkostih. Saj ni nič tako strašnega, če človek je meso v petek. Saj ni treba vživljati pozornosti ravno zato, ker si katoličan.

Moj odgovor na to je: Da, potrebno je! Katoličan mora biti v protestantovski družbi dvakrat pazljivejši kot v katoliški. Kakor hitro popustiš, že lahko povzročiš pohujšanje. Mlačnost in popustljivost katoliškega zakonca naredi neizbrisen vtis na protestanta. Zato morata mož in žena v mešanem zakonu biti dvakrat vestnejša v izpolnjevanju verskih dolžnosti.

Ker smo dolžni pridobivati druge za pravo vero, ta dolžnost včas katoličane tudi v mešanem zakonu. Zato se niti jaz

niti moja žena nisva nikoli izogibala verskih razgovorov, kjer sva branila vsak svoje versko prepričanje.

V mešanem zakonu moreš pridobivati samo z zgledom. Nekoč sva bila oba povabljeni na nedeljski izlet na jezero, kjer ni bilo v bližini nobene katoliške cerkve. Ljudje, ki so naju povabili, so bili mnenja, da me ne bi smelo motiti, če bi enkrat v življenju moral opustiti nedeljsko mašo. Takrat mi je moja žena v odgovoru na povabilo naredila najlepši poklon.

„Vi ne poznate mojega moža,“ je rekla. „K maši bo šel, čeprav bi moral plavati, ali pa ne bova sprejela povabila.“

Po tej njeni izjavi sem vedel, da sem ji bil dober zgled, čeprav je nisem mogel pridobiti za pravo vero. Prav tako sem pa tudi jaz dobil spoštovanje do luteranov, kadar si je ona naredila načrt tako, da je mogla v nedeljo k službi božji.

Otroci — največja preizkušnja v mešanem zakonu

Največja preizkušnja se začne v mešanem zakonu, ko pridejo otroci. Moja žena je pred poroko obljubila, da bo otroke vzgojila v katoliški veri in jih pošiljala v katoliško šolo. Toda pred poroko ni mogla vedeti, kako težko bo to zanj.

„Le pomisli,“ je rekla Jackovi zaročnici, „kako boš otroke učila katekizem in jih prepričavala o resničnosti nečesa, česar sama ne veruješ. Postalo ti bo zoprno in polagoma boš še do moža začutila odpor.“

Res je, da hodijo otroci v farno šolo, kjer dobivajo versko vzgojo od sester. Toda sestre imajo dovolj dela z otroki, katerih starši so katoličani, in se ne morejo še posebej ukvarjati z otroki iz mešanih zakonov. Farna šola in njen učni sistem je za otroke, ki že poznajo in verujejo v nauk katoliške Cerkve. Tako se lahko z godi, da nekega dne otrok iz mešanega zakona prijoka domov zato, ker je njegova mati protestantka.

„Rožni venec je najbolj primerna molitev za češčenje Boga in Device Marije, pa tudi za obvarovanje sveta pred nevarnostmi, ki mu grozi.“ (papež Sikst V.)

Roke se sklepajo k tesni trajni zvezi dveh duš in teles. Bodo soglasje, mir in sreča v družini res srčika življenja, če v zadnjih in najvišjih verskih rečeh ni enotnosti in skladnosti?

Mati, ki mu je najdražja oseba na svetu, pa je v njegovih očeh tujka.

Tako se take malenkosti polagoma nabirajo v veliko goro med zakonci različnih ver, da je, kakor povedo statistike, skoraj nemogoče, da bi tak zakon bil srečen in uspešen. Zaradi tega sva vse to povedala najinemu prijatelju Jacku in poveda vsakomur, ki naju vpraša za svet:

„Da, saj sva srečna ter upava in moliva, da bi ostala srečna skupaj še mnogo let; če pa bi morala zakon še enkrat začeti, pa ne bi poročila drug drugega.“

MAXWELL HAMILTON
Prevedla A. G.

MED MAŠO IN BREVIRJEM

Šele ko sta odprla hišna vrata, sta gospoda opazila, da je ponoči zapadlo precej snega. Dušebrižnik je vzel v roke lopato, gospodu Pavlu je ponudil metlo in sta se pomikala drug za drugim proti cerkvi. Od mežnarije navzgor je istočasno prodirala s svojim loparjem mežnarica in se pred cerkvenimi vrati župniku opravičevala, da ni preje vstala, ker se je ura ustavila.

Dušebrižnik se je z njo dogovoril, da bo nesla dopoldne v Bistrico k župniku neko važno pismo, za kar jo je gospod Simon oprostil vsakega opravila v cerkvi in v zakristiji. Sama z gospodom Pavlom sta si vse pripravila in drug drugemu pri maši stregla.

Po zajtrku si je gospod Pavel želel natančneje ogledati cerkev. Majhna se mu je zdela, a še dosti čedna in prijazna. Posebno všeč mu je bila plošča v spomin padlih vojakov. Le tega se je bal, kaj bo dušebrižnik počel, ako se kateri od teh, ki so bila njihova imena vklesana na ploščo, nepričakovano vrne živ iz Rusije.

„Tega se ni bati,“ se gospod Simon ni dal prestrašiti. „Bolj se bojim tega, da na plošči ne bo dovolj prostora za imena vseh tistih, ki so pogrešani in se ne bodo nikoli več vrnili.“

Na dušebrižnikovo povabilo je šel gospod Pavel tudi v zvonik, da si je ogledal novi zvon. Skozi line si je ogledoval tudi bližnjo in daljno okolico, kolikor mu je dopuščala megla. Seveda gospoda nista zdržala dolgo v zvoniku, ker je vel zelo mrzel veter.

„Kakšen vtis imaš o moji fari?“ je bil radoveden župnik.

„Ljudi in verskega življenja še ne poznam. Zato ne morem še nič reči. Drugače si si pa kar lepo uredil tukaj gori. Le dolgčas ti mora biti. Jaz se ne bi privadil v tej samoti. Ko bi imel

vsaj koga v hiši. Te ni nič strah ponoči?“ mu je gospod Pavel rad podal svoje mnenje.

Zaradi mraza sta šla gospoda brž v župnišče. Dušebrižnik je že pred mašo v peči zakuril, tako da je bilo že kar prijetno toplo v sobi.

„Le kaj bi sam počel, če bi zbolel!“ je gospod Pavel še v sobi nadaljeval prejšnjo misel. Nisi nikoli nič bolan? V taborišču večkrat kdo boleha.“

„Tudi mene zmerom kje kaj boli. Ko se namenim iti v Bistrico k zdravniku, pa brž mine bolečina.“

„Tudi v taborišču je veliko boleznih živčnega izvora. Smo pač veliko trpeli. Najboljše je, da o tem ne govoriva. Kakšno delo me danes čaka?“

„Pogovarjala se bova. Zato si vendar prišel, da mi ne bo dolgčas.“

„Ves dan vendar spet ne moreva Bogu čas krasti.“

„Saj bova popoldne jaslice delala v cerkvi.“

„Jih tu v sobi ne boš naredil?“

„Le hlevček bi postavila, če ti je prav. A najprej moram napisati pismo za župnika, da ga bo nesla mežnarica v Bistrico. Drugače spovedovati ne boš mogel.“

„Le piši! Jaz bom med tem pa brevir zmolil.“

„Počakaj rajši, ga bova skupaj molila!“ dušebrižnik ni maral, da bi ga prijatelj prehitel v molitvi.

„Kaj naj torej počnem? Brez vsakega dela tudi ne morem tu sedeti.“

„Sprášuj me kaj! Jaz lahko delam dve stvari hkrati. Pišem in se pogovarjam.“

„Dobro. Ko si že pri tem, mi pa povej, da bom že enkrat na jasnem! Kaj si ti pravzaprav? Pravi župnik nisi, kakor vidim, ker si v nekaterih stvareh od bistriškega župnika odvisen. Njegov

kaplan pa tudi nisi, ker izgleda, da si precej samostojen.“

„To je tisto, kar bi tudi jaz rad vedel, a mi nihče ne zna razložiti. V Celovcu na škofiji so za slov. begunske duhovnike, ki so jim zaupali kako osirotelo faro, iznašli posebno ime: dušebrižnik (Seelsorger). Ker cerkveno pravo tega službenega položaja ne pozna, nihče ne ve, kaj sme in česa ne sme sam storiti.“

„Tvoj položaj je torej protipraven.“

„Vsaj mimopraven ali tudi brezpraven, kakor že hočeš. Od danes do jutri sem tukaj. Dokler me potrebujejo. Mi jim ne moremo staviti pogojev. Zadovoljiti se moramo s tem, kar nam dajo in v položaju, v katerem smo, z delom pokazati, da smo česa boljšega vredni.“

„En razlog več, da greš v Ameriko!“

„Ne bo tam še slabše v tem oziru.“ S podrejenimi in s skromnimi mesti se bomo morali zadovoljiti povsod, kamor pridemo, dokler se bomo potikali po svetu. Se zelo motiš, če misliš, da ti bodo v Ameriki takoj škofijo ponudili.“

„Utegneš imeti prav. V resnici si prav nič ne moremo predstavljati, v kake razmere pridemo. Zato bi ti svetoval sledeče: če že nočeš čez morje, se spravi vsaj na Spodnjo Koroško, da boš med domačimi ljudmi.“

„Ne bi rad gledal, kako ponemčujemo naše ljudi. Pa tudi gospodje na škofiji ne vidijo radi, ako vsi begunski duhovniki silijo le v južni konec škofije. Je prav, da nas nekaj tudi med Nemci dela. Tu se človek vsaj enega nemškega narečja posteno nauči. Še ti se spravi kam na to stran, da bomo bliže skupaj. Saj praviš, da moramo spoznavati tuje narode in se jim dajati spoznati.“

„Med Nemce ne grem. Med Slovence bi šel pred dvema letoma. Sedaj sem se odločil za Ameriko in ne mislim več na Koroško.“

„Morda ti bo kdaj še žal po njej.“

„Se bom pa vrnil. A ne verjamem, da bi tako daleč prišlo.“

„Po mojem naj bi čim več slovenskih

duhovnikov ostalo na Koroškem. Prejali slej bomo lahko tudi še prišli v južni del, če bomo hoteli in če ga Tito ne bo dobil. A tudi v nemškem delu se lahko veliko dobrega stori ne le v verskem oziru, temveč tudi za slovensko stvar.“

„Kako to misliš?“

„Prvič pokažemo Nemcem, da nam ni le za Slovence, temveč za duše sploh. Nemški duhovniki nas opazujejo in radi sprejemajo našo pomoč. Ljudje so itak že navajeni, da imajo za dušne pastirje duhovnike iz drugih dežel. Po medsebojnem spoznavanju bodo odpadli številni krivični in nesmiselni predsodki na eni in drugi strani. Kakor vidiš, jaz to, kar ti priporočam, že izpolnjujem. Spoznavam tuje ljudi in se jim dajem spoznavati. Sedaj je še na tebi vrsta.“

„Misliš, da si v tem oziru res kaj dosegel?“

„Veliko ne. Nekaj morda pa le. Sprva so menili v Bistrici, da smo begunski duhovniki jugoslovanski ogleduhi, zdaj tega nihče več javno ne trdi. Spet drugi so mislili, da smo pribežali na Koroško, ker smo imeli krvave roke. Tako so jim povedali in tako so verjeli. Ker sem že nad dve leti tu in nisem ta čas še nikogar pobil, se me nihče več ne boji.“

„So nas duhovniki tudi tako slabo sodili?“

„Še vprašaj? Ravno duhovniki so imeli o nas zelo čudne podatke. Neki jezuit me je čisto resno vprašal, ali je res, da je ljubljanski škof med vojsko izrekal smrtne obsodbe. Da bi bil bolj odkrit do njega, mi je, še predno sem utegnil odgovoriti, dejal, da bi to pač ne bilo nič čudnega, ker tedaj ni bilo prave oblasti.“

„In kaj si mu odgovoril? Povej dobesedno!“

„Ne samo to, gospod pater, — sem mu rekel — temveč še veliko več. Bojim se, da ne boste verjeli. V geštapovski uniformi je hodil iz Ljubljane na Gorenjsko talce streljat. Prav ob isti uri, ko je pridigal v ljubljanski stolnici, so ga priče videle hoditi s puško po Gorenjskem.“

„In kaj ti je rekel pater. Ti je verjel jezuit?“

„Z dolгим nosom je odšel in trdil, da tudi on ni kaj takega mogel nikoli verjeti.“

„Zakaj je pa potem spraševal, če ni verjel?“

„Pozneje res ni nikoli več načenjal podobnih razgovorov.“

„Kaj pa bistriški župnik? Je on bolj resen človek?“

„Me pustiš en trenutek pri miru, da skončam glavni stavek? Saj veš, kako strašno nerodni so nemški stavki. Ves čas je treba odlagati glagol za konec stavka.“

„Nisi preje rekel, da lahko hkrati pišeš in se pogovarjaš?“

„Začetek in konec že, ker se ponavljajo vedno isti vljudnostni stavki. A sedaj sem ravno pri bistvu stvari.“

„Kar približno napravi! Glavno je da te župnik razume.“

„Kaj takega govoriš ti, ki si tako vnet za žive jezike? Jaz mislim ravno nasprotno. Po dveh letih bivanja med tujim ljudstvom, človek že mora znati napisati kolikor toliko pravilno pismo. Drugače morejo o nas upravičeno slabo misliti.“

„Prav. Le piši! Jaz bom ta čas pa brevir molil,“ je pričel gospod Pavel odpirati brevir in se križati.

Pred tako hudo in resno grožnjo, je dušebrižnik le moral odnehati in je brž vprašal:

„Kaj si že hotel vedeti?“

„O bistriškem župniku sva govorila. Te glede dela močno nadzira?“ je gospod Pavel spet zaprl brevir.

„Ne! Zelo dober je do mene! Pusti mi popolnoma proste roke. Niti mu ni prav, ako ga veliko sprašujem. Pravi, da sem že dosti star, da bom Slemenico sam vodil.“

„Takih gospodov je malo. Drugi se le preradi vtikajo v podrobnosti. Imaš srečo. Morda si prav zaradi tega tu gori tako zadovoljen. Za poroko pa le moraš za vsak primer posebej prositi pooblastilo, ni res?“

„Da, vselej preje obvestim. Sicer pa ni dosti porok.“ „In če je kak krst, previdenje bolnika ali pogreb, moraš tudi iti preje vprašat, če smeš otroka krstiti, bolnika prevideti in mrliča pokopati?“ se je hotel gospod Pavel norčevati iz dušebrižnika.

„Ne. V takih primerih krstim, previdim in pokopljem, nato pa povabim župnika, naj gre gledat, ali sem dobro naredil.“

Dušebrižnik je med tem napisal in zapečatil pismo in povabil gospoda Pavla, da ga spremi do mežnarice, ki se je med tem tudi že pripravila, da gre v Bistrico.

„Zdaj pa še ti kaj povej, predno se lotiva brevirja. Če že Koroške ne maraš, bi šel pa vsaj na Tirolsko ljudi spoznavat. Gotovo si šel kdaj na kako faro pomagat, ko si v Lienzu,“ se je hotel gospod Simon še naprej pogovarjati, ko sta spet bila pri peči.

„Seveda sem šel. Ti nisem še pravil? Tirolci so čisto drugi ljudje. Pobožni kar malo preveč. Tudi duhovnike imajo radi. Na to prav nič ne gledajo pri duhovniku, odkod je. Da imaš le duhovsko suknjo, pa te spoštujejo. Saj pravim, kaj vse človek vidi na Tirolskem.“

„Povej vendar že enkrat!“

„Ko sem nekoč v neki gorski fari v soboto zvečer večerjal s tirolskim župnikom, je nekdo tiho potrkal na hišna vrata. Gospodinja je šla odpirat in kmalu prišla župniku boječe pravit, kdo je in kaj hoče. Župnik se je razjezil in gospodinji strogo nekaj naročal. Ker tirolskega narečja prav tako kot koroškega skoraj nič ne razumem, sem mislil, da morda kdo želi krstni list ali kaj podobnega. Ko se je župnik nekoliko umiril, mi je v književni nemščini počasi razložil, za kaj je šlo. Povedal mi je, da mu ljudje neprestano nosijo kokoši, tako da kokošjega mesa sploh ne prenese več. Zato je gospodinjo okregal, ker je privolila, da smejo drugi dan pred mašo prinesiti eno kokoš za župnika in drugo zame.“

— Za vas naj jo le prinesejo, če vam je kaj za kurje meso, a mene naj že

Božja pot Maria
Hilf bei Guttaring
(pri Kotarčah),
kamor radi romajo
verniki iz Krške
doline

vendar pustijo v miru, se župnik ni mogel docela umiriti ob misli na kurja bedra.“

„In ga nisi poprosil, da bi ti še svojo odstopil za taborišče?“

„Ne. Nisem maral. Bi mi lahko očital, naj gremo na fare, pa bomo imeli vsega dovolj. Sam se pa ni spomnil. Kdor je vedno sit, ne ve, kaj se pravi biti lačen. Pač pa sem se jaz spomnil tistih lepih časov, ko so tudi na Kranjskem rekli, da je župnikov želodec kokošje pokopališče. Menda je že prav tako, da moremo o tistih idiličnih časih le še v pretekli glagolski obliki govoriti.“

„Zanimivo, kar poveš. Tu nama že skorjico kruha očitajo, če zraven po nemško ne brundava. Tam so ti dali kokaško, še predno so vedeli, kdo si in odkod. Kaj si še doživel na Tirolskem?“

„Drugi dan pri spovedi je bilo strašno.“

„Torej le niso tako pobožni ti Tirolci!“

„Ne. Ne mislim na to. Le ljudi je bilo na obeh straneh spovednice toliko, kot jih še nikoli nikjer nisem videl. Že ob petih zjutraj.“

„Potem takem le ne boš nocoj prvič po nemško spovedoval.“

„Ne bodi vendar otročji! Saj moraš vendar vedeti, da sem se le norčeval. Če

ne verjameš, se mi lahko takoj po nemško spoveš.“

„Zato sem te poklical, da mi ne bo treba drugam hoditi in se po nemško spovedovati. Vsaj za božič bi se rad po naše spovedal. A za to je še dosti časa. Povej rajši še kaj več o Tirolcih!“

„Saj sem ti hotel povedati, pa me neprestano ustavljaš. Spovedovali so se, da niso šli vsako nedeljo k obema mašama in k nauku popoldne in podobne stvari.“

Gospod Simon se je silno čudil: „Tu jih še k eni maši ne spravim. A rajši nadaljuj!“

„Pri obhajilu se je vsa cerkev dvignila in šla k oltarju. Po maši so me ljudje prestregli, ko sem šel v župnišče in so me spraševali, ali so res tako hudobni, kakor pravi njihov župnik. On pravi — so tožili — da ni slabših ljudi na svetu kot smo mi.“

„Kaj si jim odgovoril?“

„Kaj sem hotel? Čez župnika nisem mogel vpričo njih govoriti. Bi mi očital, da sem prišel ljudi proti njemu hujskat in bi mi še kokoši ne izročil. Rekel sem jim, da jih ima župnik veliko rajši kot si oni mislijo in sem šel naprej. Po drugi maši me je ustavila pobožna, priletna, samska ženska in izrazila željo po duhovnem razgovoru, češ da ji župnik ne posveča dovolj časa in je niti vselej prav

ne razume. Da bi se iznebila slehernega dvoma, ali sem zrel za duhovno vodstvo njene boguydane duše, mi je potožila, da se ne more spomniti ene od sedmih zadnjih Jezusovih besed in me prosila, naj pridem njenemu slabemu spominu na pomoč. Ker jih tudi jaz nisem niti šest skupaj spravil, je resno podvomila nad zadostno globino močnega duhovnega življenja, kar je v veliki meri pripomoglo, da sem se je še dosti hitro znebil.“

„Kaj pa popoldne, da preskočiva kosilo, pripravljeno na osnovi kurjih bederc?“

„Ne moreva čisto preko njih. Župnik mi je namreč prav pri kosilu razlagal, kaj vse bo pri nauku popoldne in me spraševal, ali je na Kranjskem tudi tako. Tri dekleta so tisto popoldne pri njem napravile zaobljube za eno leto: obljubo pokorščine in devištva. Tako mu je lahko voditi faro, ko ga morajo dekleta slepo ubogati.“

„Kaj takega še svoj živ dan nisem slišal. Zdaj pa začniva moliti brevir, če ti je prav.“

„Če bi bilo po mojem, bi ga že zmolila.“

„Aperi... Pater... Ave... Credo...“

Komaj sta gospoda pričela moliti uvodni psalm, je gospod Pavel že prekinil molitev:

„Le nehaj! Le nehaj!“

„Saj še dobro začela nisva!“

„Ne vidiš, da ne moreva moliti skupaj brevirja.“

„Kaj pa ti spet ni prav?“

„Nisi opazil, da jaz drugače molim kot ti? Ti imaš vendar še stari brevir, jaz sem si pa že novega kupil. Nisem preje pomislil na to.“

„Nekaj sem že slišal o novih brevirjih, a si nisem mislil, da ga nekateri že imate,“ je dušebrižnika zanimalo, kakšen je novi brevir. Vzel ga je Pavlu iz rok in si ga ogledoval.

„Se je težko privaditi na novi prevod psalmov?“

„Zelo hitro se človek privadi.“

„So sedaj psalmi veliko bolj razumljivi kot preje?“

„Da. Veliko več človek razume.“

„Kot vidim je ameriška izdaja. Je bil drag?“

„Trideset maš sem zanj opravil.“

„Zdaj vsaj vem, kaj te tako vleče v Ameriko. Imaš tam prijatelje, ki ti pošiljajo dolarje?“

„Nič takega,“ je gospod Pavel sramežljivo ugovarjal dušebrižniku.

„Prav. Ti imaš nov brevir, jaz vem pa za najnovejšo rubriko* glede molitve brevirja, ki velja za stari in novi brevir,“ je hotel gospod Simon saj v nečem nadkriliti svojega gosta.**

„Dvomim, da bi ti zvedel tu gori kaj posebnega preje kot mi v taborišču.“

„Ti je znano torej, da smeš po najnovejši odločbi Primo zmoliti že prejšnji dan?“

„Ne. Tega pe še nisem slišal. Skoraj ti ne verjamem.“

„Vidiš, da mi, ki smo v dušnem pastirstvu in molimo še iz starih brevirjev, le nismo tako daleč za vami kot si v taborišču domišljate. Tako je kot ti pravim. Odslej moreš zmoliti Primo že prejšnje popoldne. Pogoj je le eden.“

„Da si član „Unio cleri“?*** Me res zanima, ker človeku včasih zelo prav pride, ako sme za naslednji dan čim več brevirja zmoliti.“

„Naj bo! Ti povem. Pogoj je ta, da jo drugi dan še enkrat zmolíš!...“

Gospodu Pavlu se je skoraj za malo zdelo, da ga je sobrat tako potegnil. Hkrati se je veselil, da bo mogel tudi

* navodilo.

** Brevir, ki ga duhovniki vsak dan molijo približno eno uro, se deli na sedem delov ali ur. Jutranjice s Hvalnicami lahko zmolijo že prejšnje popoldne. Prvo uro (ki jo imenujejo kratko: Prima), Tretjo, Šesto, Deveto uro, Večernice in Škernice morajo zmoliti na odgovarjajoči dan.

*** Duhovniška zveza. Člani te zveze morejo pričeti z molitvijo Jutranjic že opoldne prejšnjega dne, nečlani pa šele ob dveh popoldne.

NOVE KNJIGE

Bertoncelj-Arko: Dhaulagiri. Slove-
nec v argentinski odpravi na Himalajo.
Izdala Slovenska kulturna akcija v Bue-
nos Airesu z letnico 1956. Knjigo je
opremil Milan Volovšek. Ima 168 strani
velikega formata in stane v Argentini
broširana 45 pesov, vezana pa 55 pesov,
v dolarjih pa 3.50 oz. 4 dolarje.

Že dalj časa smo to knjigo z zanima-
njem pričakovali. Nismo točno vedeli,
kaj bo nudila in kako bo osvojila bralca.
Danes je negotovost rešena: knjiga pre-
seneti i po svoji vsebini i po svoji opre-
mi. Menim, da bo našla pot v vsak slo-
venski dom, kjer so si zmožni vsaj malo
odtrgati od svojega žepa. Saj govori o
potih in naporih fanta slovenske krvi,
ki mu je bilo dano prvemu izmed nas
zreti osemtisočakom v oči in stopati po
njih pobočjih.

Slovenci smo zrasli sredi gorá, jih
ljubimo, jih iščemo v tujini in s želimo
na svoje nazaj v domovino. Zato nas
knjiga „Dhaulagiri“ bolj osvoji kot ka-
kega Argentina poris poti na Himalajo
v njegovem jeziku. Mi vemo, kaj je to
gora. V čem so njene prečesti, pa tudi
muhavosti. Mi vemo, da gora kaže: proti
višavam, kjer biva troedini Bog. Vemo
tudi, da gora trga zemljana iz okov
materialistične vsakdanjosti in ga napol-
njuje z idealnim stremeljenjem po čistih
vrhovih, ki jih lahko osvoji le noga člo-
veka, ki hrepeni po lepem in nedotak-
njenem svetu planinskega ozračja. Zato
je Bertoncelj-Arkova knjiga za nas Slo-

on v taborišču svoje tovariše podobno
navleči.

„Če hočeš, da bova popoldne delala
jaslice, je res že zadnji čas, da moliva.“
Je gospod Pavel vzel v roke brevir s
trdno voljo, da ga začne moliti. Duše-
brižnik ni ugovarjal. Prav pobožno sta
se potopila vsak zase v molitev Jutra-
nja božične vigilije. Bilo je okrog enaj-
stih dopoldne.

GREGOR HRIBAR

vence odmev domovine, izraz slovenskih
čustev in slovenskih hrepenenj.

In lepo se bere. Čestitati moramo
avtorjema na sočnem jeziku. Saj je po-
topis lahko zelo omleden in vsakdanji.
Potopis o poti na Himalajo pa ni tak.
Zagrabi te in potegne za seboj. Šele
takrat, ko prebereš zadnje tri vrste:

„Ali bi šel znova na Dhaulagiri,
Dinko?“

Brez pomisleka odgovarjata misel in
želja:

„Da!“

Šele takrat knjigo odložiš in se za-
misliš. Veliko so ti ljudje z Dinkom v
svoji sredi žrtvovali, da bi dosegli in
premagali ponosni vrh edine neprema-
gane gore, ki še kipi v višave nad črto
8.000 m. Tam pod vrhom počiva Dinkov
križ in je shranjena slovenska zastava.
O če bi mi vsi, ki smo bili pahnjeni v
tujino, vsaj delček teh naporov znali
usmeriti v delo za križ in za slovensko
misel! Imeli bi domove, imeli slovenske
službe božje lepo obiskane, organizacije
bi bile polne življenja, naš tisk izven
nevarnosti, da ga brezbriznost naroč-
nikov in še bolj nenaročnikov uniči, ko
se je komaj dobro začel razvijati. Tako
pa...

... In koncu naj omenim še opremo
knjige. Brez dvoma je založnica poka-
zala izreden smisel in čut za opremo,
ko ni štedila s klišiji in s prostorom.
56 slik sem naštel, mnogo celostanskih.
Bogati narodi, kot švicarji, verjetno ne
bi mogli ustvariti kaj boljšega. Kdor ve,
kaj klišiji stanejo, bo tudi takoj pri-
znan, da je cena izredno nizka. Brez
dvoma bo ta cena samo takrat uspešna,
če bodo Slovenci pridno posegli po
knjigi in jo hitro kupili.

In knjiga brez dvoma to tudi za-
služi!

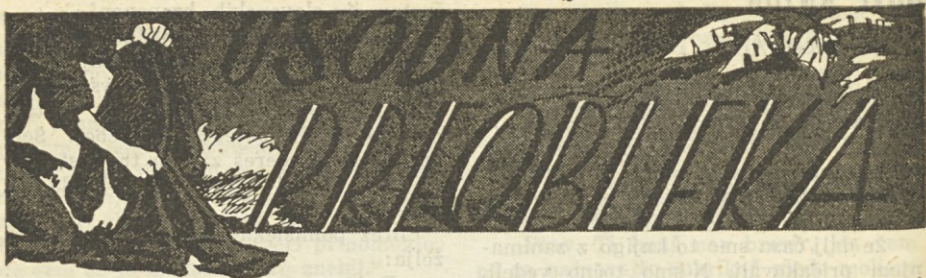
J. Jk.

Najmočnejši je tisti, ki zna svojo
moč brzdati.

Victor Hugo

Bog nam ni ukazal zmagovati, am-
pak boriti se.

(Mons. Freppel)

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazd

PRIHOD KARAVANE

Po cesti, ki je vodila k misijonski postaji, se je počasi pomikala karavana. sestavljena iz vozov, težko natovorjenih oslov, okornih konj in nekaj mul.

Na enem izmed konj je jahal pater Timotej Cornelius, doktor bogoslovja. Bil je srednje postave, zelo suh in osivelih las. Lične kosti so mu krepko štrlele iz upadlega obraza in senceh je bilo videti temno progo napetih žil. Preko duhovniške obleke si je oblekel vojaški jopič, da se tako zavaruje pred prahom ceste. Tudi hlače in škornji so bili vojaškega izvora.

Ob njem je jezdil pater Jožef Keller, še zelo mlad duhovnik. K njemu se je obrnil pater Cornelius in spregovoril:

„Z žalostjo ugotavljam, da sem se postaral, kajti pot, ki mi je bila nekdaj v užitek, me utruja.“

Pater Keller, visok in suh mož pri osemindvajsetih letih, je zamahnil z roko. „Meni ne gre nič boljše kot vam. Pritožil se bom pri sv. Krištofu, ki je zaščitnik popotnikov, radi slabega pota.“

Ob vходу v misijonsko postajo ju je že pričakoval Carmody. Patru Corneliusu so oči v trenutku dobile hladen izraz. Saj se je zavedal, da prihaja uradno, kot zastopnik Cerkve, ki jo je vladalo od sedaj že 262 papežev, ki ima svoj začetek v Kristusu in ki je zgrajena na Petru, prvem papežu in na obljubah, ki jih je Peter prejel od samega Sina božjega. Kljub temu je nagovoril

Carmodyja s pozdravom: „Dober večer, oče!“

Carmodyja je pozdrav zmedel. Pričakoval je vse drugačne besede. Nato pa je doumel: okoli njega je stala številna množica, kar gotovo ni škofovemu zastopniku dovoljevalo, da se spusti v prepir s Carmodyjem in tako povzroči pohujšanje med ljudmi.

Pater Keller si je Carmodyja ogledoval z neprikrito radovednostjo. Roke pa mu ni dal nobeden v pozdrav.

Carmody se je čutil spet gospoda položaja. Najbolj kritičen trenutek je bil že mimo. Priklonil se je in dejal:

„Gospoda, gotovo bi se želela umiti in preobleči. Moja hiša vama je na razpolago.“

„Hvala!“

Nato so s slovesnim korakom prečkali dvorišče misijonske postaje. Kitajski verniki so z nasmehom na ustnicah pozdravljali Carmodyja. Tuja duhovnika jih nista zanimala. Saj nista napravila nobenega čudeža kot Carmody. Njemu je veljalo vse njihovo spoštovanje.

Tik pred bolnišnico se je Carmodyju približala kitajska žena z otrokom v naročju. „Shen Fu!“ je boječe mrmrala med zobmi, ko mu je prožila otroka v blagoslov.

Carmody si je v zadregi grizel ustnice. Ozrl se je k škofovemu zastopniku za pomoč. Pater Cornelius ga je razumel. Dvignil je svojo roko in blagoslovil otroka, med tem ko je s tihim

glasom zmolil neko molitev. Kitajska žena ga je sicer spoštljivo gledala, a njene oči so pričale, da ni zadovoljna. S pogledom, polnim razočaranja, se je obrnila do Carmodyja.

„Shen Fu! Blagoslovi!“ je moledovala. Samo on lahko naredi čudež, ki ji bo rešil otroka.

Carmody se je odločil. Ne da bi se ozrl na katerega izmed pravkar došlih duhovnikov, je kakor preje pater Cornelius dvignil roko v blagoslov, molil in se nato še otroka dotaknil. Zginila je zaskrbljenost z materinega obraza in bila je gotova, da bo otrok ozdravel.

Carmody se je svojega dejanja ustrašil. Ne bi ga smel več storiti, odkar sta bila prava duhovnika ob njem. S svojim blagoslovom je dal kitajski ženi neutemeljeno upanje v otrokovo ozdravljenje. Poklical je k sebi cerkovnika Wonga in mu dejal:

„John, pelji to ženo v bolnišnico h gospodični Anici Scott. In to takoj. Ona bo že vedela, kaj ima storiti.“

Pater Cornelius je namršil obrvi. S hripavim glasom je dejal: „Sem prav vesel, da spet uporabljate bolnišnico,

mesto da bi se posvečali izdelovanju čudežev.“

Carmodyju je planila rdečica v obraz. Zavedal se je, da si je zaslužil tako postopanje s strani predstavnikov Cerkve. Edino, kar si je želel, je bilo to, da bi njegovo delovanje ne napravilo škode vasi dobrih Kitajcev, ki so v njem ves čas videli pravega duhovnika.

V pisarni je sklenil izrabiti trenutek, ko je bil sam s patrom Corneliusom, da ga vpraša:

„Oče Cornelius, videli ste moje Kitajce. Mnoge od njih sem poročil, njihove otroke pokrstil. Skoro vse sem spovedal. Ali je bila njihova vera zaman? Ali jim res ni ničesar koristila? In zakramenti, ali so bili brez učinka zanje?“

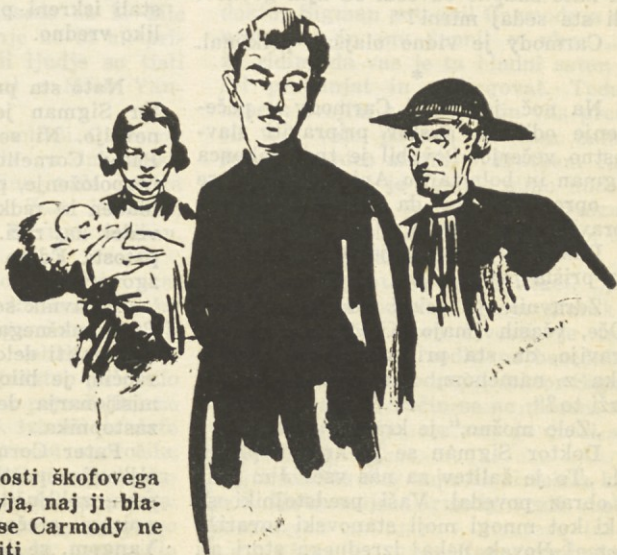
Oči škofovega zastopnika so ga mrzlo zrle. „Ali vas to zanima?“

„Zelo!“

„Preje bi se bili morali vprašati! Zakramenti so bili neveljavno podeljeni, kakšen učinek naj bi potem še imeli?“

„Toda ljudje tega niso vedeli. Oni so verovali v moje duhovništvo.“

„To je res!“ Pater Cornelius je nepremično zrl v steno, kot da bi za njo

Kitajska žena v navzočnosti škofovega zastopnika prosi Carmodyja, naj ji blagoslovi otroka, česar pa se Carmody ne upa več storiti

hotel odkriti Kitajce, ki so stali na dvorišču.

„Vi niste mogli nikomur veljavno grehov odpustiti,“ je nadaljeval. „Ni dovolj, da grešnik poklekne v spovednico. Za odvezo je potreben duhovnik. Tako je izrečno določil naš Gospod: Prejmite sv. Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpušteni. Katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“

„Toda krivda je samo moja,“ je Carmody poln nemira hlastno ugovarjal. „Le zakaj naj se jim greh ne odpusti, če so pa storili vse, kar je bilo mogoče, da se ga oprostijo?“

Pater Cornelius je pogledal Carmodyja naravnost v oči. „Glede zadnjega ste lahko mirni. Duša, ki je ponižna in iskrena, nikdar zaman ne išče milosti božje. Vsi skupaj moramo zaupati v neskončno božjo dobroto in usmiljenje.“

„In kar tiče nastalega položaja, ki ste ga povzročili s svojim delovanjem, bo Cerkev, ki jo predstavljam, postopala tako, da ne bo trpela vera prizadetih kristjanov, niti da bi prišlo do nepotrebnega pohujšanja. Tu zbrane vernike bom pripravil na splošno spoved in jih nato skupno odvezal od njih grehov. Ali ste sedaj mirni?“

Carmody je vidno olajšan prikimal.

*

Na noč je moral Carmody v počenjenju odličnih gostov pripraviti slavnostno večerjo. Povabil je tudi zakonca Sigman in bolničarko Anico. Slednja se je opravičila, češ da ima neodložljive opravke med bolniki.

Doktor Sigman in njegova žena Beryl sta prišla prva.

Zdravnik je takoj udaril v polno. „Oče, večasih imajo Kitajci dober voh. Pravijo, da sta prišla škofova zastopnika z namenom, da vas predstavijo. Drži to?“

„Zelo možno,“ je kratko odgovoril.

Doktor Sigman se je krepko priduril. „To je žalitev za nas vse! Jim bom v obraz povedal. Vaši predstojniki so taki kot mnogi moji stanovski tovariši. Komaj človek nekaj izrednega stori ali

odkrije, ga skušajo onemogočiti, iz same zavisti seveda.“

Carmody je odkimal z glavo. „Pri Cerkvi ni tako. Cerkev je ustanova, zgrajena na oblasti in predpisih. Če nekaj odloči, stori to po treznem premisleku.“

„Treznem premisleku! Pojdite to vendar praviti komu drugemu, ki ni videl tega, kar sem videl jaz. Sami veste, da me ni lahko prepričati o kaki stvari. Dolgo časa sem vam bil nasproten. Sedaj ste me prepričali in ko bi bilo sedaj med nama razumevanje najlažje, vas pošiljajo drugam. Taka neumnost!“

Zdravnik je bil poln togote. Da se ne bi še bolj razburil, se je vmešala žena: „Za božjo voljo, David, nikar ne delaj očetu O'Shea položaja še težjega!“ Dvignila je oči h Carmodyju: „Oče, sem istega mnenja kot moj mož; toda razumem, da morate ubogati, saj ste duhovnik.“

Carmody se je čutil še bolj majhnega. Besede „saj ste duhovnik“, so pričale, da bi samo čista resnica lahko zakonca Sigman prepričala o pravilnosti ravnanja Cerkve. Toda za nič na svetu si ni želel, da jo zvesta. Saj so si postali iskreni prijatelji in to je bilo veliko vredno.

*

Nato sta prišla oba duhovnika. Doktor Sigman je komaj zadrževal svojo nevoljo. Ni se bil navajen pretvarjati. Pater Cornelius je opazil njegovo nerazpoloženje, pa je zato tudi sam ostal hladen in redkih besed. Pater Keller ni vedel, kaj reči. Ozračje je bilo polno napetosti. Edino zdravnikova žena je bila zgovorna.

Zdravnik se že ni mogel več zdržati. Brez kakšnega pametnega uvoda je začel hvaliti delo očeta O'Shea. Vsem navzočim je bilo jasno, da je z obrambo misijonarja dejansko napadal cerkvena zastopnika.

Pater Cornelius ga je poslušal pazljivo in spoštljivo. In ko je doktor Sigman zaključil svoje pripovedovanje z opisom srečanja Carmodyja z Mich Yangom, se je pater suho nasmehnil.

„O tem srečanju sem slišal že več poročil,“ je hladno pripomnil. „Ustavili smo se v petih od sedmih vasi, ki spadajo pod tukajšnje misijonsko postajo. Vsa zgodba o roparskem poglavarju se posluša kot prijetna pravljica iz davnih dni. Jaz bi pa rad vedel, kako je bilo v resnici.“

Carmody je opazil, da sta ga duhovnika pozorno pogledala. Oba sta že poznala ozadje njegovega poznanstva z Miehom Yangom. Drugače je bilo z obema Sigmanoma. Slepota sta verovala, da je Carmody uspel radi svojega velikega zupanja v Boga. Ne bi ju bil rad razočaral v njunem mišljenju, pa je dejal:

„Roparji se na splošno radi izognejo misijonskim postajam. To sem vedel, pa sem zaigral pred Miehom Yangom na to karto in jo tudi dobil. Jasno je, da ni govora o kakšnem čudežu, kot si to Kitajci predstavljajo.“

Beryl se je glasno zasmejala. „Ne imejte nas za otroke, Carmody. Misijonska postaja je roparskega glavarja kaj malo brigala. Najboljši dokaz za to je njegov vdor v vasi, ki zavisijo od našega misijona.“

„Gotovo,“ je šel Carmody globoko vase po sapo, „moje besede ne bi bile zadosti, če se na srečanje ne bi bil pripravil z molitvijo. Tudi ljudje so tisti čas, ko sem razpravljaj z Miehom Yangom, veliko molili.“

Na te besede so vsi molčali. Carmody sam je bil prepričan, da ga duhovnika v srcu dolžita hinavščine, toda to ga je sedaj malo zanimalo. Zase je vedel, da je zaupal v Boga in bil tudi uslišan. Zato je nadaljeval:

„Ko že govorimo o molitvi, vam hočem povedati zgodbo, ki sem jo slišal od nekega budistovskega meniha. Kitajsko zemljo je zalila velikanska potopenost in prestrašeno ljudstvo je rotilo bogove, naj mu pridejo na pomoč. Res so bogovi sklenili pomagati. Izbrali so zlato čapljico, ki naj bi zemljanom sporočila, da bo stiska kmalu prenehala. Toda čaplja se je utrudila od dolgega leta. Omahnila je v narasle vode in gotovo bi bila utonila, če je ne bi prestregla

želva s svojim ploščatim hrbtnom. Na njenih ramenih je čaplja končno prišla do cilja.“

„To pomeni,“ je mirno nadaljeval Carmody, „da celo pogani verujejo v uspešnost molitve, pa čeprav se mora hitra ptica iz zlata končno poslužiti okorne želve, da prinese sporočilo bogov do ljudi.“

Spet je nastal molk, ki ga je to pot prekinil s slabotnim nasmehom pater Cornelius: „Dam prednost krščanskemu zaključku pred poganskim.“

„In kateri naj bi ta bil?“ je vpadla v pogovor zdravnikova žena.

„Da se Bog poslužuje za uresničenje svojih načrtov sredstev, ki so mu najbolj pri roki.“

„Potem moramo priznati,“ je povzel besedo doktor Sigman, „da je imel večraj Bog pri roki izredno sredstvo.“

Pater Cornelius je lagodno odkrhnul kos kruha, ga namazal s sirovim maslom in nato počasi dejal: „Sredstvo, ki se ga Bog poslužuje, je vedno njega vredno, kajti ko ga izbere, ga tudi že posveti s svojo milostjo.“

V isti napetosti, kot se je bila večerja pričela, je tudi končala. V veži je doktor Sigman potegnil Carmodyja malo na stran in mu šepnil v uho: „Oče, že vidim, da vas je ta hladni satan prišel preganjat in nadlegovat. Toda če uspe s svojim namenom in vas prežene od tod, vam povem, da vam bomo z ženo in Anico sledili v kratkem času.“

Carmodyju je postalo silno hudo pri duši. Dušilo ga je v grlu in groza ga je bilo ob misli, kaj bi se zgodilo, če bi zdravnik zvedel resnico.

„David,“ mu je nežno rekel, „pater Cornelius je izredno dober človek; le naloga, ki jo mora izvesti, je težka. Zato ga ne smeva soditi po besedah.“

„Že prav,“ je godrnjal doktor Sigman, „toda na noben način se ne morem sprijazniti z mislijo, da vas že jutri izgubimo.“

Segla sta si v roke in si želela lahko noč. Nato se je Carmody vrnil v obednico. Zgodba o čapljici in želvi je bila prihodnjaja

iz domačih tal

SLOVENIJA

Med letošnjimi slovenskimi novomašniki se posebno odraža postava Danila Cimpriča, ki je 8. julija zapel svojo prvo slovesno mašo v domači župniji Volče. Njegova pot do duhovništva je tako nekaj izrednega, da se v njej jasno vidi prst božje Previdnosti, pa tudi novomašnikova izredna vztrajnost, da duhovnik postane. Pri sedemnajstih letih je vstopil k salezijancem s tiho željo, da postane služabnik božji. Toda vojna mu je te načrte prekrizala. Moral je služiti v italijanski armadi. Ko se je leta 1945 vrnil domov, je vstopil v goriško malo semenišče. Toda leta 1947 je po razmejitvi Primorske prišel pod Jugoslavijo in tako moral prekiniti študije v Gorici. Toda to mu ni vzelo poguma. Čez dve leti ga že vidimo študirati v Ljubljani. Toda njegovo veselje je kratko. Po enem letu ga oblast zapre za dva meseca, ker je 1. 1947 širil katoliški list „Slovenski Primorec“. Komaj je na svobodi, ga spet zaprejo in pošljejo na prisilno delo v Strnišče pri Ptuj, kjer so prav tedaj gradili veliko tovarno aluminija. Tam je našel še 12 drugih bogoslovcev, katerim je neprestano dajal poguma in jih držal pri dobri volji. Znal je organizirati svete podvige kot n. pr. vtihotapljenje Najsvetejšega v taborišče, ki ga je nekdo prinesel v škatlici za vžigalice. Tudi huda ponižanja je moral prestati. Ob neki priliki so jetniki na glas izrazili svoje nezadovoljstvo nad miličnikom, ki je brez razloga surovo postopal z mladim zapornikom. Miličnik se je maščeval tako, da je dal postaviti v vrsto vse bogoslovce, ostale jetnike pa prisilil, da so šli mimo

njih in jih pljuvali. Iz Strnišča so Danila prestavili v Litostroj v Ljubljani. Tam je delal z jezuiti in drugimi priprtimi duhovniki. Dve leti je bil že zaprt, ne da bi bil sojen in ne da bi vedel, zakaj je v ječi. Nato so ga kar na lepem izpustili in poklicali k vojakom. Po enem letu se je vrnil domov. Pa so ga po treh tednih spet poklicali. češ da mora odslužiti celoten rok 18 mesecev, ker nima mature. Tedaj je posredoval zanj apostolski administrator mons. Mihael Toroš in uspel. Bogoslovcu Cimpriču je znova zasijalo upanje, ko je vstopil v bogoslovje na Reki. A le za štiri mesece, kajti oblasti so reško bogoslovje zaprle pod pretvezo, da se je v njem gojila ustaška propaganda. Krško semenišče se je nato zateklo v Pazin in tam je mogel končno Danilo Cimprič le končati svoje študije in se pripraviti na mašniško posvečenje, ki ga je prejel 24. junija v Marijinem svetišču na Sv. gori. Dvaintrideset let je po tem cilju hrepenel in zanj trpel, in ga tudi dočakal. Sedaj je sacerdos in aeternum — duhovnik na veke.

Nova maša. Po dolgih 53 letih je šentviška župnija pri Vipavi (Jugoslavija) doživela zopet lep praznik slovesne nove maše. Srečni novomašnik je bil 36 letni g. Jernej Žgur, ki je po velikih preizkušnjah zadnjih let vendar dosegel veliko čast mašniškega posvečenja. Nove maše se je udeležilo lepo število duhovnikov ter domačih in tujih vernikov. G. novomašniku je govoril č. g. pater gvardijan iz goriške Kostanjevice.

Umrli je 24. julija v Ljubljani misijonar Ivan Zdravljč CM v visoki staro-

sti 90 let. Po rodu je bil beneški Slovenec. Primorci, zlasti starejši, se ga dobro spominjajo za časa, ko je bival v misijonski hiši na Gradu pri Mirnu v gorški okolici. Mnogo je pretrpel za časa fašizma, pa tudi lastni bratje Slovenci mu niso prizanesli, ko se je vrnil v Ljubljano. Zapustiti je moral lazarištovsko hišo pri Sreču Jezusovemu in iskati zavetišča pri oo. frančiškanih. Pokopali so ga na praznik sv. Ane ob veliki udeležbi duhovnikov in vernikov.

Mirnski grad. Možje in fantje iz dolenje Vipavske so imeli v nedeljo 19. avgusta svojo letno duhovno obnovo na Mirnem gradu. Tu se v svetišču žalostne Matere božje zbirajo vsako leto posamezni stanovi na svoje duhovne obnove, ki so vedno dobro obiskovane. Nedeljska pobožnost za može in fante se je vršila od sobote na nedeljo in se je udeležilo nad 400 fantov in mož. Pobožnosti so se začele zvečer; od 11 do polnoči so imeli uro molitve, nato je sledilo spovedovanje do jutra. Ničče ni zapustil cerkve do sv. maše v zgodnji jutranji uri. Brezverski Titov režim ne bo izruval vere iz src naših ljudi.

Kjer ni verouka... Sedemintrideset učiteljev in profesorjev je lani sodelovalo pri javni debati o šolski reformi. Eno izmed vprašanj je tudi bilo, ali je moralni pouk kot poseben predmet v šoli potreben. Pri tem vprašanju sta prišli do izraza dve stališči: eni odklanjajo moralni pouk kot poseben predmet v šolah, drugi pa mislijo, da je tak poseben predmet potreben, če že ne naveden nujen. Vsi pa so edini, da dosežanji način učenja morale ni bil drugega kot velika polomija. Pri tem seveda nihče ne upa pokazati na korenino zla, ki je v tem, da morala brez načel ne more obstojati. In teh načel se nihče ne upa dotakniti, da ne bi zaslužil očitka, da širi meščansko miselnost in klerikalno moralo. Zato imajo mnogi profesorji strah pred tem predmetom in so veseli, kadar odpade (besede prof. Lina Legiša).

Kaj naj se uči pri pouku moralke?

Po mnenju profesorjev, ki so se udeležili debate, naj bi „moralna ura pokazala mladini moralni lik socialističnega človeka“ (prof. Simon Lenarčič); „naj bi rušila ostanke preteklosti, ki jih je pustila meščanska klerikalna morala“ (prof. Ferdo Ribič); „naj bi v mladini, zlasti tisti, ki doma nima opore, na lep in prikupen način vcepljala plemenita čustva“ (prof. Pavel Kunaver); „treba je razviti v otroku moralni čut in ga opozarjati na vrline, ki jih mora imeti vsak kulturni človek“ (prof. Tone Žumer).

V čem je torej pravzaprav morala v novi Jugoslaviji? Prof. Simon Lenarčič trdi, da „je nesmiselno govoriti o pravilnem moralnem pouku, ki smo ga začeli — kot toliko drugih stvari — preden smo si bili na jasnem o bistvu predmeta in njegovem obsegu.“ Za nas, ki nam ni treba hlapčevati diktatorskem režimu v domovini, pa je jasno: kaj je prav in kaj ne, kaj je moralno in kaj ne, kaj je dolžnost in kaj ne, o tem odloča le Politbiro komunistične partije Jugoslavije. Moralen je človek v Jugoslaviji toliko, kolikor je njegovo mišljenje, govorjenje in delovanje v skladu z name-ni komunistične partije. Zato je bistvo te nove morale v tem, da ljubiš in obožuješ gozdnega maršala in se klečeplaziš pred njegovimi priskledniki; da vsakogar, ki drugače misli kot partija, policiji takoj naznaniš; da preganjaš vse, ki imajo še yersko prepričanje, ki se še oklepajo stare, katoliške morale, ki spoštujejo svobodo vesti in človeško osebnost, ki ljubijo slovenski narod; da blatiš, psuješ, dejansko napadaš in če je potrebno, tudi likvidiraš nasprotnike komunizma, zlasti katoliško duhovščino; da ovadiš celo starše, če se niso oklenili nove socialistične miselnosti. — Te „nove zapovedi“ naj se torej mladi šolarček čimprej osvoji pri pouku „socialistične morale“, da bo tako postal „socialistična osebnost“. Uboga torej slovenska mladina, ki je izročena vzgojiteljem, ki znajo delati le eno: kvariti nedolžna srca!

Mnenja, ki odklanjajo poseben pouk morale. Prof. dr. Gorazd Kušej meni, naj bi bil ta pouk vključen v vse predmete. Skozi vso učno snov in skozi ves način pouka, brez kakih formuliranih misli naj bi učenec sprejemal vase socialistično moralo; profesorju Milošu Humarju se zdi pouk morale nepotreben, ker samo življenje lahko da moralo (to je življenjske izkušnje), ne pa pouk. Tudi Helena Puhar je istega mnenja. „Moralen, pozitiven in človekoljuben mladostnik se gradi ob številnih izkustvih in doživetjih, ki mu jih nudi mladost, na temelju katerih si potem pri sebi doma, v šoli, v soseski in javnosti ustvarja svoj moralni pogled na življenje, si ustvarja sistem moralnih pravil in si prisvaja kulturne navade.“ Univ. prof. dr. Andrej Župančič, sin pokojnega pesnika Otona Župančiča pa je postavil krono vsem izjavam z besedami: „Sodeč po izkušnjah zadnjih nekaj tisoč let je moralni nauk kot poseben predmet nemoralen!“

PRIMORSKE VESTI

Višarje v poletnih dneh. Vsako leto v poletnih mesecih so Sv. Višarje pozorišče velikih skupnih romanj slovenskih, avstrijskih in italijanskih vernikov. Največja romanja so seveda ob nedeljah. — Za vernike goriške stolnice, ki so letos med prvimi poromali na Višarje, so se v nedeljo, 29. julija, opogumili Kraševci. Kar lepa vrsta jih je bila, iz Doberdoba, Ronk, Jamelj, Devina, Štivanja, Sosljana, Mavhinj in Medje vasi — tri velike koriere romarjev! Na Sv. Višarjah so se jim pridružili še romarji od Sv. Jakoba v Trstu, tako da je bila v soboto zvečer prav lepa in dolga procesija z lučkami okrog Marijinega griča. Drugo jutro pa so se vršile številne maše s petjem. Najbolj se je postavil šentjakobski zbor. — V tednu pred vnebovzjetjem Marijinim so pa taborili na Višarjah slovenski skavti iz Trsta. Skrbeli so za lepo petje v cerkvi, pa tudi za zabavo. Zadnji večer pred odhodom so na tri-

bu zanetili tradicionalni kres, okoli katerega so se zbrali romarji treh narodnosti, ki so ta večer bili na Višarjah. Veseli večer je začel s skavtsko molitvijo, nato so sledile pesmi in zabava, vse pa je zaključila lepa večerna molitev mladih skavtov. — Nadvse veličastno pa je bilo tudi romanje koraških Slovencev na višarsko goro dne 19. avgusta. Prišlo je nad 800 koraških Slovencev z devetimi duhovniki. Seveda ni manjkalo tudi primorskih Slovencev, tako da so bile Višarje skoro premajhne za vse.

Marijino zmagoslavje na Barbani. Vsakoletno skupno romanje slovenskih vernikov goriške nadškofije na Barbanu dne 11. avgusta se iz leta v leto lepše razvija. Letos so se nam pridružili še Tržačani, ki so prišli kar z barko čez morje tako, da se je nabralo nad tisoč slovenskih vernikov na lepem Marijinem otoku sredi morja. Z verniki je prišlo tudi 21 duhovnikov. Sv. maše so se vrstile neprestano vse do glavne maše ob 10 in pol, pri kateri so peli združeni cerkveni zbori. Petje je bilo nad vse veličastno. Popoldanski del sporeda pa je obsegal stanovske govore. Ves spored je zaključil slovesni blagoslov z litanijami.

Romanje v Oropo. Lepa skupina 312 tržaških romarjev si je letos izbrala za cilj slavno božjo pot Oropo, ki leži visoko v Piemontskih Alpah. Romanje je povsem uspelo. Prvič se je v tem gorskem svetišču slišala slovenska molitev in slovenska pesem. V krasni novi baziliki smo molili tudi za vse preganjanke katoličane po svetu.

Romanje po tirolskih svetiščih. Goriška dekliska Marijina družba je zadnje dni julija priredila nepozaben tri-dnevni izlet, ali boljše romanje v slikovite Tirole. Obiskali smo med potjo Marijino svetišče na Monte Berico pri Vicenzi in se nato ob lepem Gardskem jezeru povzpeli do Trenta in Bočča. Tu smo si ogledali več svetišč in se nato

Spodnja koča na Golici z goro Stol v ozadju (2236 m)

tretjega dne vrnilo proti Gorici po čudovito lepi Val Gardeni, čez dva tisoč metrov visoke gorske prelaze.

Žabnice. V nedeljo, 16. julija, smo imeli v naši lepi vasi po več kot 50 letih slovesnost nove maše. Daroval jo je domačin lazarist č. g. Hanzi Oitzinger. Vsi vaščani smo bili veseli, da je prišel k nam za to slovesnost, čeprav njegova družina že več let živi v Gradcu. Lepo okrašena cerkev in slovesen sprejem novomašnika sta slovesnost povzdignila. Pri sv. mašni daritvi je bila trojezična pridiga o duhovništvu. Pevski zbor se je zelo potrudil in izvajal dovršeno lepo latinsko mašo.

Dolina. Za to težko preizkušeno župnijo, ki je središče komunistične občine, je bila nedelja 8. julija dan oddiha in novega upanja. Ta dan smo praznovali farnega patrona sv. Urha. Celi dan je bil med nami prevzvišeni tržaški škof, mons. Santin. Podelil je številnim našim otrokom sv. birmo in imel kar pet govorov, štiri v cerkvi in petega v dvorani ob slovesu. Zlasti zadnji je bil zelo pomemben za naše krajevne razmere.

SLOVENSKA KOROŠKA

Trije slovenski novomašniki so letos opravili svojo prvo daritev na koroški zemlji. 15. julija jo je zapel v Globasnici tamošnji preč. g. Franc Božič. Naslednjo nedeljo je ponovil slovesnost nove maše v Šmihelu. — Prav tako je 15. julija stopil prvikrat k oltarju v Podgradu preč. g. France Goričnik. Izhaja iz družine z desetimi otroki. Od petega razreda naprej pa vse do svojega vstopa v semenišče je ob počitnicah trdo delal, da je mogel naprej študirati. Ob tem delu je dober spoznal delavsko okolje, kar mu bo gotovo prav prišlo pri njegovem duhovniškem delovanju. — Že dva tedna prej (1. julija) pa je v Dobrli vasi daroval prvo sv. mašo p. Alfonz Kap iz kapucinskega reda. Posvetil ga je na praznik sv. apostolov Petra in Pavla v St. Pöltnu sedanji dunajski nadškof dr. Franc König.

Nenadoma je umrl 5. julija slovenski salezijanec dr. Srečko Zamjen. V četrtek pred prvim petkom je obiskoval bolnike, da bi jih pripravil za sprejem svetih zakramentov, pa ga je na poti zadela kap. Bil je star 68 let. Na poslednji poti ga je pospremila iz nove

cerkve sv. Ruperta (Siebenhügel) na pokopališče pri sv. Martinu 25 njegovih duhovnih sobratov ter veliko število vernikov iz sedanje fare in od drugod, kjer je pokojnik dušnopastirsko deloval. V slovenskem jeziku se je od njega poslovil ravnatelj slovenskih salezijancev v Kamnu, preč. g. Luskar, ki je povdaril dušnopastirsko vneto pokojnika ter njegovo pisateljsko delo o fatimski Mariji in pomenu molitve za dober duhovniški naraščaj.

Meseca junija je obiskal vas Žrelec pri Celovcu kanonik ljubljanske škofije dr. Janko Arnež, ki je bil pred 40 leti sam tamošnji župnik, pa je zato želel videti kraj svojega nekdanjega delovanja in pozdraviti še nekaj živečih znancev iz tiste dobe. Stanoval je v hiši kmeta Zupanca. Nekaterim nemškim nestrpnem njegov obisk ni bil všeč, pa so zato ponoči razbili nekaj šip na hiši, kjer je g. kanonik stanoval in dali duška s prostaškim vpitjem svoji nekulturnosti. Dogodek g. kanonika gotovo ni spravil iz ravnotežja, kajti taki in podobni dogodki mu niso novost; doživel jih je po prvi svetovni vojni na Koroškem in po drugi v Ljubljani, kjer so ga preganjali rodni bratje — komunisti. Gotovo pa dogodek ni v čast avstrijski državi, ki bi prav v civiliziranosti rada veljala za bolj napredno kot pa je Titova Jugoslavija.

Dne 3. oktobra 1956 bo poteklo enajst let, kar je deželna vlada na Koroškem sprejela dekret o dvojezičnih šolah. Bistvo teh dvojezičnih šol je v tem, da se vrši prva tri leta pouk v materinem jeziku otrok, drugi deželni jezik se pa

poučuje že od šolskega začetka najmanj šest ur na teden. V četrtem šolskem letu sledi prehod k nemškemu učnemu jeziku, a vendar tako, da se slovenski jezik še vedno poučuje, sprva štiri ure in nato tri ure tedensko. Verski pouk mora biti izključno le v materinščini. V področje dvojezičnih šol spadajo občine, kjer so naseljeni pretežno Slovenci, kakor tudi občine, ki so skoro izključno nemške. Te dvojezične šole mora obiskovati vsak otrok in se učiti obeh jezikov. Sistem dvojezičnih šol, ki se je obnesel zelo v švicarskem kantonu Graubündenu, je predložil zastopnik Slovencev dr. Joško Tischler. Njegov predlog je bil tedaj soglasno sprejet.

Letošnje poletje je vozil vsako soboto iz Celovca poštni avtobus v Opatijo in Lovran ob Jadranskem morju. Preko Ljubelja in Kranja je prišel ob 10.15 v Ljubljano, se tam ustavil za pet minut in nato nadaljeval vožnjo v Postojno, kjer so si potniki lahko ogledali slovečo Postojnsko jamo, ki je dolga 21 km in največja v Evropi, na svetu pa tretja po velikosti. Nekaj kilometrov se pelješ v jamo s podzemsko železnico, ostali del pa je treba prehoditi peš. Ker je v jami precej hladno — vedno je v njej temperatura 8° nad ničlo, dobijo obiskovalci na posodo plašče, za katere plačajo 20 dinarjev. Iz Postojne je avtobus peljal na Reko, kjer se je tudi ustavil za nekaj minut. Trenutno je Reka največje jugoslovansko pristanišče z veliko ladjedelnico. Iz Reke je avtobus zavil v Opatijo in Lovran. V nedeljo popoldne pa se je vračal v Celovec.

15. marca 1944 so zmetali zavezniki 546 ton bomb na samostan na Monte Cassino, ko v njem ni bilo že nobenega nemškega vojaka več. Francoski general Juin je izjavil, da je poveljnika ameriških čet na tej fronti, generala Clarka, k bombardiranju prisilil angleški general Freyberg. „Po daljšem razpravljanju se je Clark zelo nerad podal. To morem izpričati,“ je izjavil Juin. Ameriški polkovnik Markoe pa je izjavil: „Ukaz za bombardiranje je dal Clark, ki je dobil ukaz od višjega mesta kljub svojemu nasprotnemu mnenju, ki ga je predložil. Ukaz je prišel od angleške strani, od generala Freyberga, ki je dobil naročilo od samega Churchilla.“ Potem se naj pa še kdo čudi, da je isti veliki Churchill izročil cele dežele in protikomuniste brezbožnim komunistom!

BODI APOSTOL

(Ernest Psichari, 1883—1914)

Ernest Psichari je zapisal lepe besede: „Vsaka duša je njiva vse-mogočnega Boga in more na njej do-biti bogato žetev.“ Gotovo velja to za vsako dušo, toda kdor bi poznal Ernesta, ko mu je bilo 20 let, ne bi imel posebnega upanja na kasnejšo božjo žetev. Nevera in njegova dru-žina sta zamorili v njegovi duši vsa-ko plemenito rast.

Doma so ga vzgajali brez vsake vere. Ko mu je bilo 20 let, je gazil po grehlih in se vdajal strastem. A v srečju so se mu že oglašali nejasni očitki vesti. Strašila ga je vsa zla-ganost življenja, ki jo je opazal na vsakem koraku.

Nemir, ki je vladal v njegovem srečju, ga je potiskal k avanturam. Le-ta 1902, ko je končal filozofijo na univerzi, je vstopil kot navaden vo-jak v tujsko legijo. Njegov korak je povzročil med njegovimi prijatelji in znanci veliko začudenje. Pač niso slu-tili, da se skriva v ozadju Bog, ki vodi njegove korake. Pariško življe-nje se je Ernestu tako zagnusilo, da je dvakrat poskušal samomor. Čutil je potrebo po spremembi življenja, da ubeži mestnemu prekletstvu in vsem lažnim vabam raznih pariških salonov. V begu je našel rešitev.

Kmalu nato ga najdemo v tujski legiji v Afriki z arabsko uniformo, v sandalih in s turbanom na glavi. Spal je na lesenem pogradu in preho-dil neizmerne puščavske pokrajine. „Mogel bi se vrteti po salonih kot duhovit človek! O, blažena Afrika,

ki si me rešila take usode!“ je za-pisal.

Samota je blagodejno vplivala nanj. Puščavski pesek je brzdal nje-gove strasti in ga spravljal v nepre-stan stik z nebom. Sedaj je lahko poslušal glas vesti. Uvidel je neum-nost vseh tistih, ki hočejo Francijo ločiti od vere. Tista leta je vladal namreč v Franciji hud protiverski boj. Vera je ravno dala Franciji vso njeno veličino. „Precej čudno je to,“ pravi, „da hočejo brezverci, ki prezi-rajó vse visoke in božje stvari, učiti kulture ljudi, ki verujejo v Boga.“ Že s samo vero najbolj preprosti lju-dje daleč prekašajo svoje brezverne učitelje.

Takrat mu je prišel na pomoč nje-gov prijatelj, ki ga lahko smatramo za orodje božje Previdnosti. To je bil Jean Jacques Maritain. Sam se je že rešil nevere in je skušal rešiti tudi svojega prijatelja. Nekega dne leta 1912 je pisal Psichariju razgled-nico z neke francoske božje poti. Raz-glednica je predstavljala Žalostno Mater božjo. Pisal mu je: „Na sveti gori smo molili zate. Zdi se mi, da Mati božja joče nad teboj in te želi imeti pri sebi. Ali je ne boš uslišal? Te pozdravlja tvoj brat in prijatelj Pier Marija.“

Psichiari ni veroval v moč mo-litve, vendar je sodil, da je plemeni-to, ker je prijatelj molil zanje. Pu-ščavski veter mu je iztrgal kartico in jo odnesel bogve kam, a podoba Ža-lostne Matere božje se mu je vtisni-

la za vedno v srce. — Postajal je vedno bolj vznemirjen. V duši ga je nekaj razjedalo. Pri svojem iskanju resnice je odkrito želel, da bi bil Kristus res učlovečeni Bog, da bi bila vera res nezmotljiva varuhinja resnice in da bi bila Marija res Kraljica nebes.

Pa ga je ponovno premagala strast; zopet je za tri dni postal suženj grešne navade. Silno ga je potrlilo. V spomin mu je prišla Žalostna Mati božja. Spomnil se je kartice in prijateljeve molitve. Dolgo je jokal sam nad seboj in ni mogel odtrgati svojih misli od Marije, ki jo grehi ljudi silijo k joku. Goreče je prosil Boga: „O Bog, če zares bivaš, ozri se na mojo revščino! Če si me pripeljal tako daleč, da bi mi tu odkril svoj obraz, ne zapusti me več. Pazo-deni se mi popolnoma. Ti si vse, jaz sem ničla. Kakor si pokazal apostolu Tomažu svoje rane, pošlji tudi meni, o Bog, znamenje svoje navzočnosti!“

Decembra leta 1912 se je za stalno vrnil v Pariz, kjer so ga čakali še hujši boji. Zopet se mu je približal prijatelj Maritain, da bi mu pomagal. Seznanil ga je z nekim menihom dominikancem. Sedaj se je hitro bližala odločitev. Dne 4. februarja leta 1913 je izpovedal vero, potem pa je pred oltarjem Žalostne Matere božje opravil spoved čez celo življenje. Šti-

ri dni kasneje je prejel sveto birmo.

Odslej je vsak dan molil brevir Mariji na čast. Zložil in napisal je premišljevanje o rožnem vencu. Vedno se je vpraševal: „Kaj bi mogel še storiti za Cerkev, ki me je rešila iz najhujšega blata?“ — Vsak dan je pristopil k sv. obhajilu. Vse je storil, da bi popravil škodo, ki jo je povzročil Cerkvi njegov stari oče — oče njegove matere — Renan. On je namreč napisal zloglasno knjigo „Jezus Kristus“, v kateri slika Jezusa samo kot človeka. Vse čudeže zameta in jih skuša razložiti po naravni poti. Ta knjiga je med mladino, zlasti v Franciji, naredila ogromno škodo. Ernest Psichiari pa je želel vsaj delno popraviti greh starega očeta. Hotel je celo postati menih in zadoščevati Bogu.

Prišla je prva svetovna vojna, ki mu je prekrizala vse načrte. Moral je v vojsko, a hotel je biti krščanski vojak. Najbolj je trpel, ker ni mogel vsak dan prejeti svetega obhajila. Že v prvih bojih na francoskih mejah je bil krogla zadela v sence. Umrl je naslonjen na svoj top. Na prsih je imel križ in v rokah rožni venec...

Jacques Maritain, ki je bil kasneje francoski poslanik v Vatikanu, gotovo ni slutil, da bo njegova kartica z božje poti tako odločilno vplivala na prijatelja.

„Po zaslugi sv. rožnega venca prihaja vsak dan nad krščansko ljudstvo dež božjega blagoslova iz nebes.“ (papež Urban IV.)

„Rožni venec ni nobeno prazno ponavljanje istih stvari, kajti pobožno srce, čeprav iste besede ponavlja, vedno nekaj novega izraža, kar prihaja iz globin njegove iskrene ljubezni. Vse to preprosto in ponižno ponavljanje prelepih molitev sv. rožnega venca utrjuje v nas duha evangeljske preprostosti in srčne ponižnosti, brez katerih je nemogoče priti v nebesa.“ (papež Pij XI.)

ARGENTINA

Slovenske šolske sestre so si 16. avgusta izvolile v Rimu novo vrhovno prednico. Odločitev je padla na sestro Terezijo Vidan, po rodu iz Dalmacije, ki je bila do zadnjega dolgo vrsto let predstojnica argentinske province, katera vključuje tudi Uruguay in Paraguay.

Tudi letošnje romanje v argentinski Lurd pri Buenos Airesu ni prav nič zastajalo za tistimi iz prejšnjih let. V nedeljo, 19. avgusta, se je ob najlepšem vremenu zbralo nad 700 rojakov, da ob prestolu lurske Gospé počastijo njeno brezmadežno Srce in poprosijo nebeško Mater, naj nam kmalu doseže beatifikacijo svetniškega škofa Barage. Slavnostni govornik, semeniški spiritual dr. Filip Žakelj, je omenil v svojem govoru, da je poteklo letos 26. julija petindvajset let, kar so se zbrali verniki ljubljanske škofije na Brezjah, kjer so skupno z jolietiskim župnikom Plevnikom, ki je predstavljal ameriške Slovence, naprosili ljubljanskega škofa dr. Rožmana, naj se v ljubljanski škofiji začne z uradnim delom za razglasitev škofa Friderika Barage za blaženega. Ker se letos spominjamo tega srebrnega jubileja, moramo biti Mariji Pomagaj zelo hvaležni, da Baragova zadeva ni zaspala, marveč vedno bolj krepko deluje. Po govoru je opravil direktor slovenskih dušnih pastirjev sv. mašo, med katero so navzoči verniki navdušeno prepevali. Mnogi so pristopili k sv. obhajilu.

„Družabna pravda“ je letos ob najlepšem vremenu organizirala v nedeljo 9. septembra svoje 12. romanje na semeniške Brezje v Adrogué. Sv. mašo je daroval dr. Ignacij Lenček. Po cerkvenem opravilu je bil na semenškem vrtu

romarski shod, ki ga je vodil sedanji predsednik „Družabne pravde“ g. Lojze Erjavec. Na tem shodu so govorniki zlasti proslavljali desetletnico izhajanja istoimenskega glasila. Zgodovino nastanka in razvoja lista „Družabna pravda“ je podal g. Maks Jan, o sedanjem delu in bodočih načrtih lista pa je govoril sedanji urednik g. Avgust Horvat. Omenil je, da izide decembra meseca jubilejna številka lista, to je stota. Med načrti za bodočnost je navajal, da bi bilo dobro, če bi „Družabna pravda“ izdala socialno-gospodarski zbornik, v katerem naj bi bilo govora o perečih socialnih in gospodarskih vprašanjih ter problemih slovenskega naroda in človeka. Med kosilom so predstavniki raznih slovenskih listov in publikacij v Argentini čestitali organizaciji ob priliki desetletnice njenega glasila. Za „Duhovno življenje“ je to storil rektor semenišča v Adrogué dr. France Gnidovec. Romanje, pri katerem sta sodelovala kar dva slovenska pevska zbor, „Soča“ iz San Fernanda in cerkveni pevski zbor iz slovenske vasi v Lanusu, je bilo zaključeno z blagoslovom, ki ga je podelil semeniški spiritual dr. Filip Žakelj.

Na posledicah kapi je umrl 17. avgusta župnik Avguštin Elizalde, velik prijatelj Slovencev. Rojen in v duhovnika posvečen v Franciji je od leta 1924 deloval v Argentini, kjer je vzorno uredil župnijo v Ciudadeli in zgradil cerkev sv. Ivane Arške. Bil je izboren pisatelj, ki je v tiskani besedi širil nauk Cerkve. Zelo globoko je občutil bedo bližnjega, zato je bil silno delaven na socialnem poprišču. V njegovi župni dvorani so tudi Slovenci mogli vsako leto pripraviti svoje so-

cialne dneve. V isti dvorani so mogle slovenske igralske družine nemoteno postaviti na oder lepo število slovenskih iger. Zelo naklonjen je bil tudi pevskemu zboru „Gallus“. Brez dvoma bomo Slovenci v bodoče večkrat občutili, da ni več dobrega gospoda Elizabdeja, ki nam je rad pomagal, kjer je le mogel.

Nov grob. Tako se zdi, kot da se je letos spravila smrt na mlade ljudi, ki so imeli še veliko življenja pred seboj. Zadnja njena žrtev je bil 31-letni **Peter Krajnik**. Na posledicah operacije basedova je 11. avgusta nepričakovano umrl. Pokojni Peter izhaja iz izredno dobre krščanske družine. Brat Pavel je duhovnik, ki se je odločil za misijone v Rusiji, ko se bodo le-ti odprli, dve sestri sta redovnici, on sam pa je bil izredno vnet apostol Kat. akcije in goreč član Misijonskega krožka. Aktivno je sodeloval pri vseh akcijah, kjer je bilo treba podpreti slovensko skupnost zadnje čase zlasti pri akciji za „Slovensko hišo“ in dom v San Justu. Dasi mlad je v preteklih letih veliko pretrpel. Prisilno mobiliziran je doživel strahoto vzhodne fronte. Nato se mu je posrečilo, da se je vključil v vrste gorenjskih domobrancev. Leta 1945 je radi angleške prevare prišel v roke slovenskim komunistom, ki so ga strahotno mučili. Toda bila je božja volja, da se reši. To je bil prav nagib, da je pokojni Peter tako vneto deloval za božje kraljestvo, saj se je zavedal, da so mu bila leta navržena, ko bi že lahko bil med rajnimi. Pogrebno mašo je ob izredno veliki udeležbi rojakov — saj je bil pokojnik splošno priljubljen — opravil njegov svak lazarist g. Janez Petek, pokopal pa ga je preč. g. direktor Anton Orehar, ki se je od njega ob odprtem grobu tudi poslovil. Prikazal ga je kot boreca za dobro stvar in kot moža globeke in trdne vere. V imenu Slovenske Kat. akcije pa je vzel slovo od njega g. Božo Fink. Tako je legel v grob mlad mož, ki ga bo slovenska skupnost prav gotovo pogrešala, saj jo je ljubil kot malokdo.

Zelo lepo predavanje je imel na 7. kulturnem večeru Slovenske kulturne akcije dne 4. avgusta v Buenos Airesu vseučiliški profesor dr. Ivan Ahčin o filozofiji avtomacije. Pomudil se je ob odkritju sodobne tehnike, ko človeško delo vedno bolj avtomatizirajo, to je nadomeščajo s stroji, ki sami delajo. Povdaryl je, da stroji niso sami po sebi ne dobri ne slabi. Važno je le, kako in za kaj jih človek uporablja. Noben tehnični napredek ne more biti škodljiv, če ne ruši duhovnih osnov svetovnega reda. Obstoj pa seveda trajna nevarnost, da bi človeštvo krenilo v še večji materializem, kakor pa je to bilo do sedaj. Da je predavatelj zadovoljil številne poslušalce — dvorana je bila polna in so mnogi še stali —, dokazuje prisrčen aplavz in obsežna debata, ki je predavanju sledila.

Dr. Franc Jaklič, znani pisec nabožnih knjig in veliki strokovnjak za Baragovo zadevo je na Marijin praznik 15. avgusta zapustil Argentino in odletel v Združene države Sev. Amerike da tam pomaga ing. Jožetu Gregoriču pri delu za Baragovo beatifikacijo. Še pred odhodom je dovršil knjigo „Posvetli zoti“, ki jo bo v teh dneh izdalo slovensko dušno pastirstvo v Argentini in je namenjena mladim ljudem, da se ohranijo čiste in plemenite sredi pokvarjenega okolja.

V mestu Córdoba je bila preoblečena v redovnico Tončka Grintal iz Mendoze, ki se bo v bodoče imenovala sestra Marija Antonija od božje Besede. Tej preobleki je prisostvovalo tudi sedem deklet, ki so prihitele skupno s svojim dušnim pastirjem preč. g. Jožetom Hornom iz Mendoze.

V Mendozi so si fantje, organizirani v Fantovski zvezi, na svojem petem občnem zboru izvolili nov odbor, čigar predsednik je Janez Štirn, tajnik Božidar Bajuk, blagajnik pa Vinko Zarnik.

Slovenska fantovska / eza v Buenos Airesu je odigrala v nedeljo 12. avgusta na Pristavi v Moronu mednarodno tekmo z ruskim moštvom iz Quilmesa.

Farna šola v Cura Cautinu. Na strehi je videti župnika g. Janeza Moharja. Sedaj je šola že dozidana in lepo služi svojemu namenu.

Zmagali so naši fantje z rezultatom 2:0. V predigri pa je moronski odsek SFZ premagal lanuškega z 2:1. Po igri so se gledalci, ki jih je bilo kar precej, predali tihožitju ob dobro založenih mizah, kar je bilo tem lažje storiti, ker je sonce, čeprav sredi argentinske zime, prav prijazno grelo, modro nebo pa dajalo vsej Pristavi nad vse prijazen obraz.

ČILE

Slovenska oddaja na radiu. V Santiagu de Chile slišimo na radiju redko slovensko pesem. Uradni jugoslovanski radijski program (Hora Jugoslava) le včasih vsebuje našo pesem, a še tedaj ne pove, da je slovenska. Zato pa je bil za nas toliko večji dogodek čisto slovenska ura (Hora Jugoslavo-slovena), ki jo je organiziral uradnik katoliške mednarodne izseljenske komisije, g. Vinko Marinčič. Ta ura se je pričela v nedeljo, 5. avgusta ob dveh popoldne in je trajala žal le 22 minut. Najmočnejša čilaska radijsko oddajna postaja Cooperativa vitalicia je program brezplačno

oddajala. G. Marinčič je predstavil čilskim poslušalcem Slovenijo zgodovinsko in zemljepisno. Vmes smo čuli pesmi prve plošče Gallusovega zbora. Nato se je prebralo pismo gospe Ane Pavšič iz Ljubljane, ki je želela na ta način presenetiti svojo hčer Ljubico Turak za 3. obletnico poroke. Pismo je prevedel na kasteljansko g. Marinčič. Tako je precej Čilencev spoznalo našo domovino in žulo našo pesem. Celotekateri Čilenci so g. Marinčiču čestitali. Slovenci so pa ob poslušanju slovenskih pesmi na svojih domovih na splošno jokali. Tu namreč slovenskih prireditev vseh vrst in zlasti slovenske pesmi zelo pogrešamo in zavidamo sorojake v Argentini, ki imajo vsega tega v izobilju in zato morda niti ne znajo prav ceniti. Čestitamo hkrati Gallusovemu zboru za požrtvovalnost in uspehe pri njegovem kulturnem poslanstvu in gojimo neuresničljivo željo, da bi kdaj prišel prepevat v Santiago de Chile, s čimer bi se tu Slovenci brez dvoma močno uveljavili. Pač pa upamo, da bomo imeli še več slovenskih plošč Gallusovega zbora. G. Marinčič bo zelo

hvaležno sprejel vsako slovensko ploščo, ki bi mu jo kak rojak stavil na razpolago za nove programe. Njegov naslov je Morandé 466, kjer svoje rojake vsako popoldne ljubeznivo sprejema in jim po svoji moči pomaga.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Osemdesetletnico svojega življenja je obhajal 4. julija zlatomašnik Anton Merkun, župnik dobrepoljski. Značilno za njegovo življenje je nenehna delavnost, ki je prišla do izraza ne le v dušnem pastirstvu, temveč tudi v organiziranju zadrug in socialnih ustanov, gradnji hiralnic in prosvetnih domov, pisanju knjig in brošur, borbi zoper alkoholizem na slovenskih tleh ter pospeševanju cirilmetodijske misli. Vedno mu je bilo pri srcu tudi izseljeniško vprašanje. Saj je bil že pred desetletji nekaj časa med Slovenci v Argentini. Rad je študiral jezike — učil se jih je 28 in rad še vedno kaj napiše ali izda. Begunska leta je preživel v Italiji, jesen življenja pa sedaj doživlja v Bertonu (USA).

Štiridesetletnico mašništva sta letošnje poletje obhajala v USA g. Matija Jager in Milan Slajé. Prvi je bil posvečen v duhovnika 24. junija 1916 v Ljubljani, drugi pa 2. julija istega leta v Mariboru. Trenutno vodi rev. Jager župnijo Marije Vnebovzete v Clevelandu, rev. Slajé pa župnijo sv. Cirila in Metoda v Lorainu.

Župnik slovenske fare sv. Družine na Willardu, Wisconsin, frančiškanski pater Avguštin Sveté je praznoval 5. julija svoj srebrnomašniški jubilej. Dasi rojen že v Združenih državah Sev. Amerike, je študiral bogoslovje na teološki fakulteti v Ljubljani, kjer je bil leta 1931 tudi posvečen v duhovnika. Jubilant ima tudi brata frančiškana p. Andreja, ki je župnik v Johnstownu.

V Avstralijo je odpotoval 3. avgusta p. Bazilij Valentin OFM z namenom, da se pridruži patroma Pivku in Ambrožiču, ki se delujeta med tamošnjimi Slovenci. P. Bazilij je šest let

urejeval v Lemontu v USA slovenski nabožni mesečnik „Ave Marija“. Je zelo sposoben mladinski in nabožen pisatelj. V frančiškanski red je vstopil še v domovini z željo, da bi ga predstojniki poslali v misijone na Kitajsko. Tam naj bi namreč slovenska frančiškanska provinca sprejela v okrbo prefektura Yungchow. Druga svetovna vojna in njej sledeča komunistična zasedba Kitajske je sicer te načrte preprečila, toda kot vidimo, božja Previdnost na p. Bazilija ni pozabila: Poslala ga je v drug misijon, v Avstralijo, ki ne bo nič lažji kot oni na Kitajskem, saj bo moral skrbeti za slovenske rojake, razpršene vsepovsod po avstralski zemlji.

KANADA

Župnija Marije Pomagaj v Torontu ima od 28. junija še enega duhovnika več. Cerkveni predstojniki so namreč poslali dr. Kolariču in rev. Kopaču v pomoč bivšega kitajskega misijonarja Jožefa Časla, ki je že deloval v Torontu od leta 1950 do 1952. Rev. J. Časl ni uradno nastavljen pri slovenski župniji, zato bo lahko vršil misijonsko delo tudi izven Toronta in skrbel za slovenske skupine po Ontariju in Quebecu.

Dva slovenska bogoslovca se trenutno pripravljata v Kanadi na duhovništvo. Č. g. Franc Skumavec je prejel tonsuro 26. maja, č. g. Rudi Cukjati pa jo bo prihodnje leto.

Letošnje poletje so imeli Slovenci v Kanadi priliko udeležiti se dveh tečajev zaprtih duhovnih vaj. Obakrat je govoril škof dr. Gregorij Rožman. Za dekleta in žene so bile od 29. junija do 2. julija. Udeleženec je bilo 37. Vsi govorci so bili posvečeni presv. Evharistiji. Fantje in moške pa so opravili duhovne vaje v dneh od 31. avgusta do 3. septembra.

V oktobru bo mednarodna katoliška organizacija „Blue Army“ (Modra armada), ki si prizadeva, da bi se svet odzval Marijinim naročilom v Fátimi,

priredila romanje v Fátimo. Romarjem se je pridružila tudi skupina Slovencev iz Združenih držav in Kanade. Mogli so izbrati eno izmed treh možnosti potovanja. Prva skupina je za tiste, ki imajo malo denarja in malo časa. Ti so odpeljejo 5. oktobra z letalom iz New Yorka in bodo prisostvovali od 9. do 13. oktobra velikim slovesnostim, ki bodo v Fátimi v spomin na 39. obletnico prikazovanj Matere božje. Nje zadnje prikazovanje je bilo 13. okt. 1917. Takrat se je zgodil tudi znani sončni čudež, ki so ga gledali desettisoči tam zbranih vernikov. Romarji te skupine se bodo že 14. oktobra vrnili v New York. Plačali bodo 467 dolarjev. — Druga skupina je pa za tiste, ki imajo malo denarja in veliko časa. Tudi ti bodo plačali 467 dolarjev. 4. oktobra bodo odšli z ladjo „Saturnia“ iz New Yorka, 12. in 13. oktobra obiskali Fátimo, nato pa z isto ladjo šli naprej mimo Sicilije in Neaplja do Benetk. Tam bo ladja ostala deset dni. Če bodo dodali 136 dolarjev, bodo ta čas lahko obiskali tudi Rim, Monte Cassino in Loretto. 31. oktobra se bo ladja vrnila v New York, kamor dospe 16. novembra. — Tretja skupina pa je namenjena romarjem, ki imajo čas in denar. Z ladjo ali z letalom bodo odšli 5. oktobra iz New Yorka. Po fátimskih svečanostih bodo obiskali Italijo, si ogledali Rim, Neapelj, Vezuv, Pompeje, Monte Cassino, pozdravili v Foggi p. Pija, nato nadaljevali pot preko Loretta, Assisija, Padove v Benetke, se ustavili v Milanu in od tam odšli v Francijo, kjer bodo obiskali grob arškega župnika, sv. Male Terezije v Lisieuxu in Lurd. Ta vožnja bo stala 763 dolarjev. Iz Pariza se vrnejo v USA 3. novembra. Letalo dospe v New York 4. novembra, ladja pa 12. novembra.

V času kosila je neznan vlomilec obiskal 3. junija župnijsko pisarno na slovenski fari v Torontu. Čeprav je prebrskal vse predale in nasilno odprl tudi jekleno pisalno mizo in železno omaro za listine, ni našel niti centa denarja. Gotovo je odšel bolj malo zadovoljen.

„Naša slovenščina je, prepričani bodimo, eden najlepših jezikov na svetu.“

Jezikoslovec o. St. Škrabec
(1844—1918)

ZATO:

1. *Veruj v moč in lepoto našega jezika!*
2. *Ne imenuj po nemarnem tujih besed!*
3. *Posvečuj naše narodne praznike, zahajaj predvsem v tiste templje umetnosti in prosvete, kjer se goji naša umetnost, naša znanost in naš jezik!*
4. *Spoštuj jezik svojega očeta in svoje matere, da bo večno živel tvoj rod!*
5. *Ne ubijaj s tujkami in s spakedrankami blagoglasja in lepote svojega jezika!*
6. *Ne prešestruj s tujo navlako; ohrani svoj jezik čist in neomadeževan!*
7. *Ne kradi tujim jezikom besed in načina izražanja!*
8. *Ne pričaj po krivem zoper svoj jezik; laž je trditev, da je naš jezik trd in reven z izrazi!*
9. *Ne želi si mlačne in nezavedne žene, da ti ne bo vzgajala otrok v tujem jeziku in duhu!*
10. *Ne želi svojega bližnjega jezikovnega in duševnega blaga; naš jezik je lep in bogat, napredujmo z znanostjo, bogatimo z umetnostjo, a česar še nimamo, si moramo ustvariti sami!*

HODIL PO ZEMLJI SEM ČILSKI...

Pri rojaki

Preden sem se poslovil pred veliko nočjo od znancev in prijateljev v Dušno-pastirski pisarni, mi je gospod Masič, ki upravlja revijo „Duhovno življenje“ stisnil v roke seznam naročnikov iz Santiaga in njega okolice, da pobrem pri njih naročnino, če že bom slučajno natelet nanje. Nisem mu sicer ničesar za gotovo obljubil; toda ko me je g. Ceglar opomnil, da bi bilo prav, če malo obiščem Slovence v čilskem glavnem mestu, sem bil takoj odločen, da jim posvetim nekaj dni.

Koliko je pravzaprav Slovencev okrog Santiaga, se točno ne ve. Računajo pa, da jih bo nad dvesto. Mnogo je med njimi primorskih rojakov. Spočetka, po svojem prihodu, so se morali zelo trdo boriti za obstanek. V tem oziru so bili mnogo na slabšem kot naši ljudje v Argentini, ki so takoj našli zaposlitev in to dobro zaposlitev. S svojo pridnostjo pa so se uveljavili in stojijo zelo dobro. Grošelj n. pr. ima sredi mesta dobro opremljeno mizarско delavnico. Špur izdeluje silno fine kasete za radijske aparate. Naročil ima toliko, da jih mora odklanjati. Žal mu je samo eno: da nima v delavnici, ki je najmodernejše opremljena, Slovencev. Z domačimi si seveda ne more pomagati. Ko jim v soboto izplača denar, jih redno ni na delo do torka, včasih do srede, pač toliko časa, dokler vsega denarja niso zapili. Zobec ima bogato založeno trgovino z jestvinami, vinom in sadjem. Vsi ga cenijo, kot tudi njegovo prijazno gospo, ki je doma iz Lienza na Tirolskem, zaradi solidne postrežbe. Odjemalci si neprestano podajajo kljuge in sama sta komaj kos vsemu prometu. Nabavil si je že tudi ličen kamijonček za prevažanje trgovskega blaga. Ob Veliki avenidi, blizu Zobca, ima svoj trgovski lo-

kal Pirnat, ki izdeluje okusne slaščice. Tudi njemu gre prodaja zelo dobro. Sredi poti med Santiagom in Valparaisom, v Casablanci, so si Kepčevi uredili mehanično delavnico in so zelo zadovoljni. Omenil sem le nekaj imen, ki so mi prišla na misel in kjer sem se osebno oglasil.

Žal pa nimajo Slovenci v Santiagu ustanove, ki bi jih vezala skupaj. Prva leta, ko so prihajali v deželo, ni bilo nikogar, ki bi jih organizacijsko povezal. Danes, ko so se razpršili in osamosvojili potrebe po skupnosti ne čutijo več toliko. Poleg tega niso imeli nikdar te sreče kot Slovenci v Argentini, da bi prišli do svojega duhovnika. Pred leti se je brigal zanje po svojem povratku iz Prekmurja salezijanec g. Maroša, a predstojniki so ga že po enem letu poslali nazaj na jug v Punta Arenas, kjer je že prej dolgo časa deloval. Sedaj skrbi, kolikor mu čas dopušča, za Slovence v Santiagu lazarist g. Drago Pokorn, ki so ga komunistične oblasti izgnale iz Kitajske; toda kot bolniški kurat v eni največjih bolnišnic, San Vincente, le redkokdaj more zapustiti svoje službeno mesto. Vsako četrto nedeljo ima v kapeli bolnišnice, kjer je predstojnica sestra Vincencija Kaplja, slovensko službo božjo, kjer pride do petdeset rojakov. Da bi pa mogel Slovence obiskovati na njih domovih in jih versko ter prosvetno organizirati, pa ne more iz že povedanih razlogov. Zato si vsi Slovenci v Santiagu vroče želijo in neprestano prosijo, da bi kak slovenski duhovnik iz Argentine hotel postati njih dušni pastir. Ali bodo res čakali zamen?

Toda osamljeni in duhovno zapuščeni pa Slovenci v Santiagu le niso. Če že nimajo svojega duhovnega očeta, imajo pa duhovno mater, usmiljenko Vincencijo Kaplja. Božja Previdnost je tako ukre-

nila, da je s. Kaplja še pred drugo svetovno vojno prišla v Čile. Že doma je bila vrhovna predstojnica vseh usmiljenk v Jugoslaviji. Tudi v Čilu njene sposobnosti niso mogle ostati dolgo časa prikrite predstojnikom reda. Dolgo vrsto let je že v vodstvu čilskih usmiljenk in v svojstvu generalne asistentke reda soodloča pri vseh važnih redovnih odločitvah. S. Kaplja je dejansko steber slovenskega občestva v Čilu, vneta razširjevalka slovenskega nabožnega tiska in leposlovne besede, neutrudna posredovalka pri oblasteh, tiha dobrotnica pomoči potrebnim, vneta pobudnica verskega življenja in neumorna organizatorica slovenskih skupnih nastopov. Je to čudovita žena, ki jo je oblikoval duh sv. Vincencija, polna ljubezni do Boga in do duš svojih rojakov. Trenutno je prednica v veliki bolnišnici Sv. Odršenika. V kapeli tega ogromnega zavoda se torej lahko zberejo Slovenci po njihni zaslugi vsako četrto nedeljo v mesecu, da prisluhnejo slovenski besedi in se razveselijo ob slovenski cerkveni pesmi. In spet je s. Kaplja tista, ki prva pohiti na kor in v slovenskem zboru navdušeno igra in prepeva v božjo čast.

Še enega Slovenca naj omenim, ki se tudi veliko trudi za sloves slovenskega imena v Čilu: g. Vinka Marinčiča, ki je prišel že pred drugo svetovno vojno v Čile in ki ima sedaj zelo vplivno mesto v Santiagu: je tajnik mednarodnega katoliškega emigrantskega odbora. Gospod je znana osebnost v santiških višjih krogih in uživa velik ugled. Pred kratkim je oskrbel na eni izmed radijskih postaj oddajo, ki je zelo pripomogla k večjemu poznanju slovenskega imena med Čilenci. O tej oddaji poročamo v tej številki pod zaglavljem „Med nami“.

Po svojem obisku pri dr. Trdanu sem torej tri dni posvetil Slovencem v Santiagu. Zjutraj sva z g. Ceglarjem odmaševala, potem pa na avtobus in ko je bila že noč, sva se spet vračala v mirni Maipo. Koristni so taki obiski. Marsikaj človeku postane jasno, kar preje na raz-

dalje ni razumel in kar se očesu razkrije šele takrat, ko sam vidi in posluša.

Zelo sem bil vesel tudi male Anice Zajc, ki živi s svojo mamo v sicer skromnih razmerah, pa polna čiste mladosti v Santiagu. Deklica, sedaj je stara enajst let, ima izredno lep glas. Ko so ga odkrili v šoli, so jo takoj povabili. naj nastopi za radijsko postajo RCA Víctor. Poje v štirih jezikih. Ko sem bral v glasbeni reviji oceno o njenem predvajanju, me je pa nekaj precej zabolelo: Čilenci kot splošno vsi narodi na južni polobli ne ločijo med državljanstvom in narodnostjo; zanje je slovenstvo in jugoslovanstvo isto. Zato so napisali: poje jugoslovansko, pa tudi — hrvaško. Hrvatje so pač v Čilu zelo znani, saj so zasedli skoro vso obalo od Antofagaste do Ognjene zemlje. Tako smo Slovenci skoro vedno potisnjeni v kot; enačijo nas s Hrvati, Srbi, Poljaki, Čehi, Rusi, le Slovenci nismo skoro nikdar. Ali nimamo pri tem tudi sami precej krivde? Premalo povdarjamo, kdo smo.

Mala Anica torej prepeva na radiju in plošče z njenimi pesmimi so v Čilu med najbolj priljubljenimi. Ker pa priimek Zajc ne zveni umetniško ter je Anica tudi preveč vsakdanje ime, so ji pri radiu nadeli novo ime in nov priimek: Nadia Milton. Pod tem imenom jo torej poznajo Čilenci in ji navdušeno ploskajo. Toda Anici zaenkrat vsa priljubljenost ni nič zlezla v glavo. Preprosta je in ponižna. Za to skrbi tudi mama, ki jo neprestano spremlja, ko gre k oddajam ali na vajo v radio studio. Vsako soboto Anica pohiti v bližnjo cerkev k spovedi in drugi dan kleči pri obhajilni mizi. Slovensko govori zelo dobro, celo pisati zna, čeprav v Santiagu ni prilike za slovenske šolske tečaje, kot je to v Buenos Airesu. Obljubila mi je, da bo kaj napisala za „Božje stezice“, pa se zdi, da je na oblubo malo pozabila. Vsaj do sedaj njenega pisemca nisem zasledil. čeprav pridno prebiram „Božje stezice“. Vem pa, da to ni glavno. Želim mali Anici, da ostane tudi v bodoče verna in ponižna, zvesta sloven-

ski materini besedi, pa nezaupna do tujine, ki tako rada človeku ukrade vse, kar je najlepše: materin jezik, vero in poštenje.

Še dve srečanja naj na kratko omenim, ki sem jih doživel v Santiagu: obisk pri jezuitskem patru Lozarju, ki deluje v enem izmed predmestij in pri salezijskem bratu g. Prevcu, ki je vodja zelo velike mizarske delavnice v salezijskem zavodu blizu glavne postaje Alameda.

Pater Lozar, iz vipavske doline doma, ustanavlja faro v kraju, kjer neha tlak in se začne v vročih dnevnih prah, v deževnih pa blato. Mislim, da so pred mestja po vseh vele mestih enako žalostna. Revščina, zanemarjenost, umazanija, kupi napol nagih otrok in gruče psov, ki se podijo okrog. Edino, kar je v Santiagu drugače, je ljudstvo, ki v teh bajtah živi. Drugod je duhovnik osovražen in neprijazno sprejet, če se pokaže. Ulice, po katerih me je vodil pater Lozar, so pa bile sicer umazane, toda nikjer nisem opazil neprijaznega pogleda.

Nato me je g. pater zapeljal v hišo, ki je na zunaj kaj malo obetala. Tudi notranjščina ni bila mikavna. Še bolj me je presenetilo, da v nji živi višji častnik čilskih orožnikov, ki jim pravijo v Čilu karabinerji. Toda Čilenec na udobnost stanovanja ne da dosti; bolj se zanima za dobro jed in pijačo. Tudi omenjeni častnik je tako mislil. Prvo, kar je storil, je bilo, da je naročil vino in prigrizek. Kajti v gostoljubnosti so Čilenci neprekosljivi, čeprav bi si morali radi pogostitve gosta drugi dan sposoditi denar. Po nekaj požirkih je že sledil nagovor, ki ga je gostitelj posvetil nama s p. Lozarjem. Seveda je potem naju zadela dolžnost, da sva se zahvalila, pohvalila njega, njegovo družino in čilsko deželo. Tako je bilo tudi kasneje povsod, kjer sem se ustavil in bil pogoščen. Ko smo se poslovili, nam je predstavil častnik še ženo in otroke. Čilenec se na splošno otrok ne boji imeti in jih ima zelo rad. Rad se z njimi tudi postavlja. V tem oziru je daleč naprej

pred raznimi narodi, ki bi se radi ohranili s sistemom enega ali dveh otrok. Le žal, da je radi slabe hrane in premale pazljivosti umrljivost otrok v Čilu še vedno velika.

Od patra Lozarja sem se na večer odpravil še k bratu Prevcu. Najprej sem malo pomolil v lepi salezijski cerkvi, ki še ni popolnoma dograjena, nato pa poiskal prijaznega brata v njegovi delavnici. Silno me je bil vesel, saj je trenutno od Slovencev kar sam v hiši. Najprej me je popeljal v obednico, nato pa pospremil na postajo Alameda, kjer je že stal vlak, ki naj bi me zapeljal proti jugu, v deželo jezer in ognjenikov.

Santiago ima dve veliki postaji. Mapocho je izhodišče za Valparaíso in za proge na sever in proti Argentini, Alameda pa za jug in vse do pristanišča Montt.

Ob devetih se je mogočna Diesel lokomotiva premaknila. Še en stik rok in že sem bil sam sredi čilskih potnikov. Nekaj časa so nas še spremljale prižgane luči okoliških naselij. Po Sv. Bernardu, 28 km ven iz Santiaga pa so prenehale tudi te; objela nas je noč in skozi orošena okna je bilo videti slabotni blesk zvezd; med njimi se je odražal sestav Južnega križa in nam nemo kazal smer. Polagoma so potniki oнемeli; glave so se sklonile proti prsim ali obstale na naslonih sedežev. Ko sem se zbudil, je ura kazala pet in četrt, v voznem redu je bilo rečeno, da smo prevozili 397,6 km. Obstali smo na postaji Chillán, ki je glavno mesto province Ñuble in sedež škofije. V njem se je rodil general Bernard O'Higgins, kasnejši osvoboditelj Čila.

Po jugu sem in tja

V Chillanu nas je potem pozdravila gosta megla, ki se vse do enajstih ni hotela raziti. Meni ni prav nič prišla, saj sem si želel razgleda na varlovito pokrajino in na gore v ozadju. Toda zakoni narave so močnejši kot želje — bili smo pač že v jeseni.

Ob osmih bi morali priti v San Rosendo, kraj ki je oddaljen skoro petsto

kilometrov od Santiaga, točno povedano: 498,8 km. Toda Diesel lokomotive so mnogo bolj krepke kot tiste na parni pritisk. Ker je bil vozni red narejen še za lokomotive na paro, nas pa je vozil že Dieselov stroj, smo na vsako postajo prišli brez incidenta in morali čakati, da je prišla ura odhoda. V San Rosendo pa smo prišli četrte ure brez incidenta.

Tako je bilo splošno tudi v Argentini, ko so uvedli nove Dieselove lokomotive. Še se spomnim, kako so se v Tucumanu šalili avtoizvoščiki: „Včasih smo spraševali na postajo, koliko ur ima vlak zamude, sedaj pa sprašujemo, koliko minut prej bo prišel po voznem redu.“

Ko sem o tem pravil g. Masiču, ki se je doma na železniško organizacijo zelo razumel, saj je bil železniški inšpektor, ni bil za ta „napredek“ nič navdušen. „Vlaki morajo prihajati ob času, kot je določeno,“ me je poučil. „Vsako prehitovanje je prav tako nezdravo kot zamujanje.“

San Rosendo je zelo podoben postaji Zidani most. Dokler ni stekla železnica, tega kraja sploh ni bilo. Toda ker leži na sotočju dveh velikih rek, reke Laja in Bio-Bio, je bilo treba zgraditi postajo, kjer gre en krak železnice ob reki Bio-Bio proti morju do mesta Concepción in vojnega pristanišča Talcahuano, drugi krak pa preko dolgega mostu čez reko Laja proti jugu.

Ko smo zavozili v postajo, nas je vlak iz Talcahuano proti Valdivii (t. j. proti jugu) že čakal. Naši vagoni so bili namenjeni za Concepción, zato so morali potniki tretjega razreda prestopiti, iz prvega razreda smo pa kar ostali v vagonu, ker je bil direkten in so nas po večkratnem premikanju priklopili na vlak za Valdivio. Dasi smo prišli pred časom, je to premikanje vzelo toliko časa, da smo se odpeljali z desetminutno zamudo. Ker že ni bilo več spredaj Dieselove lokomotive, smo to zamudo potem na vsaki postaji večali, tako da smo kmalu že prišli na pol ure.

Dolgo časa, skoro eno uro smo se vozili ob reki Bio-Bio. Je to široka reka, najdaljša v Čilu, ki ob izlivu v morje pri mestu Concepción že doseže širino 2 km. Pri mestu Coigue smo jo prekorajčili in jo pustili, da se je usmerila proti andski verigi, kjer izvira blizu argentinske meje.

V kraju Renaico, 40 km južno od San Rosenda sem moral izstopiti, ker sem bil namenjen obiskati g. Franceta Kupljenika, ki že več let deluje v mestu Angol. To mesto je sedež province Malleco in zelo staro. Ustanovljeno je bilo že leta 1553, tako da je pred tremi leti slavilo štiristoletnico ustanovitve. Včasih se je imenovalo Los Confines. Leži sredi rodovitne doline, obdano od venca hribov in je bilo od domačih Indijancev večkrat porušeno. Ker leži ob stranski progi, se kljub temu, da je glavno mesto province, ne more prav razviti. Ima pa zelo prijetno podnebje, malo dežja in suh zrak. V Angolu prenehajo vinogradi, ki so me spremljali vso pot od Santiaga. Pokrajina je polna sadovnjakov, v katerih prevladujejo jabolka. G. Kupljenik me je z avtom zapeljal v enega krašnih sadovnjakov, kjer so ravno obirali jabolane in polnili zaboje za izvoz. Nisem se mogel dovolj načuditi lepim jabolkom rdeče barve, katerih vsako je bilo težko nad pol kile. Tako se mi je zdelo, da prisostvujem trgatvi nekje na Tirolskem, kjer so bila jabolka tudi tako lepa in čudovitega vonja! Vodja obrata mi je dejal, da gredo jabolka v Sev. Ameriko, Skandinavijo, Nemčijo in Anglijo, kjer so sadja na spomlad zelo veseli, ker jim je lastno že pošto.

Angol spada pod škofijo Temuco, ki leži ob glavni progi in je najvažnejše mesto na vsem čilskem jugu. Koncem leta 1948 so prišli v to škofijo iz Koroške štirje slovenski duhovniki gg. Janez Mohar, Franc Kupljenik, Martin Turk in Jože Guštin. Zadnji se je leta 1952 preselil v Argentino in je sedaj osebni tajnik kardinala Copello. Gospod Turk je leta 1951 odšel v Kanado,

kjer je še sedaj. Gg. Kupljenik in Mohar sta pa ostala in kot zgleđa, ne mislija na odhod. Za letos je škof iz Temuca obljubil g. Kupljeniku samostojno mesto v Purenu, ki leži v smeri proti morju, g. Mohar pa že nekaj let samostojno vodi pomembno faro Cura Cautín blizu argentinske meje.

Bilo je skoro poldne, ko sem pozdravil g. Kupljenika, ki je sicer vedel, da ga obiščem, a me ni pričakoval prav za tisti dan. Najprej sem odmaševal v novi cerkvi, ki je zelo prostorna in bo tudi zelo lepa, ko bo gotova, nato me je pa peljal kar v obednico. Župnik me je že poznal od prejšnjega obiska, zato se mi ni bilo treba predstavljati. Seveda je bila spet osrednja točka pogovora položaj v Argentini. Popoldne je hitro minilo, malo sprehoda po mestu in okolici, pa je nastopil večer. Župnik je odprl radio in novica, ki sem jo slišal, mi je bila vse preje kot všeč: barometer pada po vsem jugu in pričakuje se slabo vreme.

Nad Angolom so še sijale zvezde, ko sem šel spat. Toda naslednje jutro je bilo nebo že zavito v oblake. Bil sem zaskrbljen. Če že v sončnem Angolu sonce nima več moči prodreti skozi oblake, kakšno bo šele vreme v Cura Cautinu, kamor sem bil namenjen.

Nato se je pričela smola. Prejšnji dan sem bil prezrli, da vlak iz Renaica skozi Angol od petkih ne pride do postaje, kjer se odcepi proga na Cura Cautín, temveč konča v Traiguenu, od koder je še 38 km do glavne proge. Šele, ko sem bil na postaji, sem za to zvedel. Pa so me potniki potolažili, da so iz Traiguena pogosti avtomobili za Victorio, od koder je vsak dan vlak proti Cura Cautinu. Tudi lahko potujem s tovornim vlakom in morda bo kaka lokomotiva sama peljala v Victorio, pa naj se zato priporočim strojevodju, in me bo vzel s seboj.

Ne dosti bolj miren sem se odpeljal iz Angola. Železnica se je vila ob reki in vzpenjala med griči, ki so bili goli. V želji po rodovitni zemlji jih je Čile-

nec neusmiljeno izsekal in tako zemljo izpostavil nalivom in vetrovom. Površina je bila razorana in malo prikupna.

Čez dve uri in pol vožnje sem došel v Traiguén. To je mesto, kamor je temuški škof najprej poslal g. Guština, ko je prišel v Čile. Kmalu nato je Traiguén zadel močan potres, ki je razrušil mnogo hiš. Tudi župno cerkev je močno poškodoval.

Vprašal sem najprej na postaji, če bo peljal naprej kak tovorni vlak ali lokomotiva. Pa so mi rekli, da ne. V strahu sem hitel v središče mesta in zvedel, da v kraju ni avtobusne zveze z Victorio in da tudi taksijev ni. Edino sredstvo da so kamijoni, ki vozijo žgano opeko v Victorio. Ustavil sem prvega in dobil dovoljenje, da se vsedem vrh rdečega tovora. Lahko si mislite prizor za bogove: na vrhu opeko sedi mašnik, z baskovsko čepico na glavi, v pelerino zavit. Vozilo mu žene prah v oči, okoli glave piska mrzli veter in oči ga pečejo od silnega piša. Toda če sem hotel priti o pravem času na vlak, je bilo treba tako potovati brez ozira na to, ali je bilo prijetno ali ne.

Po poldrugi uri vožnje smo dospeli v Victorio. Stegel sem si prah z obleke, raztegnil otrple ude in drgnil premražene prste. Čez čas sem že sedel v vlaku za Cura Cautín, zadovoljen, da se je vse tako srečno izteklo.

Ob vznožju ognjenikov

Iz Victorie do Cura Cautina je 60 kilometrov. Cura Cautín leži ob stranski progi, ki pa naj postane važna mednarodna vez. Vezala naj bi Buenos Aires preko Bahíe Blance, dolino reke Río Negro, Neuquena in Zapale s čilskim ozemljem preko Longuimaya in Cura Cautina in se končala v pristanišču Talcahuano ob Tihem oceanu. Proga bo širokotirna (1.6 m), dasi bo morala iti čez preko 1000 metrov visok prehod v Andih mimo gorskega sedla Arcos. Na čilski strani so pridno na delu. Zgradili so kmalu za Cura Cautinom dolg predor in sedaj se pripravljajo, da prodrejo do meje. Na argentinski strani

Ognjenik Llaima, visok nekaj nad 3000 metrov, se zelo lepo vidi iz župnišča v Cura Cautinu, kjer delujeta preč. gg. Mohar in Okorn. V začetku junija je zopet bruhal lavo. G. Mohar je o tem prizoru zapisal: „Od enajste ure zvečer do prihodnjega opoldneva je vulkan deloval. Bil je prizor za bogove. Skozi okno se je krasno videl ognjeni steber, ki je segal 600 m visoko. Z daljnogledom se je dalo opazovati, kako so po zraku frčali razbeljeni kamni. Sneg na pobočju se je naglo topil. — Nevarnosti ni bilo nobene, ker je veter gnal lavo proti argentinski meji. Zdaj je spet vse tiho in mirno.“

se pa za novo progo ne stori praktično nič. Od časa do časa časopisi zaženejo kak krik, „potem pa vse tiho je bilo“.

Proga za Cura Cautín se od Victorie neprestano dviga. Cura Cautín leži namreč že ob vznožju gora, sredi gozdov in v varstvu treh ognjenikov, čijih glave jim pokriva bela plast snega. Najbolj na levo gledano proti argentinski strani se dviga vrh ognjenika Tolhuaca, ki ne pride niti na 2.700 m. Malo bolj na desno stoji ognjenik Mocho ali Lonquimay, ki je skoro 2.800 m visok. Na desno od Cura Cautina pa kipi proti nebu aktivni vulkan Llaima, več kot 3.000 m visok.

Bila je že noč, ko sem prišel na cilj. V župnišču so me pričakovali, ker sem g. Moharju iz Angola poslal brzojav, da pridem. Letos do velike noči so bili v Cura Cautinu trije slovenski duhovniki gg. Mohar, Kunčič in Okorn. G. Kunčič je oskrboval kraj Selva Oscu-

ra (temni gozd), tretja postaja iz Cura Cautina proti glavni progi. Ljudje so ga imeli zelo radi. Z njih pomočjo je zgradil udobno in moderno opremljeno župniško poslopje.

Toda želja po domu je bila v njem močnejša kot udobnost čilske zemlje. 12. aprila se je ukrcal v Valpairaisu na ladjo, da ga ponese v Trst. Od tedaj vemo le, da je srečno prišel, ne vemo pa ali bo ostal v Evropi, ali pa se bo vrnil nazaj na čilski jug.

Tako g. Kunčič kot g. Okorn sta izšla iz semeniškega poslopja v Adrogué. Prvi je prišel na prigovarjanje g. Moharja g. Jože Kunčič, za njim pa še g. France Okorn. Ker je slednji visoke postave in bele polti, ga smatrajo za Irca. In biti Irec v Čilu je častno, saj je bil sam O' Higgins irskega pokolenja. Zato so tudi g. Okornu v legitimacijo zapisali O'Koren.

Župnik g. Mohar je iz šmihelske fare

pri Novem mestu. Nazadnje je bil kaplan v št. Jerneju na Dolenjskem. Že po prihodu Tita na oblast mu je uspelo pobegniti čez mejo v svobodo.

V Cura Cautinu si je postavil spomenik — trajnejši od brona. Uspelo mu je zgraditi iz opeke prostorno enonadstropno ljudsko šolo. Zidane stavbe so na jugu čila redke. Skoro vse hiše, — vključivši Cura Cautin — so lesene, prav tako cerkve in župnišča. Seveda pa so take stavbe v stalni nevarnosti, da jih uniči požar. Tako sta cerkev in župnišče v Cura Cautinu že dvakrat postali prah in pepel, šola celo trikrat. Sumi se, da požari niso nastali slučajno, ampak iz nasprotstva do Cerkve in njenih predstavnikov. Da take požige prepreči, se je g. Mohar odločil za zidano stavbo. Stala ga je mnogo naporov in truda, pa je končno uspel.

V Čilu je namreč v vsakem kraju možno ustanoviti farno ljudsko šolo. Nje učitelje prav tako država vzdržuje kot lastne. Tudi duhovniki, ki v njih učijo, so plačani. Marsikje je farna šola edini stalni vir dohodkov za duhovnika, zato skoro nikjer ne manjka. Če pomislimo, da v Čilu že od nekdaj vladajo masoni, se moramo čuditi, da vlada take šole vzdržuje, v Argentini pa, kjer država uradno Cerkev podpira, vsega tega ni in se morajo katoliški zavodi sami vzdrževati.

Naslednje jutro sem s strahom pogledal skozi okno, če že dežuje. Lahko si mislite, koliko je bilo moje presenečenje, ko sem zagledal kristalno čisto nebo, pod čijim svodom so žareli v prvem jutranjem soncu vrhovi vseh treh ognjenikov. Strmel sem v čudovito lepoto, ki jo je ustvaril dobri Bog za nas nehvaležne in grešne zemljane in ves prevzet počasi stopil v cerkev, da opraviim hvalno daritev Njemu, „ki je mogočen in je njegovo ime sveto“.

Ves dan je nato lepo vreme držalo. Popoldne sem šel v hrib nad Cura Cautinom. Pod menoj je ležalo mesto, ki živi od lesne industrije. Kamor mi je neslo oko, so se videli gozdovi, ki hra-

nijo v sebi posebno dragocen les: aravkansko smreke.

Bliznja okolica Cura Cautina je polna travnikov, njiv in pašnikov, kjer je videti obilo goveje živine. Vse se mi je zdelo tako pristno domače, kot da bi bil nekje na Gorenjskem. Kar nerad sem se vrnil na večer v župnišče. Videl sem toliko lepega in doživel v polni meri božjo naravo.

Naslednji dan — bila je nedelja — se je vreme še vedno dobro držalo, dasi že nebo ni bilo več tako jasno kot v soboto. G. Okorn je moral iti mesto odsotnega g. Kunčiča maševat v Selvo Oscuro, midva z g. Moharjem pa sva si razdelila službo božjo pri fari. Na kosilo sva bila pa povabljeni k premožnemu kmetu, ki je bil svoječasnó župan v Cura Cautinu. Dasi preprost kmet, izredno dobro pozna komunizem in z njim združene probleme, tako da me je njegova zdrava modrost zelo presenetila. Na lepem vrtu pod krošnjami hrastov sva preživela z g. Moharjem v družbi družine zelo lep popoldan. Kaj bi dal, če bi mogel kar za zmeraj ostati v tem lepem kraju, ki so mu ognjeniki za čuvaje.

Vulkan Tolhuaca je prvi izgubil glavo; zakrili so mu jo oblaki. Nato je prišel na vrsto Mocho in končno še Llaima: znamenje bližnje spremembe vremena.

Res je naslednji dan deževalo, ko sem zjutraj zgodaj vstal, opravil sv. daritev in dal Cura Cautinu slovo. Vse do San Rosenda je nato pršilo, ko pa smo prekoračili reko Lajo, se je vreme hitro začelo boljšati. Oblaki so se raztrgali, posijalo je sonce in ko sem se vozil skozi vinograde, polne sočnega grozdja, kjer je ravno vse sodelovalo pri trgatvi, sem na večer že ob luninem svitu dospel v San Fernando.

S tem je bil moj obisk na jugu končan. Začel se je zadnji del mojih potnic, ki je vseboval obisk pri gg. Feikonju in Tomazinu ter povratek v Argentino.

(Konec prihodnjč)

SVETI OČE GOVORI

Papežev govor o važnosti ljudskih posojilnic dne 10. junija. Mednarodna zveza ljudskih posojilnic deluje šele nekaj let, pa je že povezala med seboj v blagodejnem sodelovanju denarne zavode, ki so jih začeli ustanavljati pred 100 leti in nudili gospodarstvu v njihovih deželah dragoceno pomoč. Denarni zavodi, ki so se pojavili v Nemčiji sredi prejšnjega stoletja, so imeli namen, podpirati mala industrijska, poljedelska, trgovska in obrtna podjetja.

Pobuda, ki sta jo dala Raiffeisen in Schultze-Delitsch, je šele v teku časa pokazala svojo vrednost. Postala je podlaga vsega socialnega življenja in sodelovanja posameznikov za skupni blagor. Da bi se rešili oderuhov, so se prizadeti na podlagi medsebojnega zupanja organizirali in si obljubili, da se bodo med seboj denarno podpirali. Pozneje so se ti denarni zavodi v posameznih deželah prilagodili novim razmeram, postali bolj prožni in razširili svoj delokrog, kljub temu pa vedno ostali zvesti namenu, ki so jih imele ljudske posojilnice ob svoji ustanovitvi. Tako še danes sprejemajo prihranke svojih članov in jim dajejo poroštvo, da se bodo porabili, kar najbolje more, v korist kraja in v splošni blagor članov. S svojimi skromnimi deleži člani vzdržujejo podjetja, omogočajo posojila, vendar le pod pogojem, da je izključena nevarnost, da pridejo ob denar. Člani potrebujejo denar za svoje vzdrževanje in uspešno delovanje. Pridobili so ga z vztrajnim delom. Zato nočejo, da bi se njihov denar uporabljal za nevarne, drzne poskuse, pa naj bi obetali še toliko dobrega. Naložen denar je torej treba uporabiti za uspešno in varno delovanje zavoda in v blagor oseb, ki

vzdržujejo socialne ustanove in npravno vrednost naroda, obenem pa spoštujejo domovino, družino in vero.

Vsi tisti, ki vodijo poslovanje ljudskih posojilnic, imajo veliko odgovornost. Zavedati se morajo, da upravljajo skupno dediščino članov. Pri upravi morajo imeti vedno pred očmi korist vlagateljev. Zato jih ne smejo zapeljati drugi cilji, kakor hrepenenje po sijajnih finančnih uspehih ali po večjem zunanjem ugledu v splošnem gospodarstvu.

Ljudske posojilnice izvršujejo važno vzgojno delo, ker pospešujejo varčevanje, gospodarski napredek in podjetnost, obenem pa varujejo ljudi lahkomišelnega zapravljanja in samoljubja. Člane spodbujajo k vzajemnemu, skupnemu delu za splošno blaginjo in budo duha požrtvovalnosti in velikodušnosti.

Zato papež želi, naj ostanejo posojilnice vedno zveste svojemu namenu, naj se povsod razširijo in gospodarski in kulturni napredek podpirajo.

Papeževa beseda izdajateljem knjig. Dne 11. junija je sprejel sveti oče udeležence 14. kongresa Mednarodne zveze knjižnih založb. Kongres se je vršil od 4. do 11. junija v Florenci in Rimu. Govoril jim je v francoščini.

Papež je izjavil, da se je Cerkev vedno zanimala za knjigo. Cerkev namreč varuje in razlaga knjigo, ki je pretrpeljiv dokaz božje ljubezni do ljudi, sveto pismo. Izdaja, razlaga in oprema svetopisemskih knjig so bile v teku stoletij povod za velika in odlična dela.

Cerkev je vedno odobraval in hvallala vse, kar je ljudem lajšalo pot do resnice, lepote in dobrote. Založniki knjig morejo pri tem delu odlično sodelovati. Njihov program obsega tudi posebno stalističe do škodljive umazane književnosti. Obravnavali so ga s po-

klicnega in pravnega vidika. Nesramno književnost je namreč treba na vse do voljene načine zatirati. Pomen in vpliv knjige sta dva posebno važna razloga za to.

Knjiga je v moderni civilizaciji eden najvažnejših posredovalcev idej. Zato ima prednost pred upodabljačo umetnostjo. Otrok že v predšolski dobi rad gleda knjige s slikami. Spomin nanje ga večkrat spremlja vse življenje. Prvi vtisi, ki jih otrok dobi iz knjige, so vredni posebne pozornosti vgojiteljev. Zato papež prosi Boga, da bi nedolžne otroške oči imele dovolj lepih slik, da bi jih gledale, njihova domišljija in spomin pa dovolj spodbudnih, njihovim dušam primernih zgodb, da bi se z njimi hranila. Namesto izmišljenih, praznih zgodb naj se zanje priredé svetopisemski odlomki, ki so polni življenja in pesniškega poleta.

Šolar potrebuje dobrih priročnikov. Zato morajo založbe šolskih knjig imeti okus zanje, spretnost in preprostost. Posebno naj spoštujejo tudi resničnost, nežnost otroške vesti in stopnjo razumskega razvoja otrok.

Tudi dijaki še niso popolnoma oblikovani. Zato potrebujejo pri branju pristnih izvirnih del skrbne izbire in modrega vodstva. Pa tudi odraslim ni dovoljeno vsega brati. Kadar jim ne prepoveduje Cerkev, jim zabranjuje naravni zakon, oživljati brez sorazmerno važnega razloga slabe prizore, s katerimi nekatera dela pogubljajo množice. Kadar kdo kupuje knjigo, se večkrat opira na naslov, na priporočilo na ovoju, na pisateljevo ime, včasih pa samo na založbo. Navadno ne pozna pisateljevega namena. Privlačen slog bralca večkrat tako omami, da prepreči delovanje višjih zmožnosti. Tako postane duša žrtev nereda in strasti. Trditev, da je bralec pri izbiranju berila popolnoma svoboden, torej ne drži.

Bolniki morejo nevarna zdravila jemati tako, kakor predpiše odgovorni zdravnik. Vsak človek je nagnjen na svoj način k slabemu. Zato so tudi dela,

ki so namenjena vsem, za tega ali onega nevarna. Kdor hoče razumeti posledice slabega berila, mora upoštevati skrivnostno moč in vpliv misli in predstav. To, kar je naš duh osvojil, postane v nas ali kvas življenja ali smrti. Zbuditi moré v nas večje hrepenenje po duhovnih vrednotah ali pa nam prinesiti notranjo pokvarjenost.

Zdrave in dobre pobude so vedno kronane z uspehi. Zato naj založniki knjig postanejo miroljubna vojska, ki rešuje ljudi in se bojuje proti tistim, ki jih pogubljajo, izkoriščajo in teptajo njihovo dostojanstvo.

Dne 3. junija je sprejel sv. oče skupino profesorjev, pomočnikov in visokošolcev pravne fakultete dunajskega vseučilišča. Govoril jim je v nemščini o važnosti cerkvenega prava za versko življenje.

Cerkveno pravo ni samo sebi namen, ampak je le sredstvo za dosego nadnaravnega cilja. Služi zveličanju duš. Odpira pot Jezusovi resnici in milosti v človeška srca. Cerkveno pravo nikakor ni samó zunanje, človeško delo. Nekateri kanoni (predpisi, členi cerkvenega prava) so res varstvenega, obrambnega značaja. Obvarovati hočejo vero propada, zakramentalno milost pa onečassenja. Vendar so pa drugi bistveno združeni z zgradbo Cerkve same. Dal jih je Cerkev njen božji Ustanovitelj sam.

Cerkveno pravo nikakor ne ovira Cerkev pri posredovanju duhovnih vrednot, ampak jo podpira. Očitki, ki govoré o neki „pravni primesi“ v Cerkev, so brez vsake podlage. Večkrat tudi obojajo Cerkev zaradi strogosti, s katero brani neločljivost veljavno sklenjenih in dovršenih zakonov. Toda ta njena strogost ni pretirana, ampak izvira iz zakonskega prava, ki ga je določil njen božji Ustanovitelj sam. Zato ga tudi Cerkev nima pravice spreminjati.

Cerkev ima danes nad 400 milijonov vernikov. Zato je jasno, da odredbe apostolskih časov niso mogle več zadoškovati za njeno vodstvo. S Cerkvijo, ki

se je širila zemljepisno in po vedno vladalo pristržno razmerje med bolniki večjem številu vernikov, se je razvijalo in strežniki.

in spolnjenjalo tudi cerkveno pravo.

Sestavo sedanjega Zakonika kánon-skega (cerkvenega) prava je vodila modra roka božje Previdnosti. Zemljepisna in duhovna rast Cerkve v 19. stoletju je nujno zahtevala ureditev in spornitev cerkvene zakonodaje. Ta ureditev na nikakor ni bila v škodo verskemu življenju. Nasprotno! Podžgala je v vernikih voljo živeti po veri, prebudila duhovne sile in poživila močno zakramentalno življenje.

Versko življenje in cerkveno pravo imata torej globoko notranjo zvezo. To lepo dokazuje papež, sveti Pij X., ki je sam dajal pobude in navodila za novo ureditev Zakonika, cerkvenega prava, obenem pa odpiral vernikom studence zakramentalnega življenja.

Z željo, da bi imeli oobiskovalci velike uspehe pri preučevanju cerkvenega prava in se pri njem tudi duhovno oboogatili, jim je sveti oče podelil svoj apostolski blagoslov.

Papežev govor vsem zaposlenim v milanski bolnišnici ob priliki njene petstolētnice. Papež občuduje izreden pogum ustanoviteljev in uvidenost vseh tistih oseb, ki so njihovo delo nadaljevale in poskrbele že tedaj, da se je mogla bolnišnica pozneje spremeniti v moderen zavod.

Zaradi vestnih uslužbencev je ta bolnišnica kmalu postala središče vseh drugih zdravstvenih ustanov. Pa tudi milansko prebivalstvo ima zasluge, da se je ta dobrodela ustanova ohranila, napredovala in se povečala. Zato jim papež iz srca častita k vsemu dobremu, ki so ga izvršili.

Častitkam in voščilom pa papež pridružuje opomin, ki ga bodo gotovo radi vsi spolnjenjali.

Bolnišnice, ki so neke vrste svetišča, bi izgubile vso toploto, vso privlačnost, če bi upravniki skrbeli samo za razširjenje prostorov, za moderne tehnične naprave, za sloveče zdravnike, ne zanimali bi pa se za to, da bi

V veliki milanski bolnišnici so vedno gledali v bolnikih in ubožcih božjega Odrisenika. Papež želi, da bi ta resnica spodbujala in vodila vse, ki delajo pri vodstvu, upravi, v šolah, dvoranah in na oddelkih. Le tako bo stavbe bolnišnice, njihove naprave in delovanje prešinjala krščanska ljubezen.

Če bodo imeli uslužbenci zavest, da strežejo učlovečenemu Bogu, ki prebiva v vsakem bolniku, potem bodo lažje prenašali slabo voljo, nepotrpežljivost in črnost bolnikov in jim v njih stiskah radi pomagali.

Vsi, ki strežejo bolnikom, so dolžni njihove duše reševati, zdraviti in poskrbeti, da nobena ne bo odšla pred obličje Kristusa, večnega Sodnika, brez svatovske obleke posvečujoče milosti. Vsak more po svojih zmožnostih podpirati duhovno oskrbovanje bolnikov. Zlasti duhovniki in redovnice morajo biti angeli tolažniki bolnikov in jim prinašati vedrost, vdanost in mir, ki ima tudi na telesno zdravje tako blagodejen vpliv.

PO KATOLIŠKEM SVETU

Papež v Castel Gandolfu. Sveti oče je 14. julija zapustil Vatikan in odšel v Castel Gandolfo. Četudi njegovega odhoda uradno niso objavili, se je vendar velika množica rimskih vernikov in romarjev zbrala ob Tiberi in Apijski cesti in papežu izražala svojo vdanost. Ko je prišel v Castel Gandolfo, sta ga pozdravila župnik in župan tega mesta, mu izrekla pristržno dobrodošlico in mu obenem izrazila hvaležnost in spoštovanje prebivalcev. Na trgu nasproti glavnega vhoda se je med tem zbrala velika množica vernikov in papeža v navdušenimi vzkliki pozdravljala. Sveti oče je prišel na balkon, z ljubeznivimi kretnjami odgovarjal na navdušene podre in vzklike in množici podelil apostolski balgoslov. Potem pa je odšel v svojo študijsko sobo, kjer je nadaljeval svoje vsakdanje delo. Med svojim bi-

vanjem v Castel Gandolfu ima papež splošne avdijence ob sredah ob šestih popoldne.

Obsodba dveh knjig pisateljice Simone de Beauvoir. Kongregacija sv. oficija je imela 27. junija svojo glavno sejo. Na njej so kardinali obsodili dve knjigi pisateljice Simone de Beauvoir in zapovedali, da se vpišeta v Indeks (seznam od Cerkve prepovedanih knjig). Naslov prve knjige je „Le deuxième sexe“, 2 zvezka, Gallimard, Paris 1949; druge pa: „Les mandarins“, Gallimard, Paris 1954. — Sveti oče je v avdijenci 30. junija to obsodbo potrdil in jo ukazal objaviti. — Zakaj sta ti dve knjigi obsojeni? Pisateljica je pod močnim vplivom pokvarjenega in zastrupljenega ozračja posebne vrste eksistencialistične filozofije. Krščanski zakon ima za neko vrsto varanja. Zagovarja in brani svobodno ljubezen. Pravi, da so vse metode, ki ženi pomagajo, da se iznebi materinstva, dobre in dovoljene. Pisateljica tudi brani popolno osamosvojitve in neodvisnost žene od vseh нравnih zakonov. Napada Cerkev in jo dolži, da tej popolni osamosvojitvi žene nasprotuje. Knjigi sta torej nevarni ne samo za mladino, ampak tudi za odrasle osebe. Zato ju je Cerkev morala obsoditi.

Pretresljiva proslava. Ob desetletnici zločinskega umora duhovnika Humberta Pessina, župnika v San Martinu di Correggio, škofija Reggio Emilia (Italija), so v tej škofiji priredili spominsko proslavo vseh italijanskih duhovnikov, ki so padli kot žrtve zagrizenih sovražnikov Cerkve. Bilo jih je 300. Župnik Pessina je bil zadnji med 300 duhovniki, ki so z lastno krvjo zapečatili svojo zvestobo do Cerkve in do svojega apostolskega dela. — Proslava se je vršila 17. junija. Udeležile so se je tudi politične, civilne in vojaške oblasti države, province in okraja. Člani in članice Katoliške akcije so prišli na to proslavo z zastavami in prapori. — Maševal je nadškof iz Bolonije, kardinal Lercaro, z zelo dragocenim kelihom, ki

ga je sveti oče sam rabil pri sveti daritvi. Ta kelih je namreč papež podaril za to slovesnost mons. Soccheu, škofu v Reggio Emilia, ki je največ prinese k pojasnenju strašnega zločina, ki je v žurnišču sv. Martina v Correggio povzročil smrt župnika Pessina (18. junija 1946).

Značilno pismo. Obenem z zlatim kelihom, papeževim darom, je mons. Dell'Acqua, namestnik državnega tainišva v Vatikanu, poslal posebno pismo, ki se glasi:

„Škofija Reggio Emilia je ob desetletnici žalostne smrti duhovnika Humberta Pessina prišla na srečno misel, da je v spomin tako vzvišenega duhovniškega vzora postavila spominsko kapelo, ki bo hranila njegovo truplo in obenem spominjala na druge italijanske duhovnike, ki so padli kot žrtve sovražstva v povojni dobi.

Žrtev junaške legije duhovnikov, ki so v izredno težki uri svoje domovine potrdili s svojo krvjo zvestobo do Cerkve in do svojega duhovništva, gotovo zasluži primerno proslavo. Če je misel na njihov sijajni zgled našla tolik odmev v srcu italijanskega ljudstva, je to pač znamenje, da dragocene žrtve duhovniških življenj niso bile zastoj, ampak seme, ki bo z močjo Kristusovega križa rodilo dragocene sadove in žrtve pravičnih spremenilo v rešitev in v vir življenja.

Zato sveti oče z zadovoljstvom odbrava to primerno proslavo in upa, da bo uspešen klic k slogi duhov, k bratstvu in odpušcanju. V viden dokaz svojega očetovskega soglasja pošilja za to proslavo kelih, s katerim je sam opravljal božjo daritev. Prosi Boga, da bi zaradi tolikih duhovniških žrtev zmaga Kristusov mir in Kristusova ljubezen nad sovražstvom in strastmi posebno na tej zemlji, ki je bila, bolj ko vsaka druga, pozorišče tako strašnih dogodkov.

Značilen spreved. Truplo omenjenega umorjenega župnika Pessina je spremljalo k spominski kapeli sv. Mar-

tina 300 križev, ki so klicali v spomin 300 padlih duhovnikov. Na vsakem izmed njih je bilo ime in dan smrti enega izmed teh božjih služabnikov. Križe so nosili duhovniki, ki so zdaj nameščeni tam, kjer so bili prej ti, ki so bili umorjeni.

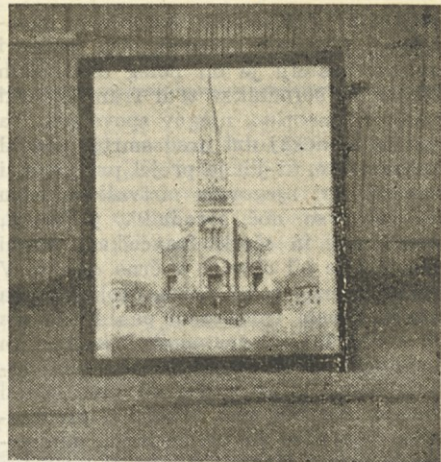
Nekaj misli iz govora kardinala Lerara. Spominjamo se duhovnikov, ki so zaradi izvrševanja apostolata resnice in ljubezni postali žrtve satanskega sovražstva brezbožnikov takoj po vojni. Samo truplo duhovnika Pessina bodo orosile kaplje blagoslovljene vode, ki so nekaka podoba solz Matere Cerkve za svojimi duhovniki. Trupla vseh drugih nimajo te sreče. Nekatera so bila sežgana v pečeh in njih pepel raztresen na vse strani. Druga so bila zakopana v smeti. Mnogo pa jih še ni bilo mogoče odkriti zaradi boječega molka onih, ki bi morali govoriti. Vendar duše vseh so danes tu med nami, ker jih družijo z nami skrivnost Kristusovega telesa.

Maša jih je spremljala od mladosti v boju in delu za duše. Bilá je središče njihovega duhovniškega življenja in skrivnostni vir njihove duhovne moči in požrtvovalnosti. Danes ti duhovniki mrtvi govoré. Njihova beseda je tako močna, tako prepričevalna, da prodira v ušesa tudi tistim, ki je nočejo slišati.

Vsak dan so hodili v duhovniški bogoslužni obleki k oltarju na Kalvarijo, darovali Kristusa in z njim tudi sebe. Tej daritvi so pridružili tudi krvavo daritev svojega življenja.

Ne samo Cerkev in italijanski narod, ampak vsi ljudje so njihovi dolžniki. Padli so za svobodo vseh. Padli so zato, da bi svoje kraje in svoj rod rešili nečloveških, brezbožnih nazorov, tistih nazorov, ki so podžgali roko, ki jih je umorila. S svojo smrtjo so zadržali napredovanje brezboštva in tako obvarovali svobodo svojega naroda.

Njihova kri ob oltarju božjega Jag-njeta je molitev, ki ne prosi maščevanja, ampak miru, ki je sad pravičnosti. Ker sovraštvo ne more roditi pravičnosti, njihova kri kakor kri Kristusova

Gospod Milan Palčić, župnik v Montecristi (Ecuador) gradi veličastno cerkev, posvečeno Materi božji z Monserata. Stala bo 2 milijona sukrov. Do sedaj je že porabil 700.000 sukrov za zidavo. Na sliki vidimo pročelje nove cerkve (v načrtu) in g. župnika Palčića, ki stoji ob vznožju še nedograjenega svetišča

prosi ljubezni za vse ljudi. Samo ljubezen more premagati nasilje in premagati sovraštvo.

Italijanski pisatelj Papini je umrl. V nedeljo 8. julija je umrl v Florenci eden

največjih italijanskih katoliških pisateljev, Giovanni Papini. Ob njegovi smrtni postelji je bil poleg družinskih članov in sorodnikov tudi frančiškanski pater Clementino, njegov spovednik. Ta mu je že nekaj dni pred smrtjo podelil zakramente, ki jih je prejel pri popolni zavesti. Pri njegovem mrtvaškem odru so čuli vso noč sorodniki, prijatelji, usmiljenke in očetje frančiškani. Rajni pisatelj je bil oblečen v črno obleko. V rokah je imel rožni venec, okoli ledij pa frančiškanski tretjeredni pas. Prišlo ga je kropit mnogo zastopnikov kulture in umetnosti. Med mnogimi sožaljnimi brzojavkami, ki so prišle od vseh strani Italije, sta bili tudi brzojavki predsednika republike in predsednika ministrskega sveta. Pisatelj Papini je bil rojen 9. januarja 1881. Dočakal je torej 75 let.

Pisateljeva smrt javnosti ni iznenadila. Že prej so prihajala poročila o njegovi bolezni, ki je vedno bolj povzivala njegove telesne moči. Na dan njegovega godu, dne 24. junija, se je mnogo prijateljev zbralo pri njem. Tedaj se je zdelo, da je pisatelj pozabil, da je bolan. Z živim zanimanjem, s florentinsko vedro duhovitostjo in s svojo krščansko vernostjo se je živahno razgovarjal o vsem in z vsemi. Čeprav je veliko trpel in že gledal smrti v obraz, je vendar povdarjal svoje nesmrtno krščansko upanje. Od tedaj, ko je pisatelj stopil pod Jezusov križ, ga ni več zapustil. Prava vera, ki jo je po dolgih notranjih borbah našel, ga je napravila za zelo slavnega ne samo italijanskega, ampak tudi svetovnega pisatelja. Bralci njegovih del, prešinjenih s krščansko resnico, naj se ga spominjajo v molitvi!

VESTI IZ JUŽNE AMERIKE

Uredništvo in uprava lista „L'Osservatore Romano“ v španskem prevodu v Buenos Airesu sta priredila prisrčno proslavo 95-letnice tega lista. Prva številka je namreč izšla v Rimu 1. julija 1861. Proslava se je vršila v soboto 30.

junija popoldne v prostorih omenjega lista. Udeležili so se je zastopniki ured-

ništev sledečih časopisov: Critica, Democracia, El Mundo, La Nación, La Prensa, Noticias Gráficas. Telum in še več drugih. V vseh teh listih, pa tudi v Clarinu in Razonu so izšli poučni članki o posebnem namenu vatikanskega lista, ki je: širiti papeževe besede in poročati o življenju in delovanju Cerkve.

Devetdesetletnica čilskega kardinala. Kardinal Caro y Rodríguez v Santiagu je 23. junija spolnil 90 let. Ves čilski narod je ta dogodek proslavil na zelo prisrčen način in tako pokazal, kako ljubi in spoštuje svojega najvišjega cerkvenega dostojanstvenika. Duhovščina, redovniki in redovnice, zavodi in župnije so že prej prirejali lepe proslave kardinalove devetdesetletnice. Na 90. rojstni dan sam pa je prišel kardinalu častitat predsednik čilske države v spremstvu gospe in treh ministrov. Sledili so mu zastopniki vseh oblasti in diplomatskega zbora, vse ugledne osebe naroda.

Popoldne so kardinala počastili verniki s svojo proslavo. Udeležilo se je je veliko ljudi. Kardinal je prišel na proslavo v spremstvu apostolskega nuncija in nadškofijskega generalnega vikarja. Najprej je navdušeno govoril o življenju in delu kardinala podpredsednik čilske Katoliške akcije. Potem pa je nastopil zunanji minister, dr. Osvald Saint-Marie, pozdravil kardinala v imenu vlade, mu izrazil vdanost in povečeval njegovo osebnost. Četudi je bil povišan od kardinalske časti, je vedno ostal skromen in ponižen. Kardinal se je za voščila zahvalil in množici podelil blagoslov, potem pa se je še udeležil nastopa oboroženih sil, ki so ga priredile v njegovo čast.

Dne 25. junija pa je imela poslanska zbornica slavnostno sejo. Na njej so ne samo katoliški, ampak tudi nasprotni poslanci iskreno poveljevali kardinala. Ves čilski tisk je prinašal natančna poročila o proslavah in mnogo pisal o osebnosti častitljivega kardinala in ga proglašal za najbolj priljubljeno osebo v Čilu.

Tri minute dobre volje

Ubil je ruski mužik v navalu jeze svoje suseda. Pripeljali so ga pred carja. Le-ta se je hotel z njim pošaliti in je dejal: „To veš, da je pri nas za uboj smrtna kazen določena. A ker si bil meni in domovini vedno zvest, ti dajem na izbiro, kake smrti lahko umrješ. Če hočeš, da te ustrelimo, te bomo streljali; če hočeš, da te obesimo, te bomo obesili; če hočeš, da te posadimo na kol, se bo zgodilo. Izbiraj torej!“

Obtoženec se je popraskal po glavi, pomislil in dejal: „Presvetli car, ko je umiral moj stari oče, sem ga vprašal, katera smrt je najlažja, pa mi je dejal, da naravna. Tudi meni se zdi, da je najbolj pametno, da se zanjo odločim.“

Car si ni upal prelomiti svoje besede in je moža odpustil, da ga zadene naravna smrt.

—:—

Učitelj je razlagal otrokom, da ne smejo biti preveč nežni z živalmi, ker bi se lahko nalezi te ali one bolezni. Potem pa je otroke še vprašal, če vejo za kak primer okuženja. Pa se oglasi mali Jakec in tehtno pove: „Jaz vem, gospod učitelj: moja teta je imela kužka, ki ga je vedno poljubovala.“ „In potem se je uboga teta okužila?“ je hotel pomagati učitelj. „Oh ne, temveč ubogi kužek je poginil.“

—:—

Pijanec toži nad svojo ženo: „Če bo šlo tako dalje, se bom moral ločiti od nje, noben večer je ni doma.“

Prijatelj prestrašeno nazaj: „Bog se nas usmili, pa vendar ne hodi po slabih potih? Ali ti je mar nezvesta postala?“

„Tisto ravno ne. Še preveč zvesta je. Vsak večer me išče od gostilne do gostilne.“

—:—

Prišel je pred kratkim v Buenos Aires Bošnjak iz Sarajeva. Pa se sreča v pristanišču s svojim znancem iz mladih let.

„Ti tukaj? Le kako si mogel še toliko časa po prevratu vztrajati v rdečem peklu?“

„I, zato, ker mi je šlo dobro!“

„Dobro, pod Titom?“

„Da! Poslušaj! Ko so leta 1941 ustaši zasedli Sarajevo, sem skril v svoji kleti bogatega sarajevskega žida. Izročil mi je ves svoj denar in mi naročil, naj ga hranim toliko časa, dokler ustaši ne odidejo iz mesta. Jaz sem vestno izpolnil njegovo naročilo. Skrbno sem ga prikrival, nobenemu povedal, da ga imam pri sebi, trošil njegov denar in dobro živel. Lani pa sem opazil, da gre njegov zaklad h koncu. Zato sem si hitro kupil vozno karto do Trsta, povedal židu, da ustašev ni več — in tako sem sedaj tu.“

—:—

Na letalu, ki je prineslo Bulganina in Hruščeva v Beograd, je bilo zapisano z velikimi črkami SSSR. Pa vpraša Črnogorec Beograjčana: „Ej, brate, ali bi mi vedel povedati, kaj one štiri črke značijo?“

„Kako da ne! Značijo: Sakri — sat — stižu — Rusi!“ (Skri uro, prihajajo Rusi!)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XXIV

Številka 10

OKTOBER

V tej številki boste brali:

„Nočemo Kristusa...“ (Dr. Franc Gnido- dovec)	513
Sv. oče preganjanim vernikom	515
Jesen (Dragotin Kette)	517
Deberes de los Católicos (Joe Juck)	518
Rožni venec (Emilijan Ceve)	519
Usmiljeni Samarijan (Dr. Mirko Gogala) ..	521
Kako so vzgajali naši stari in še kaj (fzt)	526
Papeški molitveni namen za oktober (prof. Alojzij Geržinič)	528
Moje izkušnje v mešanem zakonu (Max- vell Hamilton)	529
Misli o sv. rožnem vencu	531, 548
Med mašo in brevijem (Gregor Hribar)	532
Nove knjige: Dhaulagiri (J. Jk.)	537
Usodna preobleka (E. William)	538
Z domačih tal	542
Winston Churchill dal razrušiti samostan Monte Cassino	546
Bodi apostol (Ernest Psichari)	547
Med nami	549
Deset zapovedi o rabi slovenskega jezika	553
Hodil po zemlji sem čilski (Jože Jurak)	554
Iz sveta	561
Tri minute dobre volje	567

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

je slovenski verski mesečnik

Izdaja ga konzorcij (Orehar An-
ton), urejuje pa uredniški odbor,
ki ga sestavljajo dr. Gnido-
vec, France, Jurak Jože, Mali Gregor,
dr. Rozman Branko; za tehnično
opremo in fotografije skrbi Va-
lentin Bohinc.

Platnice in stalna zaglavja je na-
risal Hotimir Gorazd.

Celoletna naročnina znaša za Ar-
gentino in države, ki nanjo me-
jijo (razen Uruguaya) 70 pesov.
Za Uruguay in ostale dežele latin-
ske Amerike, kakor tudi za vse de-
žele, če se plača v argentinskih
pesih, je naročnina 90 pesov; za
U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za
Avstrijo 75 šilingov, za Italijo
2000 lir, drugod v protivrednosti
dolarja.

Tiska tiskarna Salguero,
Salguero 1506, Buenos Aires

CORREO
ARGEN-
TINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

Revijo morete naročiti in plačati pri naslednjih poverjenikih:

Argentina: Dušnopastirska pisarna,
in poverjeniki „čebelice“.
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Brazilija: Vinko Mirt, Caixa Postal
7058, São Paulo, Brasil.
U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116
Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.
Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave,
Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta
3, Trieste, Italija.
Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzu-
tta 18, Gorizia.
Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal
a/Drau, D. P. Camp, Kärnten,
Avstralija: rev. Bernard Ambrožič,
66 Gordon Str., Paddington
(Sydney)

Desno: Veličastni gorski
velikan Jalovec (2643 m)
v Vzhodnih Julijskih Al-
pah (Triglavsko pogor-
je), spada med najlepše
vrhove slovenskega sveta

Na zadnji strani: Tri-
glav, prijazna gora na-
šim očem v kraljestvu
Zlatoroga (2863 m)

Spodaj: Za brano

Zamislil sem se v tajne naših gor,
ki pravljичnega jim življenja zor
je v vekih preminulih bajno svetil
in v srcih želje čudežne je netil,
in videl sem: vse gine in vse mine —
v poletu čas odnaša še spomine...

Iz mojih misli čara davnega ne more
iztrgati nihče, s sanjavo mi ga rôko
mladost v srce je vtisnila globoko
in dala svetel mi spomin na góre.

Vam, naše gore, vzdihl zemlje do neba,
vam pesem, ki preteklost vašo vanjo
sem vлил ljubeče kakor lepo sanjo,
vzcvetelo v tajnah hrepenečega srca!

Joža Lovrenčič: SHOLAR IZ TRENTE